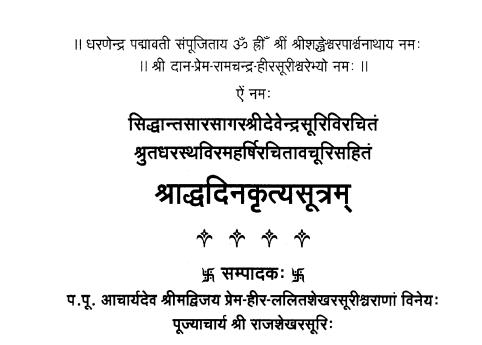
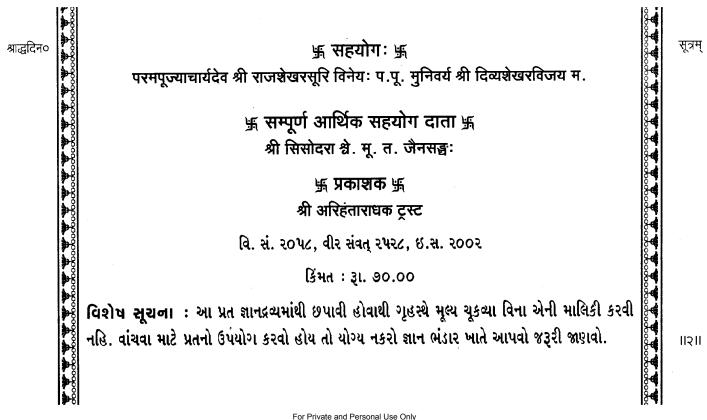
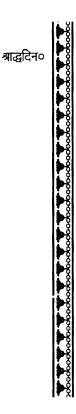

For Private and Personal Use Only

11311

શ્રી સિસોદરા શ્વે. મૂ. ત. જેન સંઘ ઠે. જેન મંદિર, પુ. સિસોદરા-૩૯૬ ૪૬૩ (ગણોશ) સ્ટે. નવસારી, જીલ્લો-વલસાડ.

શ્રી અરિહંત આરાધક ટ્રસ્ટ C/o. હિંદુસ્તાન મિલ સ્ટોર્સ, ૪૮૧, ગની એપાર્ટમેન્ટ, મુંબઇ-આગ્રા રોડ, ભિવંડી-૪૨૧ ૩૦૫. જીલ્લો થાણા (મહારાષ્ટ્ર) श्राद्धदिनः

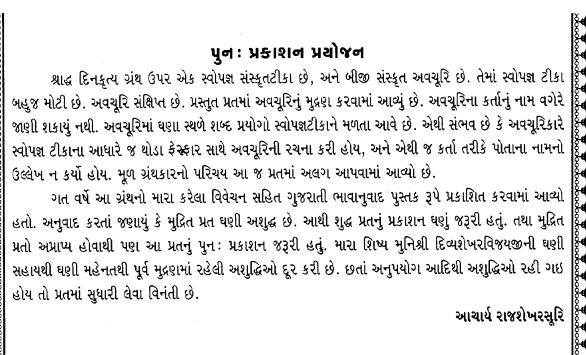
सूत्रम्

આભારની અભિવ્યક્તિ

સિસોદરા જૈન સંઘે પૂર્વે 'સિરિ સિરિવાલકહા' વગેરે ગ્રંથોના પ્રકાશનમાં સંઘના જ્ઞાનનિધિનો ઉપયોગ કર્યો છે. વર્તમાનમાં મોક્ષમાર્ગ પ્રદર્શક પ.પૂ.આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય પ્રેમ-હીર-લલિતશેખરસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યરત્ન પ.પૂ. આચાર્યદેવ શ્રી રાજશેખરસૂરિ મહારાજ આદિ સાત પૂજ્યોની નિશ્રામાં તથા પ.પૂ. સાધ્વી શ્રી સૌમ્યજ્યોતિશ્રીજી આદિ સાધ્વીજી ભગવંતોની ઉપસ્થિતિમાં સિસોદરા ગામે શ્રી કુંથુનાથ જિનપ્રાસાદ પ્રતિષ્ઠા અર્ધ શતાબ્દિના ઉપલક્ષમાં અષ્ટાસ્નિકા મહોત્સવ વિ.સં. ૨૦૫૮ પો.વ. ૧૪ થી મ.સુ. ૬ સુધી ખુબજ ઉલ્લાસથી ઉજવાયો. આ પ્રસંગને પામીને સિસોદરા જૈન સંઘે પ્રસ્તુત પ્રતના પ્રકાશનમાં સંઘના જ્ઞાન નિધિનો સદુપયોગ કર્યો છે. તેમના આ સુકૃતની અમે ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના કરવા પૂર્વક તેમનો ખૂબ ખૂબ આભાર માનીએ છીએ.

લિ. શ્રી અરિહંત આરાધક ટ્રસ્ટ

श्राद्धदिन०

11411

For Private and Personal Use Only

श्राद्धदिन

सूत्रम्

ગ્રંથકારનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

સ્વભાવ-શ્રાદ્ધદિનકૃત્ય ગ્રંથના કર્તા આચાર્ય શ્રી દેવેન્દ્રસૂરિ શાંત સ્વભાવી, ક્રિયાપ્રવર્તક, સંવેગી, વિદાન, પૂર્વકાળના ગીતાર્થોને યાદ કરાવે તેવા જ્ઞાની, ચારિત્રનિષ્ઠ, શાંત, ઉપદેશક, મોટાગ્રંથકાર અને શાસનપ્રભાવક હતા. આચાર્ય જગચ્ચંદ્ર-સૂરિએ ક્રિયોદ્ધાર કર્યો ત્યારે ''આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિ અને પંન્યાસ દેવભદ્ર ગણિ તેમના સહયોગી હતા. સંભવ છે કે આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિને સં. ૧૨૮૫માં આચાર્યપદ મળ્યું હોય. તેમના શાંતરસવાળા વાત્સલ્યભર્યા મીઠા ઉપદેશથી જ અંચલગચ્છના ૪૪મા આચાર્ય મહેન્દ્રસિંહસૂરિએ સં. ૧૩૦૭ લગભગમાં થરાદમાં ક્રિયોદ્ધાર કરી શુદ્ધમાર્ગ સ્વીકાર્યો હતો.

મેવાડનો રાશ્ાે જૈત્રસિંહ, રાશો તેજસિંહ, રાશી જયતલાદેવી, રાશો સમરસિંહ વગેરે તેમના અનન્ય રાગી હતા. તેમના ઉપદેશથી રાશીજયતલાએ ચિત્તોડના કિલ્લા પર શામળિયા પાર્શ્વનાથ ભગવાનનું જિનાલય બંધાવ્યું. રાશા તેજસિંહે પશ મેવાડમાં અમારિપાલન કરાવ્યું હતું. આચાર્યદેવેન્દ્રસૂરિવરે ગુરુદેવની સાથે શત્રુંજય, ગિરનાર, આબૂ વગેરે યાત્રાઓ કરી હતી. આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિ, આચાર્ય વિજયચંદ્ર, ઉપાધ્યાય દેવભદ્ર સં. ૧૩૦૧ના ફાગણ વદિ ૧૩ ને શનિવારે પાલનપુર પધાર્યા, ત્યાં વરહુડિયા આસદેવે उपासक સૂત્રवृत्ति.

ગ્રં. ૧૧૨૮ લખાવી. આચાર્યદેવેન્દ્રસૂરિએ સં. ૧૩૦૨માં વીજાપુર (ઉજ્જેન)માં વરહુડિયા કુટુંબના વરહુડિયા વીરધવલ તથા ભીમદેવને દીક્ષા આપી, તેમનાં નામ મુનિ વિદ્યાનંદ, તથા મુનિ ધર્મકીર્તિ રાખ્યાં. સં. ૧૩૧૪માં તે બંનેને ગણિપદ આપ્યું. **મહુવા-ગ્રંથ ભંડાર** - આચાર્યદેવેન્દ્રસૂરિ તથા આચાર્ય વિજયચંદ્રસૂરિના ઉપદેશથી મહુવાના સંઘે સં. ૧૩૦૬માં સરસ્વતી

For Private and Personal Use Only

||&||

श्राद्धदिन०

ગ્રંથભંડાર બનાવ્યો. તેઓ ત્યારબાદ સં. ૧૩૦૭માં થરાદ પધાર્યા. ત્યાં તેમને આચાર્ય મહેન્દ્રસૂરિ મળ્યા. ત્યાર બાદ આચાર્ય-દેવેન્દ્રસૂરિ માળવા તરફ વિહાર કરી ગયા, અને લગભગ ૧૨ વર્ષે ગુજરાત પધાર્યા.

આ બાર વર્ષના ગાળામાં આચાર્ય વિજયચન્દ્રસૂરિ ખંભાતમાં ચૈત્યવાસીઓની પાસત્થાવાળી 'વડીપોષાળ'માં રહ્યા. ત્યાં તે ચૈત્યવાસીઓ સાથેનો મીઠો સંબંધ, શ્રાવકો પ્રત્યેનો ગાઢ પ્રેમ અને ૠદ્ધિગારવથી શિથિલાચારી-પ્રમાદી બની ગયા હતા. તેમશે 'આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિની આજ્ઞા' છોડી, પોતાનો સ્વતંત્ર ગચ્છ બનાવ્યો.

આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિ પોતાના સંવેગી પરિવાર સાથે ગુજરાતમાં આવ્યા, અને સં. ૧૩૧૯માં ખંભાત પધાર્યા. આચાર્ય વિજયચંદ્રસૂરિએ ગર્વના ઘેનમાં તેમનો વિનય-સત્કાર કર્યો નહીં, તેમજ શિથિલાચાર પણ છોડવો નહીં. આચાર્યદેવેન્દ્રસૂરિએ 'આ શિથિલાચારીઓની વડીપોષાળમાં ઊતરવાનું ઉચિત ન ધાર્યું. અને બીજા સ્થાનમાં ઊતરવાનો વિચાર કર્યો.

આ રીતે સં. ૧૩૧૯માં બે ગુરુભાઇઓ વચ્ચે ખંભાતમાં ભેદ પડ્યો. ઘણા વિચારશીલ શ્રાવકોને ''આ બંને આચાર્યો વચ્ચે ભેદ પડે'' તે ઠીક ન લાગ્યું. સંગ્રામ સોનીના પૂર્વજ ''સોની સાંગણ ઓસવાલે'' આ બંને શાખામાં કયી શાખા સાચી છે ? તેનો નિર્ણય કરવા તપસ્યા કરી, પ્રત્યક્ષ્પ્રભાવિ જિનપ્રતિમાની સામે ધ્યાન ધર્યું. શાસનદેવીએ સાંગણ સોનીને જણાવ્યું કે, ''આચાર્ય-દેવેન્દ્રસૂરિ યુગોત્તમ આચાર્ય પુંગવ છે. તેમની જ ગચ્છપરંપરા લાંબા કાળ સુધી ચાલશે, માટે તારે તેમની ઉપાસના કરવી.'' (ગુર્વાવલી શ્લો. ૧૩૭-૧૩૮)

સંગ્રામ સોની ભીમદેવ ત્યાગ અને સંયમમાર્ગની તરફેશ કરતો હતો. તેશે આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિને નાની પોષાળમાં ઉતાર્યા.

श्राद्धदिन०

सूत्रम्

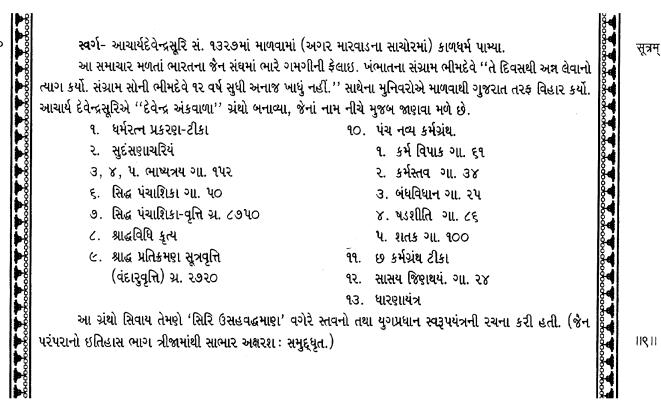
આથી આચાર્ય દેવેન્દ્રસૂરિનો શિષ્ય પરિવાર સં. ૧૩૧૯માં ખંભાતમાં લઘુ પોષાળના નામે પ્રસિદ્ધ પામ્યો. ''લઘુપોષાળ એ વાસ્તવમાં તપાગચ્છનું જ નામાન્તર છે.

ગચ્છભેદ- આચાર્ય વિજયચંદ્રસૂરિનો શિષ્યપરિવાર મોટી પોષાળમાં જેમનો તેમ શિથિલ બની રહ્યો. આ શિથિલ આચારના કારકો સં. ૧૩૧૯માં ખંભાતમાં જ તપાગચ્છની મૂળ શાખાથી બીજી જૂદી શાખા વડીપોષાળના નામથી અસ્તિત્વમાં આવી. આ સમયે મૂળ શાખાનું બીજું નામ તપાગચ્છ લઘુપોષાળ, લહુડીપોષાળ, લોઢી પોષાળ પડ્યું.

આચાર્યદેવેન્દ્રસૂરિના વ્યાખ્યાનમાં સંવેગ, ત્યાગના અમોધ રસવાળો શાંતરસનો પ્રવાહ વહેતો હતો. તેઓ ખંભાતના ચોકમાં રહેલા ''કુમારપાલ વિહારના ઉપાશ્રયમાં'' ધર્મોપદેશ દેતા હતા. મહામાત્ય વસ્તુપાલ તેમને વંદન કરવા આવ્યો ત્યારે આચાર્ય મહારાજે ચાર વેદ ઉપર વ્યાખ્યાન આપ્યું. જેમાં જૈન અને જૈનેતર દર્શન સંબંધી સિદ્ધાંતોનું તલસ્પર્શી નિરુપણ કર્યું. મહામાત્ય વસ્તુપાલે વ્યાખ્યાનમાં સામાયિક લઇને બેઠેલાઓને ''મુહપત્તિની પ્રભાવના'' કરી. લગભગ ૧૮૦૦ મુહપત્તિઓ ત્યારે તેમણે વહેંચી. (ગુર્વાવલી-શ્લો. ૧૧૪)

પટ્ટધર આચાર્ય મહારાજ ત્યાંથી વિહાર કરતા પાલનપુર પધાર્યા. આચાર્ય મહારાજે અહીં સંઘની વિનંતીથી સં. ૧૩૨૨માં પાલનપુરમાં પલ્લવિયા પાર્શ્વનાથ ભગવાનના મંદિરમાં ઉપાધ્યાય વિદ્યાનંદગણિને આચાર્યપદ અને પંન્યાસ ધર્મકીર્તિને ઉપાધ્યા-યપદ આપ્યું. આ સમયે મંદિરના મંડપમાં કેસરની દેવી વૃષ્ટિ થઇ. લોકમાં આશ્ચર્ય અને આનંદ ફેલાયો.

આચાર્યશ્રીએ આચાર્ય વિદ્યાનંદસૂરિને ગુજરાતમાં વિચરવાની આજ્ઞા આપી. અને પોતે સં. ૧૩૨૪માં વિહાર કરતાં કરતાં ફરીવાર માળવા પધાર્યા. સંભવ છે કે, તેમણે ઉપાધ્યાય ધર્મકીર્તિને માળવાના વિહારમાં પોતાની સાથે રાખ્યા હોય. श्राद्धदिन

প্রাব্ধ০

।। श्री श्र	ॐ ।। श्री श्राद्धदिनकृत्यसूत्रान्तर्गतविषयक्रमः ।।			
विषय	गाथाङ्क	िविषय	गाथाङ्व	
मङ्गलपूर्वक ग्रन्थकारप्रतिज्ञा	٩	दृष्टान्तपुरस्सरं विधिनाऽस्य पठनोपदेशः	90	
अष्टाविंशति द्वाराणि	२ -७	अस्य पाठे ऐहिकामुष्मिकफलप्रदर्शनम्	٩८	
१ नमस्कार द्वारे		२. स्मरणद्वारे		
निशाविरामे विनिद्रेण सुश्रावकेण		द्वितीयद्वारस्यावयवार्थकथनम्	99	
जिनोत्तमनमस्करणम्	٢	३ व्रतहारे		
नमस्कारविधिः, `नवकार' मन्त्रपठनं च	९	तृतीयद्वारस्य बहुभङ्गसंभवत्वप्रदर्शनम्	২০	
`नवकार' मंत्रमाहात्म्यम्	90-92	४ योगद्वारे		
`नवकार' मन्त्रस्यादरख्यापने		षाण्मासिकतपःकायोत्सर्गे तद्विषयचिन्तनाथ	f	
आवश्यकभाष्यप्रमाणम्	93-98	कथनम्	२१-२२	
`नवकार' मन्त्रानुसरणे विशेषकथनम्	૧૬	५ चैत्यवंदनद्वारे		
उक्तार्थोपसंहारपूर्वकपमुपदेशः	98	स्नानविधानवस्त्रनिवसनपूर्वकं		

||90||

For Private and Personal Use Only

सूत्रम्

गृहबिम्बप्रमार्जनम्	२३-२४	प्रभावना	३९-४४
पूजाविधि <i>ः</i>	२५-२६	प्रभावनाफलम्	84
जाफलम्	୧७	प्रभावनाफलस्यैव सदृष्टान्तं कथनम्	୪ୡ
जाफलत्वेन यथायोगं देवत्वादिषु दृष्ट	न्तप्रदर्शनम् २८	दृष्टान्तद्वारेण प्रभावनायाः सर्वोत्तमं फलम्	80
व्यपूजानिगमनं भावपूजाप्रस्तावश्च	२९	चैत्यगमनद्वारोपसंहारः	82
थमदण्डकभणनविधिः	३०-३१	८ सत्कारद्वारे	
जेनमुद्रया चैत्यस्तवदण्डकस्य वि	धेवद्	जिनगृहप्रवेशे पश्चविधाभिगमप्रदर्शनम्	૪९-૫૦
णनकथनम्	३२	जिनगृहप्रवेशविधिः	ዓዓ
जयोत्सर्गस्य दोषवर्जनं तस्मिश्च		प्रदक्षिणाया नैषेधिक्याश्च भावनप्रकारः	५२-५६
वेन्तनकथनम्	३३-३५	गर्भगृहप्रवेशविधिः	५७-५८
६ प्रत्याख्यानद्वारे		पूजोपचारपूरःसरं भगवत्स्नपनविधिः	५९
वसाक्षिकं प्रत्याख्यानग्रहणोपदेशः	३६	ग्रन्थान्तरेणैतत्प्रतिपादनम्	နဝ
७ चैत्यगृहगमनद्वार्	t	स्नपनादिपूजाप्रकारस्यैव प्रपश्चः	६१-६९
रुद्धिमच्छ्राद्धस्य चैत्यगृहगमनविधि	: ३७-३८	आरात्रिकावसरे नाट्यविधानस्य	

ğ

84

सूत्रम्

	00000				
প্রান্ত্র৹		सदृष्टान्तं निर्देशः	७୦	१३ उचितकरणीयद्वारे	
		९ वन्दनद्वारे		तदनन्तरकरणीयस्य निर्देशः	८४-८५
		द्रव्यपूजाशेषस्य क्थनम्	७१-७६	११. श्रवणद्वारे	
		ऋद्धिमत्यूजामुपसंहृत्येतरश्राद्धस्य		श्रवणविधिः	८६-८९
	Þ	चैत्यगमनविधेर्निरूपणम्	୦୦-୦୦	अस्यैवार्थस्य सविशेषं भावनम्	९०-९३
	Þŏ	संभवद्विधेः कथनम्	७९	सशङ्कितानामर्थानां पूच्छा विचारविधिश्च	९४
		वन्दनविधिः	८०	संशयानुच्छेदे दूषणकथनम्	९५
		वन्दनफलम्	٢٩	संशयापोहपूर्वकं विदितपरमार्थेन	.,
	Þğ	वन्दनस्यैव फलं दृष्टान्तद्वारेण	८२	भवितव्यमित्युपदेशः	९६
		षड् वन्दनजन्यगुणाः	८३	चैत्योद्धारचिन्तादिकृत्यकथनम्	९७-९८
	Þ	१० प्रत्याख्यानद्वारे		चैत्योद्धारादिकृत्यमेव गार्हस्थ्यसारम्	९९
	Þ	गुरुसाक्षिकं प्रत्याख्यानकरणम् ,	ሪሄ	जीर्णोद्धारफलम्	900-908
	000	१२ यतिपृच्छाद्वारे		जीर्णोद्धारनिगमना	990
		गुरोः शरीरनिराबाधवार्तादिपृच्छनम्	85	जीर्णोद्धारचिन्तानन्तरं पुनः	
	1 00000				
	17 61				

119211

000000

84 00000

सूत्रम्

0000				
	कृत्यान्तरकथनम्	999	एतस्यैवार्थस्य समर्थनम्	१३२
	चैत्यचिन्तां कुर्वतः कस्यचित्		देवद्रव्यभक्षणे दोषोद्घाटनमन्यमतेन	१३३-१३५
	चैत्यद्रव्यविप्रणाशोऽपि स्यादतस्तद्वक्त	व्यतायाः	जिनद्रव्यवृद्धिकर्तुः फलं तस्य च	
	सदृष्टान्ताया निर्देशः	992-994	महासत्त्वता	938-989
Ň	संकाशकथानकम्	99६-9२५	देवद्रव्यभक्षणादिषु स्वस्वफलम्	୩୪၃-୩୪୪
Þğ	देवद्रव्यवक्तव्यतां सदृष्टान्तामभिधाय		देवद्रव्यविषयस्योपसंहारः	984
	तस्य साधारणद्रव्यस्य च तुत्यदोषोन्द्र	ावनम् १२६	श्रवणद्वार एव विधिविशेषक्थनम्	୧୪६
Þ.	चैत्यद्रव्यविनाशमुपेक्षमाणः साधुरपि		चैत्य एव साधवः किं न तिष्ठन्तीत्याद्य	ाशङ्काया
	देशनादिभिरनिवारयन्		व्यवहारगाथाभिर्निरसनम्	986-940
0000	दोषभागित्याशयनिरूपणम्	920	चैत्यावस्थायित्वं व्युदस्य तत्रैव	
Þ	चैत्यद्रव्यविनाशस्य द्वैविध्यकथनम्	92८	व्याख्यानविधेः कथनम्	ዓዓዓ
	चैत्यद्रव्यविनाशदोषस्य प्रसङ्गतो		किमेवं न निश्राकृतेऽपीत्यस्य निरूपण	म् १५२
	गुरुद्रव्यविनाशदोषस्य च व्यवहारभाष्य	गगाथादिभिः	ततः किमिति प्रश्नस्योत्तरप्रदानम्	१५३
₽ ₿	प्रदर्शनम्	१२९-१३१	मन्दश्रद्धत्वाच्च ते यदभिधारयन्ति	
	•			
K				

तन्निरूपणम्	948	दोषगुणाविष्करणपूर्वकं दृष्टान्तप्रदर्शनम्	ዓዩና
प्रस्तुतकथनम्	ዓዓዓ	सत्स्ङ्रोपदेशः	900
१४ व्यवहारशुद्धिदा	रे	<u> </u>	
पश्चदशकर्मादानवर्जनायोपदेशः	૧ ५६-૧५७	मध्याह्नसमयरूपमोजनवेलाप्राप्तौ सुश्रावकरू	य
कूटवाणिज्यनिषेधः	9ዓረ	गृहबिम्बपूजनवन्दनविधानम्	୧७୦
व्यवहारशुद्धेरेवोत्तरगुणभूतत्वदर्शनम	୧ ୧୫ ୧-୨୫୨	निष्पन्नायां रसवत्यां साधुनिमन्त्रणविधिः	963
व्यवहारशुद्धचभावे सर्वस्य नैष्फल्यव	क्थनम् १६२	गृहान्तर्गतसाधूनां प्रतिपत्तिपूर्वकं	
एतस्यैवार्थस्य भावनम्	٩६३	प्रतिलाभनविधिः १७	३-१७४
व्यवहारशुद्धिविषयेऽन्वयव्यतिरेकावु	पदर्श्य तद्विषय	दानक्रियायामुत्सर्गापवादयोः कथनम्	ირი
एवोपदेशप्रदानम्	ዓዩአ	उत्सर्गापवादौ प्रदर्श्य यद्विधेयं तस्य दर्शनम	[908
कुशीलानां संसर्गेण उभयलोकभ्रष्टत	୩ ବୡ୍ୟ-ବିୡ୍	स्वर्णरूप्यादिवर्जं यद्यतिजनयोग्यं	
एतस्यैवार्थस्य सदृष्टान्तकथनम्	ঀ६७	तस्य प्रदर्शनम्	900
कुमित्रसंसगस्य प्रतिजन्म दुःखावह	त्वदर्शनम् १६८	संयमोपग्रहहेतुदानकथनम्	900
कुत्रिमसुमित्रसंसर्गे			

	१६९ १७०		
वकस्य			
	909	ŏ,	
: זי	୨७२		
903	-୨७୪	8 8 8	
	904		
र्शनम्	୨७६		
	900	000	
	90८	0000	
		0000	
		Ğ.	

Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सूत्रम्

119811

www.kobatirth.org

सुपात्रदानयत्नफलम्	୧७୧
एतस्मिन्नेवार्थे	
विपाकश्रुतप्रदर्शितदशाख्यानकथनम्	१८०
दानस्यैवोभयलोकफलं सदृष्टान्तम्	१८१-१८३
दान एव भक्तेराविर्मावनम्	१८४-१८५
तत्र च कारणप्रदर्शनम्	१८६
एतस्यैव दृष्टान्तपुरस्सरं दृढीकरणम्	9८७
दानं दत्त्वा कर्तव्यभावना	१८८-१८९
सर्वोत्तमदानस्य प्रदर्शनम्	१९०
दानेषु वसतेः प्राधान्यस्य सहेतुकमुपट	र्श्वनम्
वसतिदानस्यैहिकं फलम्	१९२
वसतिदानस्य पारत्रिकं फलम्	१९३
वसतिदानस्यैव पुनरैहिकामुष्मिकफलप्र	दर्शनं

सदृष्टान्तम्	१९४
शय्यादात्णां दिवश्च्युतानां सुखस्योपदर्शनम	र् १९५
शय्यादानं सर्वदानेभ्यःश्रेष्ठतममित्येतस्य	
सहेतुकमाविर्भावनम्	१९६
न केवलं शय्यास्वाम्येव धन्यः	
किन्त्वनुमोदमाना अन्येऽपीत्येतस्य कथनम्	१९७
शय्यादानमाहात्म्यस्य निगमनम्	१९८
दानविधावेव कृत्यशेषस्योपदर्शनं	
कृत्यान्तरप्रस्तावनं च	१९९
सार्धर्मिकवात्सत्यस्य कर्तव्यतयोपदेशः	२००
साधर्मिकवात्सत्यकरणे श्रीवज्रस्वामिनां	
दृष्टान्तः	२०१
साधर्मिकवात्सत्यं यथा विधेयं तथा	
सद्ध्यान्तं तस्य कथनम् २०२	१-२०७

14 1

119411

www.kobatirth.org

वात्सल्यस्यैव राजग्रहाद्यापदुद्धरणताया	:	१६. संवरणद्वारे	
सद्वष्टान्तं प्रतिपादनम्	२०८	यथाविधि स्वाध्यायकरणोपदेशः	25
द्रव्यवात्सत्यमुपसंहृत्य भाववात्सत्यस्योप	दिशः २०९	१७ श्रवणद्वारे	
भाववात्सत्व्ये स्मारणादिप्रयोगः	२१०	आगमश्रवणफलभूतस्योत्सगविधेः प्रकटनम्	રર
यस्त्वप्रीतिभयात् साधर्मिकमुपेक्षते		एकभक्तं कर्तुमशक्तस्य विधिः	22
तं प्रत्युपदेशः	২৭৭	रात्रिभोजनदोषाः	રર
प्रमादवतां गरीयसामपि		निशाभोजिनां दृष्टान्तद्वारेणापायप्रदर्शनम्	રર
गरीयस्तरोऽनर्थ इत्येतस्याशयस्य कथ	नम् २१२	१८ सत्कारद्वारे	
प्रमादिनः साधर्मिकस्य धर्मादौ		सायं पुनः पूजापूर्वकं जिनोत्तमवन्दनस्य	
कर्तव्यायाश्चोदनायाः प्रकारः	२१३-२१९	कथनम्	२३
भाववात्सल्यस्योपसंहारः	२२०	१९ वंदनादि (आवश्यक) द्वारे	
अनुकम्पादानस्याप्यनिवारितत्वकथनम्	२२१-२२२	तृतीयपूजानन्तरं पौषधशालायां गत्वा विधिन	Π
भोजनदारे कर्तव्यशेषस्य कथनम्	२२३	सामायिककरणस्य कथनम्	२३
अत्रैव च विधिशेषप्रदर्शनम्	২২৪	सामायिकानन्तरं कर्तव्योपदेशः	२३

l|9&||

প্রাব্ধ৹

सूत्रम्

श्रावकस्य कार्योत्पत्तौ सामायिके पारिते तत	.		
		आवश्यककरणे विधिशेषकथनम्	ર૪ર
क्षणिकत्वसन्द्रावे पुनः पुनस्तत्करणेन कात	त्रवृद्धेः	२० यतिविश्रामणाद्वा	रे
फलप्रदर्शनम्	२३३	आवश्यकस्वाध्यायकरणपूर्वकं गुरोरग्रे	
श्रावकसामायिकमहत्त्वे प्रदर्शिते मा मुग्धमत	तेः	सूत्रार्थपृच्छा	୧୪३
साधुसामायिकविषये गौणबुद्धिरिति		२१. उचितयोग (स्वाध्याय	ग) द्वारे
तत्प्राधान्यख्यापनपूर्वकमुपदेशः	୧୬୪	साधूनां विश्रामणं कृत्वा शेषकृत्यपृच्छ	, नकथनम २४४
कृतसामायिकः प्रतिक्रमणवेलायामावश्यकं		२२ ग्रहगमन (परिवार देश	•
कुर्यात् २:	३५-२३६	निजगृहे गत्वा भार्यापुत्रादीनां पुरतो	
नातिचाराणामेव प्रतिक्रमणं किन्तु चतुर्षु		धर्मदेशनाकरणोपदेशः	୧୫୫-୧୫୫
स्थानेष्वित्येतत्कथनम्	২३७	भार्यीदीनां पुरतो धर्मदेशनाया अकर	•
पूर्वोक्तार्थस्यैव सविशेषेण प्रदर्शनम्	२३८	दोषोद्घाटनम्	
अनुयोगद्वारोक्तस्यैव दर्शनम्	२३९	द्रव्यतो भावतश्च स्वजनादीनां	
आवश्यकस्यैवानुयोगद्वारोक्तपर्यायनामकथन	ाम् २४०	चिन्तनावश्यकता	२४९-२५०
प्रतिक्रमणस्थानानां दर्शनम्	289	धर्मदेशनाविधिः	249

119011

सूत्रम्

साधर्मिकभेदक्थनम्	२५२	श्रावकधर्मोपदेशसमर्थनपूर्वक	
साधर्मिकमध्ये निवासकरणोपदेशः	२५३	विशेषाभिग्रहनिरूपणम्	୧୦୧-୧७୧
सत्सङ्गोऽपि कुसङ्गगवर्जनादेव		लोचदिने घृतदानं कर्तव्यमित्येतस्मिन्	
फलवानिति तत्प्रतिषेधकथनम्	૨५४-૨५६	भूताचार्यगाथायाः प्रमाणम्	୧७३
अणुव्रताद्युपदेशः	२५७-२५८	अभिग्रहनिगमना, स्वजनानामेव च ध	र्मे
भोगोपभोगव्रतस्य विवरणम्	२५९-२६०	स्थिरीकरणार्थं	
सचित्तानामेव केषाश्चिद्		मनुष्यत्वादिसामग्रीदौर्लभ्यप्रस्तावना	୧୭୪
द्रव्याणां प्रदर्शनम्	२६१-२६३	एतस्यैवार्थस्य सूत्राष्टकेन भावना	૨७५-૨૮૨
उपसंहारपुरस्सरमुपदेशदानम्	રદ્દ૪	जिनधर्मस्यैवोपमानैः स्तवनम्	२८३-२८६
विकथानां प्रदर्शनम्	રદ્દપ	दृष्टान्तोपदर्शनद्वारेण जिनधर्मस्यैव	
हिंरत्रप्रदानपापोपदेशयोरभिधानम्	२ ६६-२६७	सर्वोत्तमत्वख्यापनम्	२८७-२९१
प्रतिदिनमुपयोगित्वेन यतनाया उपवे	-	तस्मिन् धर्म एवोद्यमकरणार्थमुपदेशः	२९२
यतनां विना तपसोऽपि नैर्स्थक्यकथ	•	जिनपूजादिविषयत्वमेव धर्मस्येति तस्र	ग्रेपदेशः २९३
श्रावकधर्मोपसंहारपूर्वकं श्राद्धाभिग्रहक	थनप्रतिज्ञा २७०	धर्मोद्यमेनैव मनुष्यत्वादिदूर्लभसामग्रीस	

P8

श्राद्ध०

တွင်လက်တွင်တွင်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်လက်	धर्मदेशनाद्वारनिगमनपूर्वकमुत्तरग्रन्थसंबन्धार्थ-	गृहवासस्वरूपं परिभाव्यात्मनो जुगुप्सा ३	02
	निरूपणम् २९५	मुनिमार्गप्रव्रजने भावना ३	०९
	२३. विधिज्ञयन द्वारे	२५ स्त्रीश्वरीरस्वरूप चिंतन द्वारे	
	भुवननाथवन्दनचैत्यवन्दनानन्तरं	स्त्रीकलेवरस्यानर्थनिदानत्वकथनम् ३१०-३	92
	सर्वजीवक्षामणा २९६-२९८	शरीरस्वरूपस्य प्रदर्शनम् ३	93
Þ	क्षामणानन्तरं जिनसमक्षमालोचना २९९-३००	योषिदङ्गतत्त्वभावनम् ३	98
	अङ्गीकृतभोगोपभोगादि मुक्त्वा नमस्कारावधिं	अस्यैवार्थस्य भावना ३	94
6	यावत्सर्वपापपरिहारार्थक्थनम् ३०१-३०४	युवतिपञ्जरबद्धपुरुषाणां क्लेशस्यैव	
₽ĝ	२४. अब्रह्मत्याग द्वारे	दृष्टान्तद्वारेण प्रकटनम् ३	٩Ę
8	प्रायः श्रावकेण ब्रह्मचर्यवता भाव्यं, तच्च	२६. स्त्रीसङ्ुानिवृत्त बहुमान द्वारे	
800	मोहजुगुप्सात एवेति तज्जुगुप्सार्थमुपदेशः ३०५	योषिद्विरतेषु बहुमानप्रदर्शनम् ३१७-३	१९
	गृहवासादनिर्वर्तनस्यैव हेतुद्वारेण	आत्मने आत्मन आशंसार्थस्य कथनम् ३	२०
۵ ۵	निन्दनम् ३०६-३०७	परमेष्टिभगवन्तं चित्ते स्थापयित्वा	
000		ब्रह्मचर्यपूर्वकं निद्रासेवनम् ३	२१
Ş			

सूत्रम्

119811

Že

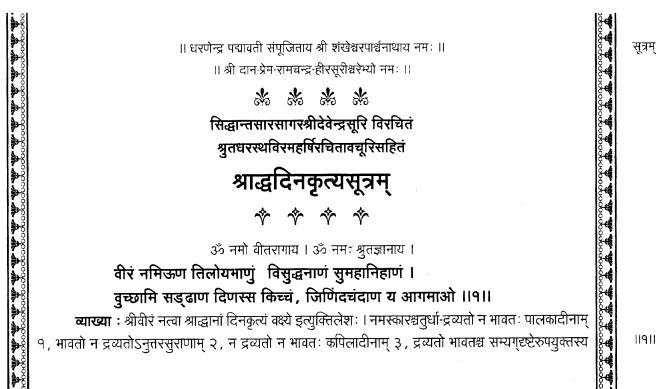
Ş.

প্সান্দ্র০

सूत्रम्

२७ बाधकदोषविपक्ष चिंतन	। द्वा रे	प्रस्तुतशास्त्रस्योपसंहा
संसारस्य दुःखहेतुत्वचिन्तनम्	३२२	प्रस्तुतशास्त्रश्रवणादिग
संसारहेतुकर्मपरिहारार्थमुपदेशः	३२३	र्मुखीभूतानां प्रशंसा
संसारहेतून्निराकृत्य मोक्षस्मरणार्थमाव	देशः ३२४	प्रस्तुतशास्त्रोक्तविधान
२८. धर्माचार्यरमरण द्वा	रि	सुश्रावकाणां फलदर्श
मूलगुणक्थनपूर्वकं संयमोद्युक्तानामाच	गराः	छन्नस्थत्वात् सूत्रकृत
सविस्तरम्	३२५-३२८	यथैतत्सूत्रप्रणयनमक
पिण्डविशुद्ध्वाद्युत्तरगुणप्रस्तावे प्रथमं पिण्डस्यैव		तदाविर्भावनम्
प्राधान्यान्नवकोटिद्वारेण तद्विशुद्धिदर्श	नम् ३२९	एतदध्ययनादावाशंस
सूरिगुणानां निर्देशः	३३०-३३१	तात्कालिकफलकथन
सर्वगुणार्थमुपदेशः	३३२	एतच्छास्नकरणजपुण्य
ईद्दक्सूरिदुर्लभत्वप्रतिपादनपुरस्सरं		भवदुःखविनाशाशंसन
स्वपरोपकारकत्वस्य आवेदनम्	\$\$\$	सर्वोपसंहारः
उत्तमश्रावकस्योत्तममनोरथप्रकटनम्	338	

		84
संहारः	३३५	
ादिभावितमतीनामन्त-	226	0000
सा रेधानमनुवर्तमानानां	३३६	00000
दर्शनम्	330	00000
कृतः स्वोच्छेकपरिहारः ३	३८-३३९	Ŏ.
मकारि तथा		0000
•	380	0000
शंसाद्वारेण	240	200 200
थनम् पुण्येन भविनां	३४१	0000
शंसनम्	३४२	0000
	383	0000
		0000
		0000
		8

त्राद्धदिन

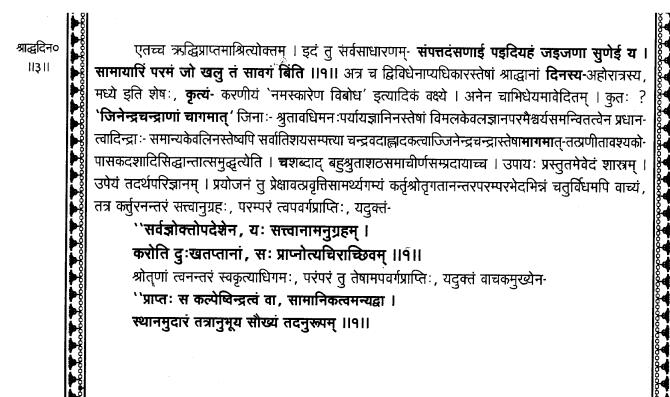
श्राद्धदिन०

||2||

सूत्रम्

0000		
	सुसंवृतवचनस्य सुप्रणिहितगात्रस्य जिनादीन्नमस्कुर्वतः ४ । तत्र विघ्नव्रातोपशान्तये ऐकान्तिकाव्यभिचारिभाव-	
0000	मङ्गलरूपेण तुर्यनमस्कारेण प्रणम्येति भावः । कीदृशं वीरम् ? 'तिलो०' त्रिलोकीस्थितधर्मास्तिकायादिद्रव्यसमूहस्य	Ŭ,
Þög	युगपत्संशयोच्छेदकत्वेनोद्योतकत्वात् भानुरिव त्रैलोक्यभानुस्त्रिभुवनभास्करस्तम् । एतदेव भावयति-`विशुद्धज्ञानं',	
	विशुद्धं-सकलज्ञानावरणक्षयोत्पन्नत्वाद्वितिमिरं ज्ञानं-केवलाख्यं यस्य तम् । पुनः कीदृशम् ? 'सुमहानि०'	
	तत्रेतरनिधानापेक्षयाऽक्षय्यत्वेन महच्च तन्निधानं च महानिधानं-नैसर्पादिरूपं, तस्मादपि भव्यसत्त्वानां	g ∎
	दुर्गदौर्गत्यदुःखदारिद्रचोच्छेदकत्वेन सुगतिसुखसम्पत्सम्पादकत्वेन च सुष्ठु- सर्वातिशायि महानिधानम् । एवं च श्रीमहावीरस्य	
0000	सुमहानिधानत्वेऽयं सम्प्रदायः-'एकदा श्रीवीरः श्वेताम्बीं नगरीं व्रजन् गोपालैर्वारितोऽपि कनकखलाख्यतापसाश्रमे	84
	मण्डूकीहन्तृतपस्वि १ ज्योतिष्क २ कनकखलाख्यतापसाश्रमस्थकुलपतिसुतकौशिककुलपति ३	8 e
	चण्डकौशिककुलपतिजीवद्यष्टिविषचण्ड-कौशिकसर्पप्रतिबोधनार्थं तत्रागतः । स स्वामिदर्शनेन जातजातिस्मृतिरनशनं	
0000	गृहीत्वा सहस्त्रारे सुरोऽभूत्। (इति कुगतिदौर्गत्यदलनात्सुखसम्पत्तिकरणान्महानिधिः। वीरपदेनापायापगमातिशयः १।	
	त्रैलावैयगानुरित्यनेन वचनातिशयः २ । विषुद्धज्ञानमित्यनेन ज्ञानातिशयः ३ । सुमहानिधानमित्यनेन पूजातिशयः ४ ।	Ş
	तमेवं गुणविशिष्टं वीरं नत्वा वक्ष्ये, श्राद्धाः - श्रावकास्तेषां स्वरूपमिदम्-	
0000	श्रद्धालुतां श्राति जिनेन्द्रश्वासने, धनानि पात्रेषु वपत्यनारतम् ।	
က်လက်တစ်တစ်တွင်တွင်တွင်တွင်တွင် ကို	करोति पुण्यानि सुसाधुसेवनादतोऽपि तं श्रावकमाहुरुत्तमाः ॥१॥	00
		84
: 8		§ I

||3||

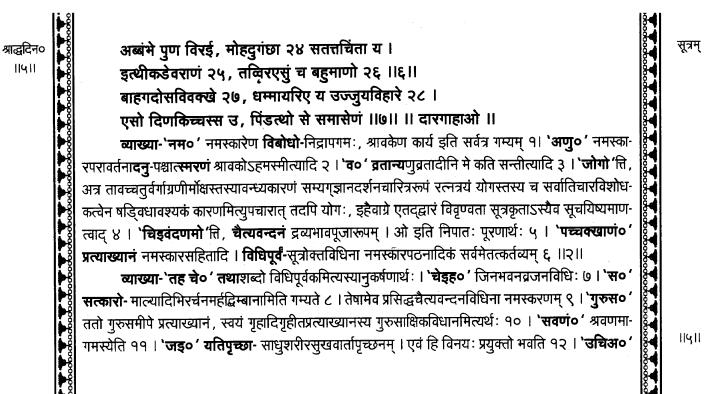

श्राद्धदिन०

11811

नरलोकमेत्य सर्वगुणसंपदं दुर्लभां पुनर्लब्ध्वा श्रुद्धः स सिद्धिमेष्यति भवाष्टकाभ्यन्तरे नियमात् ।।२।। (प्रश्रम.) इति शास्त्रप्रस्तावनावृत्तार्थः ॥१॥ यदुक्तं श्राद्धानां दिनकृत्यं वक्ष्ये । अतस्तदभिधित्सुर्दारगाथाषट्कमाह-नवकारेण विबोहो १, अणुसरणं सावओ २ वयाइं मे ३ । जोगो ४ चिइवंदणमो ५, पच्चक्खाणं च विहिपूर्व ६ ॥२॥ तह चेईहरगमणं ७, सक्कारो ८ वंदणं ९ गुरुसगासे । पच्चक्खाणं १० सवणं ११, जइपुच्छा १२ उचियकरणिज्जं १३ ॥३॥ अविरुद्धो ववहारो १४, काले तह भोयणं १५ च सवरण १६॥ चेइहरागमसवणं १७, सक्कारो १८ वंदणाईयं (इं च) १९ ।।४।। जइविस्सामण २० मुचिओ, जोगो नवकारचिंतणाईओ २१ । गिहगमणं २२ विहिसयणं, सरणं गुरुदेवयाईणं २३ ॥५॥

उचितं-यतेर्ग्लानाद्यवस्थास् योग्यमौषधदानोपदेशादि , **करणीयं**- विधेयमन्यथा प्राक् प्रच्छाया नातिसार्थकता स्यादिति १३ `**अवि० ' अविरुद्धो**- लोकलोकोत्तरानिन्दितो **व्यवहारो-** व्यवसायः १४ । **`काले '** मध्याह्नलक्षणे **तथा-** तेन वक्ष्यमाणप्रकारेण जिणपूर्या मुणिदाणं साहम्मियपूर्यणा उचियदाणं । परियणसंभालणयं पच्चक्खाणस्स संभरणं ।।१।। इत्यादिना भोजनम्-अभ्यवहारः १५ । 'संवरणं०' भोजनानन्तरं संभवद्ग्रन्थिसहितदिवसचरिमादिप्रत्या-ख्यानस्य ग्रहणम् १६। '**चेईय०'** चैत्यगृहे आगमस्य श्रवणमिति विग्रहः । चैत्यगृहे हि प्राय आगमव्याख्यानं भव-तीति । आगमव्याख्यास्थानान्तरोपलक्षणार्थं चैत्यग्रहणम्, न तु तत्रैव यत्यवस्थानसूचकं, महाशातनाहेतुत्वात्तत्राव-स्थानस्य । एतच्चाग्रे सूत्रकृदेव प्रकटयिष्यति १७ । **'सक्का०**' विकालवेलायां जिनबिम्बार्चनम् १८ । **'वंदणा०'** गुरूणां वन्दनं-नमस्करणम् । आदिशब्दात्सामायिकादिषड्विधावश्यककरणमनुस्वारोऽलाक्षणिक इति १९ ॥३॥ 'जडवि०' यतीनां स्वाध्यायसंयमवैयावृत्त्यादिभिः श्रान्तानां पृष्टालम्बनेन तथाविधश्रावकादेरपि देहखेदापनोद-मिच्छतां **विश्रामणम्-**अङ्गमर्दनम् २० । **`उचि० ' उचितः-** स्वभूमिंकायोग्यो व्यापारस्तमेवाह-नमस्कारचिन्तनादिकः आदिशब्दाच्छेषाधीतस्वाध्यायगुणनादिपरिग्रहः २९ । 'गिहगमण०' स्वगृहगमनमेतच्च स्वयोगसिद्धत्वेनापार्थकत्वा-न्निजपरिवारस्य धर्मदेशनाकरणमिति ज्ञापयति २२ । **'विहि॰'** विधिना **शयनं-** स्वापस्तमेव विधिमाह- '**सरणं॰'** स्मरणं धर्माचार्यजिनादीनामादिशब्दाच्चतुः शरणादिपरिग्रहः २३ । ॥५॥ **'अब्ब०'** अब्रह्मविषये **पुनः-** प्रायेणेत्यर्थः, विरतिः- निवृत्तिः । सा च मोहजुगुप्सातः स्यान्मोहस्य- मोहनीयकर्मणो जुगुप्सा- सन्द्रूतदोषोन्द्रावनम् । अतः सैव

11311

<u> श्राद्धदिन</u>०

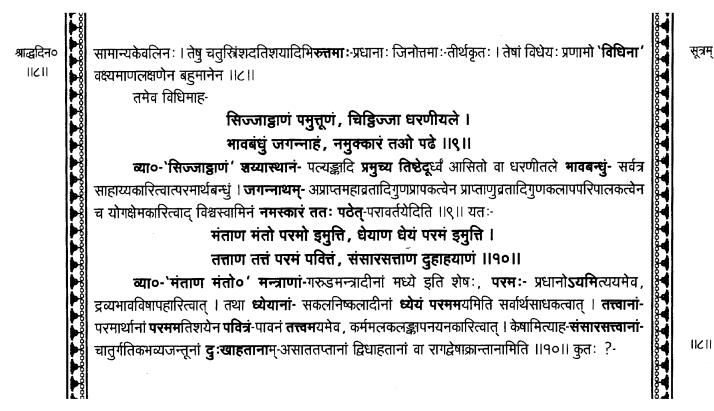
||**ξ**||

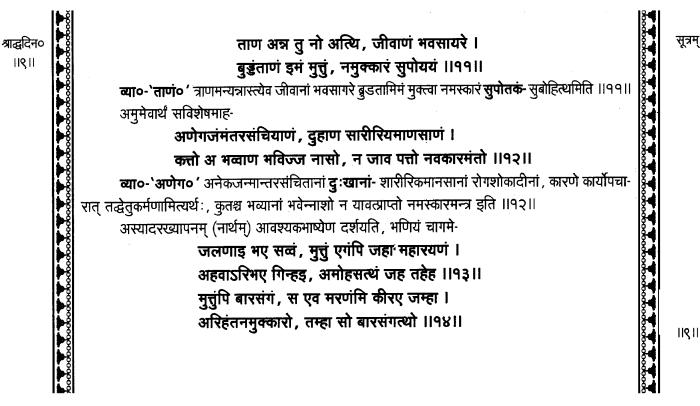
कार्या २४ । **`सतत्तo' सतत्त्वचिन्ता**- स्वरूपचिन्तनं **स्त्रीकडेवराणां-** योषिदङ्गानां, चशब्दात्तदासक्तचित्तानामिह सूत्रम् परत्र वाऽपायचिन्तनम् २५ । **'तव्विर०' तस्मात्-** स्त्रीसङ्गादे**र्विरता**-निवृत्तास्तेषु **बह्मानो-**भक्तिनिर्मरा प्रीतिरिति २६ ।।६।। 'बाहग०' बाधकाः- पीडाकारिणो धर्मकायस्येति शेषः । दोषा- विषयाभिलाषादयस्तेषां विपक्षा- भववैराग्यादयस्तान् शुभभावान् चिन्तयेत्पश्चिमरात्रौ जाग्रदवस्थायामिति गम्यम् २७ । 'धम्मo' तस्यामेव जाग्रदवस्थायां धर्माचार्या-निजगुरुवः **उद्यतविहारिणः-** शुद्धचारित्रिणस्तत्पार्श्व एव दीक्षाग्रहणाद्यधिकारः । अतस्तान् सदा कदा सेविष्येऽह-मिति विचिन्तयेत् २८ । चशब्दः समुच्चये । उपसंजिहीर्षुराह-'एसो०' पूर्वोक्तो दिनकृत्यस्य समुदायार्थः, से तस्य श्रावकस्य ऋद्धिमदऋद्धिमदभेदभिन्नस्य समासेन ज्ञातव्य इत्यर्थः । तुशब्दो यतीनां दशविधचक्रवालसामाचारीव-च्छ्रावकस्यैतत्प्रतिदिनं कर्तव्यमिति द्योतयतीति द्वारगाथाषट्कसमुदायार्थः । अवयवार्थं तु प्रतिद्वारं सूत्रकृद्वक्ष्यतीति ॥७॥ यथोद्देशं निर्देश इति कृत्वा 'नमः' प्रथमद्वारच्याचिख्यासयाह-निसाविरामंमि विबुद्धएणं, सुसावएणं गुणसायरेणं 1 देवाहिदेवाण जिणूत्तमाणं, किच्चो पणामो विहिणायरेणं ।।८।। व्या०-'निसा०' निश्चाया- रात्रेर्विरामे-ऽन्त्यमूहूर्तद्वयलक्षणे विनिद्रेण सुश्रावकेण, हेतुत्वेन विशेषणमाह-'**गुण०'** गुणा अक्षुद्रत्वादयोऽन्ये च भाषाकुशलत्वादयो बहवो गुणास्तेषां प्राचुर्यात्सागर इव गुणसागरस्तेन । '**देवा०'** देवा भवनपत्यादयस्तेषामैश्वर्यादिभिरधिका इन्द्रास्तेषामपि पूज्यत्वाद् देवाधिदेवास्तेषाम् । विशेष्यमाह-**'जिण्**०' जिनाः

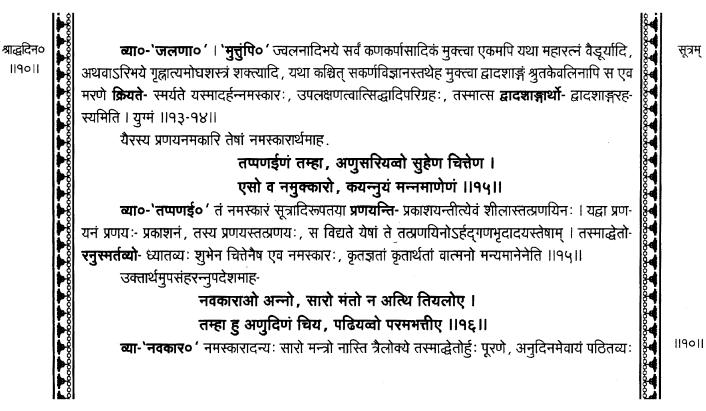
www.kobatirth.org

श्राद्धदिन

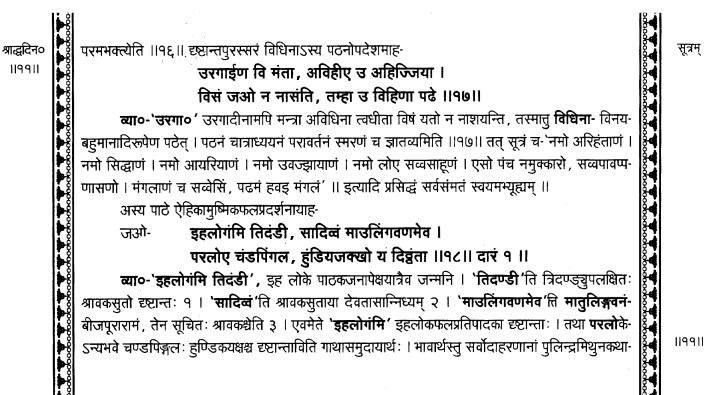
101

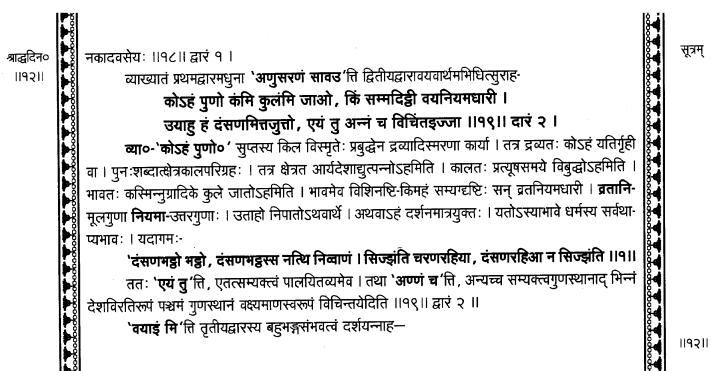

For Private and Personal Use Only

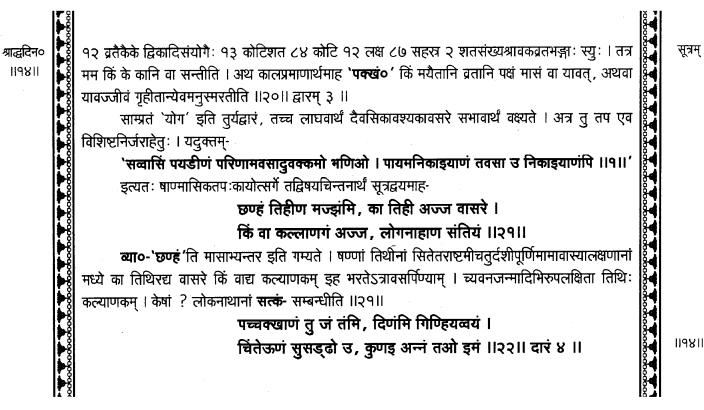

श्राद्धदिन

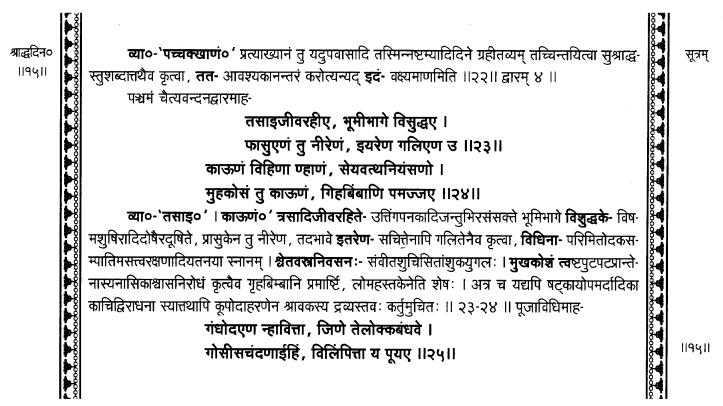
119311

'इक्कं व दो तिन्नि व पंच सत्त, अणुव्वयाइं नियमे वयाइं । एक्केक्कभेएण दुहा तिहेण, पक्खं च मासं अह जावजीव ।।२०।। दारं ३ ।। व्या०-'एक्कं व दो०' 'एकं व'त्ति स्थूलप्राणातिपातादीनां द्वादशैकैकसंयोगानां मध्येऽन्यतमदेकं वा व्रतम् तथा स्थूलप्राणातिपातमृषावादादिपदद्वयात्मकषट्षष्टिद्विकसंयोगेष्वन्यतमे द्वे वा व्रते । तथा स्थूलप्राणातिपातमृषावा-दादत्तादानादिपदत्रयविंशत्यूत्तरद्विंशतसंयोगेष्वन्यतमानि त्रीणि वा व्रतानि । वा शब्दाच्चतुष्कसंयोगादिपरिग्रहः । 'पंच सत्त०' पश्च सप्तेति पदद्वयमेवं योजनीयम्- **'अणुव्वयाइं'**ति, आद्यानि पश्चाणुव्रतानि मूलगुणाः । **'नियमे वया०' नियमे-**उत्तरगुणविषये सप्तान्त्यव्रतानि । अत्र भङ्गकसूचनार्थमाह-`**एक्केक्क०'** एकैकमेदेन व्याख्यास्यमाणलक्षणेन षष्ठभ-ङ्गेन , तथा द्विधा त्रिविधेनेति प्रथमभङ्गेन । अत्राद्यन्तग्रहणात्षड्भङ्गचपि द्रष्टव्या । सा च पश्चाणुव्रतान्याश्रित्य लेशतो दर्श्यते-स्थूलप्राणातिपातं न करोति न कारयति मनोवाक्कायैरिति प्रथमो भङ्गः १ । न करोति न कारयति च मनोवाग्भ्यां मनःकायाभ्यां वाक्कायाभ्यां वा सामान्यतो योगद्वयमर्झीकृत्येति द्वितीयः , एवं सर्वत्र । नन् मनो विना कथं वाक्कायसंभवः ? उच्यते-अनाभोगेन विशेषोपयोगाभावाद्वा मनसो गौणत्वादसंज्ञिवन्मुख्यवृत्त्या वाक्कायव्यापारोऽव-सेयः २ । न करोति न कारयति च मनसा वाचा कायेन वेति तृतीयः ३ । न करोति न कारयति वा मनोवाक्कायैरिति चतुर्थः ४ । न करोति न कारयति वा मनोवाग्भ्यां मनःकायाभ्यां वाक्कायाभ्यां वेति पश्चमः ५ । न करोति न कारयति वा मनसा वाचा कायेन वेति ६ । अत्र श्रावकव्रतभङ्गप्रकरणप्रकारेणानया २३, २२, २१, १३, १२, ११ षड्भङ्गचा

||93||

For Private and Personal Use Only

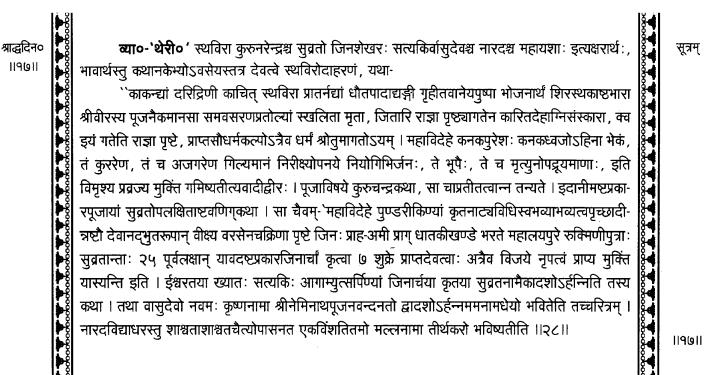
श्राद्धदिन

119811

सूत्रम्

113911

पुष्फेहिं गंधेहिं सुगंधिएहिं, धूवेहिं दीवेहि य अक्खएहिं । नाणाफलेहिं च घएहिं निच्चं, पाणीयपुन्नेहिं य भायणेहिं ।।२६।। व्या०-'गंधोदएण०' 'पूर्फोहिं०' गन्धोदकेन- घ्राणतर्पणघुस्रणाद्युन्मिश्रोदकेन स्नपयित्वा जिनान् त्रैलोक्य-बान्धवान् गोशीर्षचन्दनादिभिरादिशब्दात्कर्पूराद्यैर्विलिप्य च पूजयेत् । कैरित्याह-पुप्फेहीत्यादि, पुष्पै– प्रत्यग्रकुसुमै-र्गन्धैर्वासैर्धूपैः कृष्णागुर्वाद्यैः । किं विशिष्टैः पुष्पाद्यैः ? सुगन्धिभिः- सद्गन्धबन्धुरैः । तथा दीपैश्च प्रदीपैरक्षतैः शाल्यादितन्दुलैर्नानाफलैश्च बीजपूराद्यैधृतैरित्यस्योपलक्षणत्वात् सर्वनैवेद्यैर्नित्यं- प्रत्यहं पानीयपूर्णेश्च भाजनैर्निर्म लोदकभृतशङ्खादिपात्रैरिति सूत्रद्वयार्थः ॥ २५-२६ ॥ पूजाफलमाह-जओ पूर्यापभावेणं, सुव्वए जिणसासणे । देवत्तं नरनाहत्तं, तित्थनाहत्तणं तहा ।।२७।। व्या०-'जओ पूरा प०' यतो- यस्माद्धेतोः पुजाप्रभावेण श्रूयते जिनशासने, फलमिति गम्यते । किं तदि-त्याह-देवत्वं नरनाथत्वं तीर्थनाथत्वं चेति ।।२७।। यथायोगं देवत्वादिषु दृष्टान्तानाह-थेरी कुरुनरिंदो य, सुव्वओ जिणसेहरो । सच्चई वासदेवो य. नारओ य महायसो ।।२८।।

पंचंगनमणपुर्वं तु, मुद्धाणं धरणियले । तिन्नि वारे नियंसित्ता, वामं जाणुं च अंचिया ।।३०।।

पथिकीप्रतिक्रमणपूरस्सरं विधेयेत्यतः सैवादौ व्याख्येया । कायोत्सर्गे च चंदेसु निम्मलयरेत्यन्तश्चतुर्विंशतिस्तवश्चिन्त्यः । पारिते च समस्तोऽपि भणितव्यः । एवमीर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य महावृत्तनर्थयुक्तानपुनरुक्तान्नमस्कारान् भणतीति ।।२९।। साम्प्रतं प्रथमदण्डकभणनविधिं श्लोकद्वयेनाह-

क्तमुद्राविधिसमन्वितेन कर्तव्यं जिनवन्दनमिति चैत्यवन्दना । सा च त्रेधा-'नवकारेण जहन्ना, दंडगथुइजुगलमज्झिमा नेया । संपुन्ना उक्कोसा विहिणा खलु वंदणा तिविहा ।।१।।' 'दंडगथुइजुगल'ति चैत्यस्तवदण्डकैकस्तुतिप्रदानयुगलरूपेति । अत्र च सम्प्रदायादुत्कृष्टचैत्यवन्दना ईर्या-

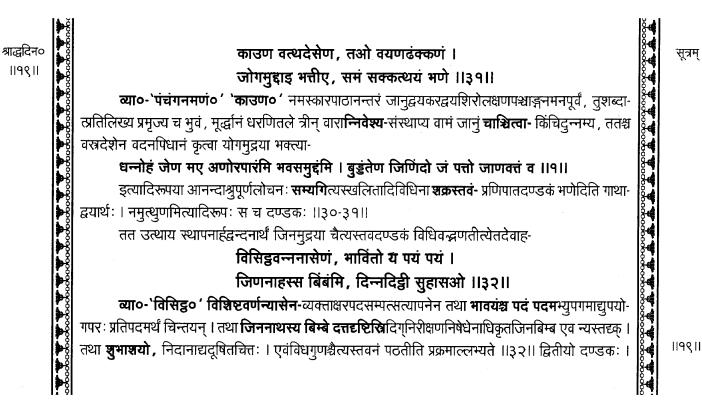
अडप्पयारपूयाए, पूइत्ता जगबंधवे । मुद्दाविहाणजुत्तेणं, कायव्वं जिणवंदणं ।।२९।। व्या०-'अडण०' अष्टप्रकारपूजया पूजयित्वा जगद्बान्धवान् मुद्राविधानयुक्तेन-यथास्थानसत्यापितभाष्यो

www.kobatirth.org

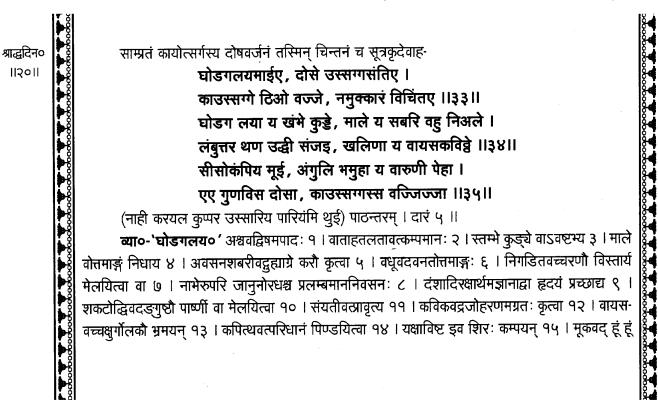
अथ द्रव्यपुजानिगमनभावपूजां प्रस्तावयन्नाह-

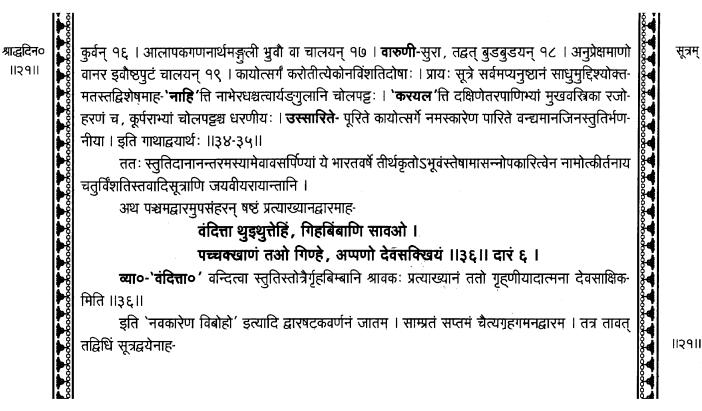
श्राद्धदिनव 119211

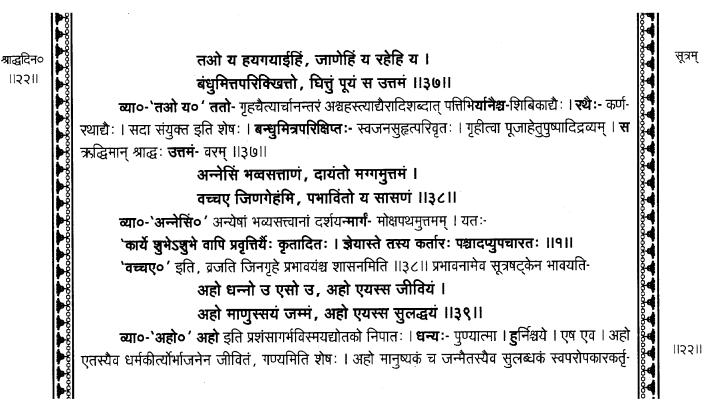
सूत्रम्

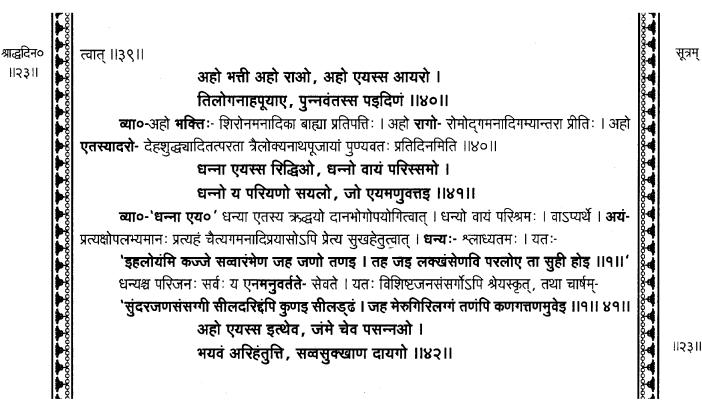

सूत्रम्

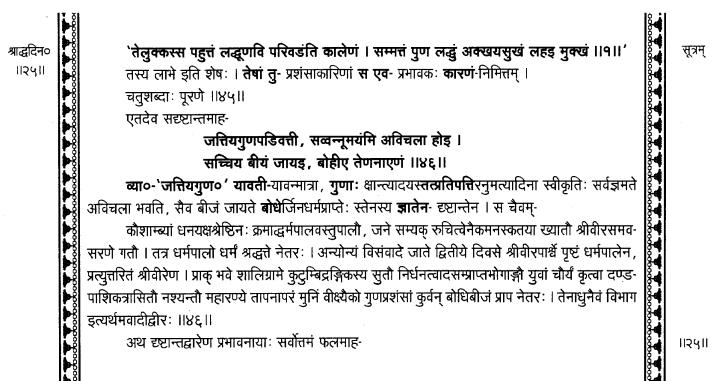

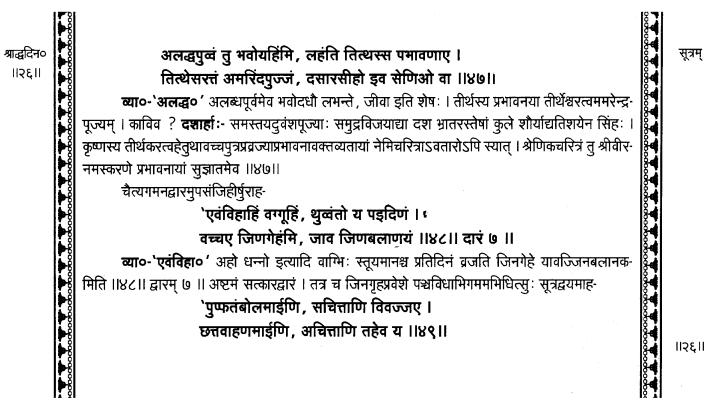

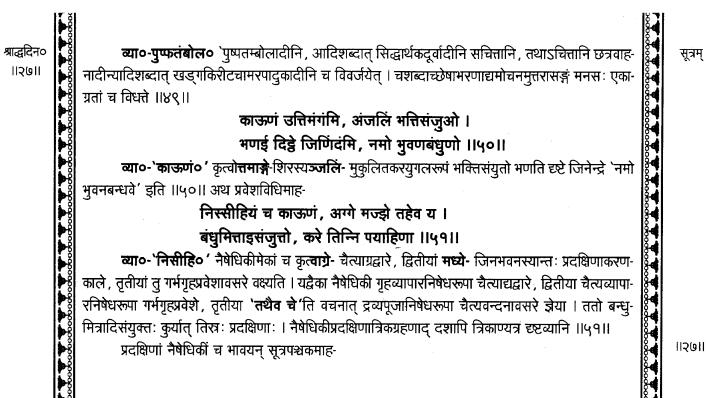

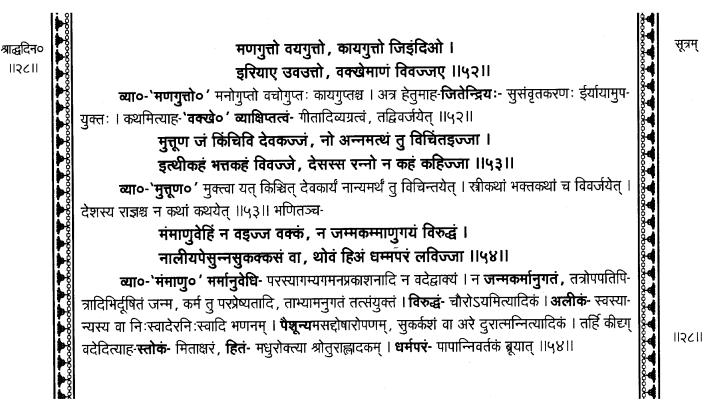

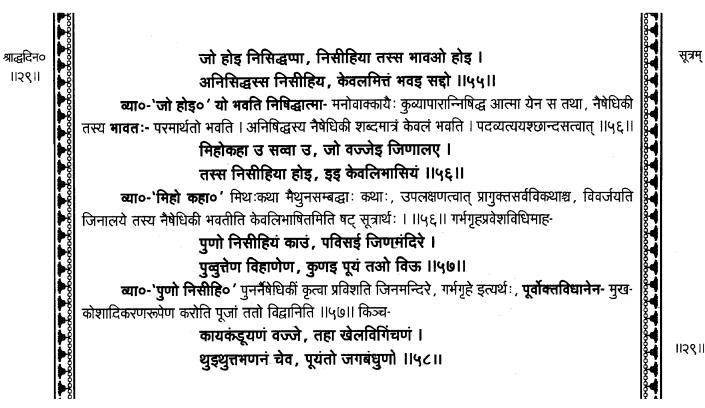
		§]	
		ğ,	6 2
श्राद्धदिन०	ब्या ः अहो ए०' अहो एतस्यात्रापि जन्मनि , एवोऽप्यर्थे , चैवो पूरणे , प्रसन्नको भगवान्नर्हन्नित्येवं सर्वसौ -		सूत्रम्
28	र्षे ख्यानां-नरस्वर्गापवर्गशर्मणां दायक इति ॥४२॥	8	
:	अन्नहा एरिसी रिद्धी, कहमेयस्स उत्तमा ।	8ª	
	रयणायरसेवाए हवंति, रयणवंतया ॥४३॥	₿ 4	
	🔰 रेयणायरसवाए हवात, स्वणवत्तया ॥४३॥	84	
	🕺 व्या०-`अन्नहा०' अन्यथेति अर्हत्प्रसत्तिं विना ईदृग् ऋद्धिः कथमेतस्योत्तमा- त्यागादिगुणयुक्तत्वेन पुण्या-	8́ €	
	💱 नुबन्धिपुण्यहेतुत्वात् प्रधाना, सम्पन्नेति शेषः । मुख्यमर्थमन्वयेन समर्थयन्नाह- रत्नाकरसेवया भवन्ति रत्नवन्त इति ॥४३॥		
	एएण पुन्नवतेणं, अन्नजम्मंमि वाविओ ।		
	पुन्नरुक्खो महाकाओ, सो इन्हिं फलिओ इमो ॥४४॥	Š.	
		Ŝ.	
	व्या ०-`एएण०' एतेन पुण्यवताऽन्यजन्मन्युप्तः पुण्यवृक्षो़ महाकायः, स इदानीं फलितो ऽयमि ति प्रत्यक्षोप-	Å.	
	🖇 लभ्यमानः सुखसम्पत्तिफलभारेणेति सूत्रषट्कार्थः ।। प्रभावनाफलमाह-	Š.	
	🙀 एवं पसंसं पकुणंतयाणं, अणेगसत्ताण दुहाहयाणं ।	8́ ∢	
	संमत्तरुक्खरस महाफलरस, तेसिं तु सो चेव य कारणं तु ॥४५॥		
	ब्या०-`एवं पसंस' एवमुक्तप्रकारेण तेषां प्रशंसां प्रकुर्वतामनेकसत्त्वानां दुःखाहतानां- दौर्गत्याद्यसाततप्तानां	8 8	
		83	แรงแ
	🕺 सम्यक्त्ववृक्षस्य महत्-सर्वातिशायि मोक्षाख्यं फलं यस्यासौ महाफलः । यदुक्तम्-	8	in çon
		8	
		Š.	

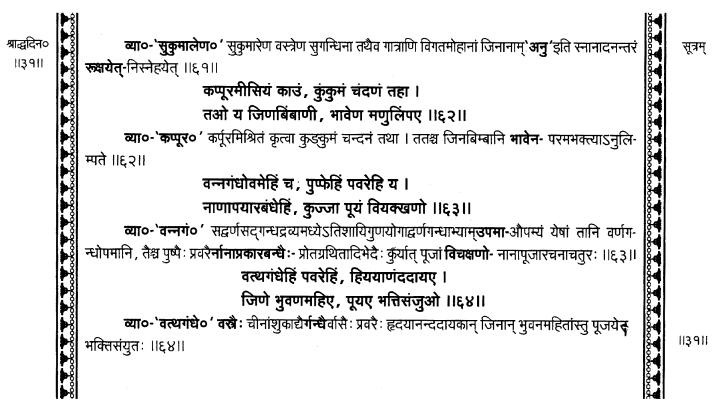

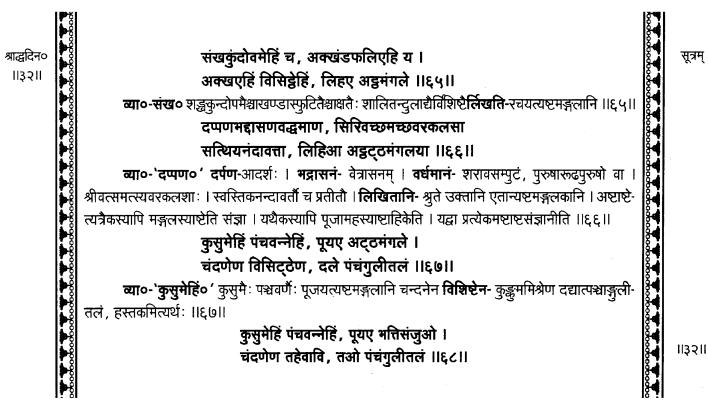

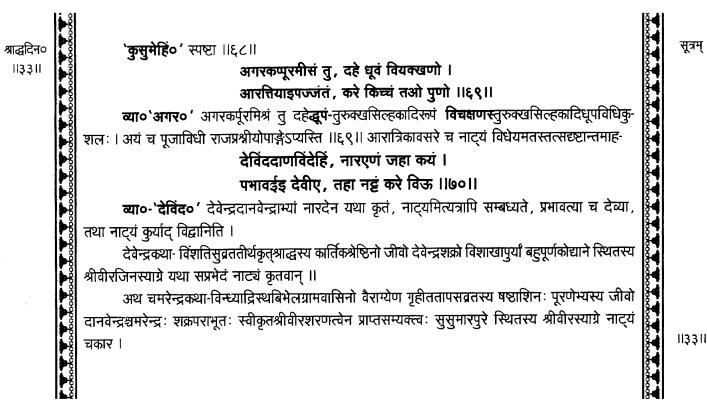

व्या०- 'कायकं०' कायकण्डूयनं वर्जयेत्, खेलविवेचनं स्तुतिस्तोत्रभणनं चैव पूजयन् जगदबन्धूनिति ॥५८॥ सूत्रम् रनात्रविधिमाह-घुसिणकप्पूरमीसं तु, काउं गंधोदगं वरं । तओ भुवणनाहे उ, न्हवेइ भत्तिसंजुओ ॥५९॥ व्या०- 'घुसिणक०' घुसुणं- चन्दनं कर्पूरं- घनसारस्ताभ्यां मिश्रं, तुशब्दात् सर्वौषधिचन्दनादिपरिग्रहः कृत्वा गन्धोदकं वरम् । ततो भूवननाथांस्तु स्नपयति भक्तिसंयुतः ॥५९॥ सूत्रकृदेव ग्रन्थान्तरेणैनमर्थं वक्ष्यमाणं च संवादयन्नाह- अन्यत्राप्युक्तम-गंधोदएण न्हवणं, विलेवणं पवरपुष्फमाईहिं । कुज्जा पूर्य फलेहिं, वत्थेहिं आभरणमाईहिं ।।६०।। व्या०-'गंधोदए०' गन्धोदकेन स्नपनं, विलेपनं च कुङ्कमाद्यैरिति शेषः, प्रवरपुष्पादिभिः, आदिशब्दात् केत कीवालकाद्यैश्च कुर्यात् पूजां फलैः । वस्त्रैराभरणादिभिरादिशब्दादृत्लोचाद्यैश्चेति ॥६०॥ एनमेवार्थं किश्चित् प्रपश्चयन् सूत्रनवकमाह-सुकुमालेण वत्थेणं, सुगंधेणं तहेव य । 113011 गायाइं विगयमोहाणं, जिणाणमणूलुहए ।।६१।।

श्राद्धदिन

श्राद्धदिनव

113811

सूत्रम्

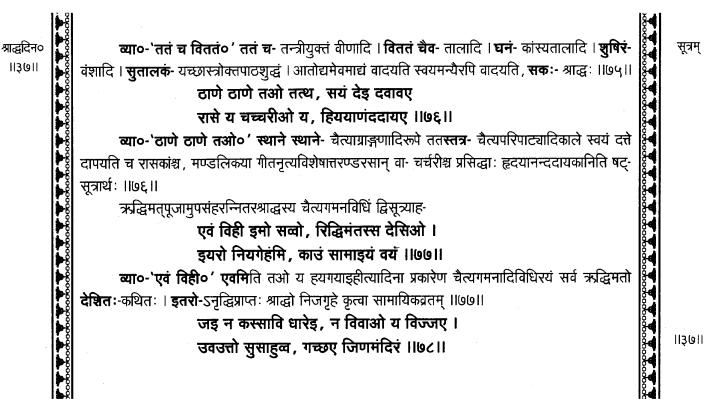
अथ प्रभावती कथा- चम्पायां नगर्यां सूवर्णकारोऽनङ्गसेनोऽत्यन्तस्त्रीलोलो बहद्रव्यदानेन कृतपश्चशतपत्नीकः, पश्चशैलाभिधानद्वीपस्थविद्युन्मालिदेवे च्यूते तत्पत्नीहासाप्रहासाभ्यां विप्रतारितो , द्रव्यकोटिदाने वृद्धनाविकेन तदद्वीपे नीतोऽपि मनजत्वात्ताभ्यां पश्चात्प्रेषितो । नागिलमित्रेण बोधितोऽपि इङ्गिनीमरणं प्रपद्य विद्युन्माल्यभूत् । स च नन्दी-श्वरद्वीपे नाटकावसरे मिलितसर्वदेवेष्वनिच्छन्नपि बलात्कण्ठपतितपटहो द्वादशदेवलोकवासिना पूर्वभवमित्रसम्बन्धेन नागिलदेवेन विद्युन्माली पृष्टः मामुपलक्षयसि ? तेनोक्तं, न, ततो नागिलदेवेन स्वं निवेद्य धर्मं स्वीकारितो नागिलदेवेनोक्तस्य गोशीर्षचन्दनस्य दारुमध्ये क्षिप्तां देवाधिदेवप्रतिमां बोधिनिमित्तं कृत्वा , तस्मिन्नवसरे कस्यचिदवणि-जस्तत्र समायातस्य दुर्वातेन स्खलिते प्रवहणे षण्मासं यावत्सङ्कटान्निस्तार्याऽर्पयित्वा च तां, अद्य तव प्रवहणं ममानुभावात् प्रातर्वीतभयनगरकूले प्राप्स्यतीत्यवादीत् विद्युन्माली । वणिजा तत्र प्राप्तेन प्राभुतपूर्वमेतस्य दारोर्देवाधि-देवप्रतिमा क्रियतामित्युक्ते उदायने राज्ञि मन्त्र्यादिकथिते ब्रह्मादिप्रतिमोपक्रमेऽपि कृटारप्रहारालगने , प्रभावत्या श्रीवीर-जिनविचारकथने कुठारेण प्रदत्तेन प्रकटितायाः श्रीवीरप्रतिमाया अग्रे प्रभावती नाट्यं चकार । नाट्यविधौ निजपत्या शिरश्छायाऽदर्शनशुक्लधौतमार्गरक्तीभवनाद्युत्पातेन ज्ञातासन्नमरणा प्रव्रज्य तापसव्यतिकरेण स्वपतिं राजानं प्रति-बोधितवती चेत्यादि प्रभावतीकथा । तथा नारदेन तु नाटयविधिर्यथा कृतस्तथा ग्रन्थान्तरादवसेयः ॥७०॥ द्वारम् ८॥

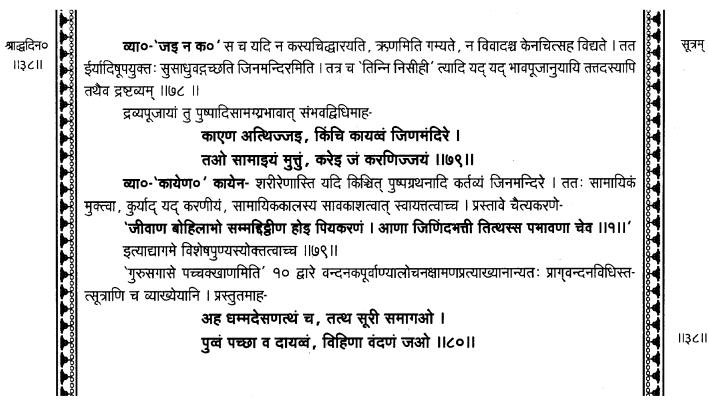
		0000
श्राद्धदिन०	र्षे साम्प्रतं वन्दनमिति नवमद्वारम् । तच्च भावपूजारूपचैत्यवन्दनलक्षणं द्रव्यपूजाशेषं च षट्सूत्र्याह-	000
ારૂતા	🕺 पणिहाणं च काऊणं, करे अन्नं तओ इमं ।	ood a
	नाणाविहाइ भत्तीए, उल्लोयं जिणमंदिरे ।।७१।।	ð e
	ब्या०- `पणिहाणं०' प्रणिधानं चे त्यनेन सम्पूर्णचैत्यवन्दनविधिः सूचितस्ततः प्राग्वत् प्रणिधानावसानं चैत्य-	
	है वन्दनं कृत्वा कुर्यादन्यद् इदम्- आसन्नोपदर्श्यमानतया प्रत्यक्षं । किं तदित्याह-नानाविधाभि र्भवित्तभि र्विच्छित्तिभिरु-	ò
	💡 ल्लोचं जिनमन्दिरे ॥७१॥ कैरित्याह-	
	वत्थेहिं देवगदुगल्लएहिं, पट्टेहिं खोमेहिं य उत्तमेहिं ।	000
	सुवन्नरूपेहिं पवालएहिं, मुत्ताहलेहिं च महालएहिं ।।७२।।	ŝ
	ब्या०-वस्त्रै देवाङ्गै रिति देवदूष्यैः दुकूलै र्दुकूलाख्यवृक्षत्वज्जैः पष्टैः- कौशेयैः क्षोमैः- कार्पासैरुत्तमैः- प्रधानैः ।	
	है कीदृशमित्याह- सुवर्णरूप्यैः प्रवालैर्मुक्ताफलेश्च महालयै र्महाप्रमाणैः, खचितमिति शेषः ॥७२॥	8
	के सुवन्नजुत्तेहिं सुगंधएहिं, नाणापयारेहिं सुगच्छिएहिं ।	000
	पुष्फाण गेहं तु करेइ रम्मं, सुभत्तिजुत्तो जिणमंदिरंमि ।।७३।।	000 000
	ब्या०-'सुवन्न०' सुवर्णयुक्तै विंशिष्टवर्णोपेतैः सुगन्धिभि र्नानाप्रकारै र्जलस्थलजैः सुग्रथितैः, पृष्पैरिति शेषः ।	
	👌 पुष्पगृहं पुनः समवसरणाद्याकारं रम्यं करोति । सुभक्तियुक्तः इत्यसकृदभिधानं भावयुक्तस्यैव सकलक्रियाकलापो	8
		8

www.kobatirth.org

सूत्रम्

श्राद्धदिन० ।।३६।।		महानिर्जराफल इति दर्शनार्थम् । तच्छून्यस्य तु कीर्त्यादिप्रवृत्तस्य महतोऽप्यनुष्ठानस्य वैफल्याभिधानात् । उक्तं च `क्रियाश्रून्यस्य यो भावो, भावश्रून्यस्य या क्रिया । एतयोरन्तरं ज्ञेयं, भानुखद्योतयोरिव ।।१।।' ७३।। अत्थवंतेण सुद्धेणं, गीएणं करणाइणा ।		सूत्रम्
		जिणाणं जियमोहाणं, गायए गुणपगरिसं ॥७४॥	Š.	
	1 00000	व्या०-`अत्थवंतेण०' जिनानां जितमोहानां गुणप्रकर्षं - दुस्तपतपोलक्ष्म्यादिरूपं गाययेत् । केन ? गीतेन-		
		गान्धर्वेण, किंविशिष्टेन ? अर्थवता- वैराग्यैकरसयुक्तेन । पुनः किंभूतेन ? करणादिना शुद्धेन- त्रिस्थानकरणादिना		
	0000	विशुद्धेन । तत्र त्रीणि स्थानानि उरःप्रभृतीनि । तेषु करणेन-क्रियया विशुद्धं । तद्यथा- उरोविशुद्धं, कण्ठविशुद्धं,		
		शिरोविशुद्धं च । तत्र यदि उरसि स्वरः स्वभूमिकानुसारेण विशालो भवति तत उरोविशुद्धं । स एव यदि कण्ठेन		
	0000	वर्तितो भवति, अस्फुटितश्च ततः कण्ठविशुद्धम् । यदि पुनः शिरः प्राप्तः स च सानुनासिको न भवति ततः		
	0000			
		धुरादिगुणयुक्तेन प्रकर्षं यथा स्यादेवम् ॥७४॥	ĝ.	
		ततं च विततं चेव, घणं सुसिरसुतालयं ।	9-0 0-0	
	0000	आउज्जं एवमाईयं, वाए वायावए तओ ॥७५॥	8	
			8	3£
	00000		00000	

व्या०-'अह धम्म०' अथ शब्दः प्रक्रियाप्रश्नानन्तर्यमङ्गलोपन्यासप्रतिवचनसमुच्चयेषु । अत्र तु चैत्यगृहे गुरु-श्राद्धदिनव वन्दनादिकार्ये समुच्चिनोतीति समुच्चये । तत्र धर्मदेशनार्थं चशब्दात् स्नात्राद्यवलोकनार्थं च सूरिराचार्यः समागत-स्ततश्च पूर्वमिति धर्मदेशनायाः प्राक् पश्चाद्वा विधिना- पूर्वोक्तस्वरूपेण वन्दनं- द्वादशावर्तवन्दनं दातव्यं, तस्य सरेरिति शेषः । यतो वक्ष्यमाणहेतूतया इति ।।८०।। तमेवाह-नीयागोयं खवे कम्मं, उच्चगोयं निबंधए । सिढिलं कम्मगंठिं तु, वंदणेणं नरो करे ॥८१॥ व्याख्या-नीचैर्गोत्रं कर्म पूर्वबद्धं क्षपयति । उच्चैर्गोत्रं नितरां बध्नाति । शिथिलं ज्ञानावरणीयादिकर्मग्रन्थि पुनर्वन्दनेन नरः कुर्यादिति ॥८१॥ अस्य फलं दृष्टान्तद्वारेणाह-तित्थयरत्तं संमत्त-खाइयं तह सत्तमीइ तड़याए । आउं वंदणएणं, बद्धं च दसारसीहेण ।।८२।। व्याख्या-'तित्थयरत्तंo' गाथेयं भावितार्थैव , प्रागुक्तकृष्णचरित्रे स्वयं ज्ञेयेति ।।८२।। पूर्वोद्दिष्टान् षट् गुणानाह-विणओवयार्भ माणस्स भंजणा २ पूर्यणा गुरुजणस्स ३ । तित्थयराण य आणा ४ सुयधम्माराहणा ५ किरिया ६ ॥ ८३॥ व्याख्या-'विणओव०' विनय एव उपचारो- भक्तिविशेषः । तथा मानस्याहङकृतेर्भअनम् । गुरुजनस्य

113811

सूत्रम्

श्राद्धदिन ० ॥४०॥	पूजना । तीथंकराणां चाज्ञा । श्रुतधर्माराधना । अक्रियेति सर्वक्रियाविगमादचिरेण मोक्षश्च वन्दनेन स्यादिति ॥८३॥ द्वारम्९ ॥ साम्प्रतं दशमद्वादशत्रयोदशलक्षणद्वारत्रयाभिधित्सयाह- पच्चक्खाणं तु काऊण, (द्वा०१०) पुच्छए (द्वा०१२) सेसकिच्चयं । कायव्वं च मणे काउं तओ, अण्णं करे इमं ॥८४॥ व्याख्या-'पच्चक्खाणं०' प्रत्याख्यानमिह नमस्कारसहितादि स्वयं गृहादौ गृहीतमपि गुरुसाक्षिकं विधेयमत- स्तच्च कृत्वेति द्वारम् (१०) । अत्रैकादशं श्रवणद्वारमुल्लङ्घचात्यवक्तव्यत्वाद् यतिपृच्छा- उचितकरणीयद्वारद्वयमाह- 'पुच्छए०' पृच्छति साधुधर्मशरीरनिराबाधवार्ताद्यशेषकृत्यम्, तच्च महानिर्जराहेतुः । यदुक्तम्-अभिगमण-वंदण- नमंसणेण पडिपुच्छणेण साहूणं । चिरसंचियंपि कम्मं खणेण विरलत्तणमुवेइ ॥१॥ १२ द्वारं । 'कायव्वं०' कर्तव्यं च स्वशक्त्यनुरूपं साधोर्ग्लान्त्वादावौषधादिप्रदानलक्षणं मनसि कृत्वा- गृहाद्यागतानां साधूनामिदमौषधादि		सूत्रम्
adoadaadaadaadaadaadaadaadaadaadaadaadaa	दास्येऽहमिति मनस्याधाय ततोऽन्यत्कुर्यादिदं- वक्ष्यमाणमिति ॥८४॥ यदुक्तमन्यद् कुर्यादिदं तदेवाह- साहुसाहूणिमाईणं, काऊणं च जहोचियं । समणोवासगमाईणं, वंदं वंदं ति जंपई ॥८५॥ दारं १२-१३॥	*******	80

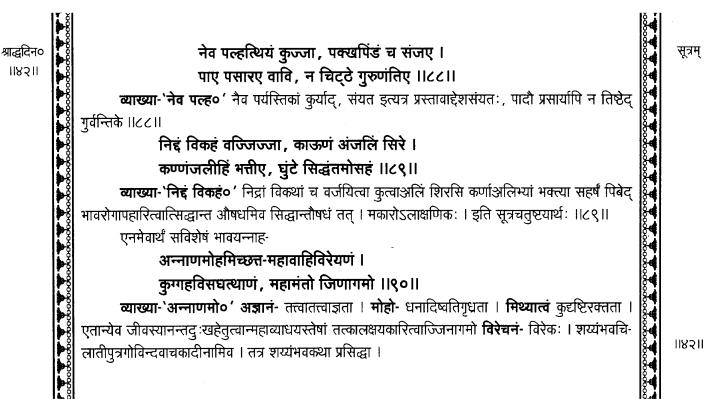
वन्दनं च्छोभवन्दनवाग्नमस्कारादिकं कृत्वा, यतोऽवमग्नानामपि कारणेन सूत्रे नमस्कारादेरुक्तत्वात् । तथा श्रमणो-पासकादीनामादिशब्दात् श्राविकाणां चैवं वदं वदमित्यपभ्रंशभाषया जत्यति वन्दे वन्दे इति, वीप्सायां द्वित्वे सर्वान् श्रावकान् श्राविकांश्च नमस्कूर्वे इत्यर्थः ॥८५॥ द्वारम् १२-१३॥ अथ पूर्वोद्दिष्टं ११ श्रवणद्वारम् । तत्र तावत् श्रवणविधिं चतुःसूत्र्याह-नासन्ने नाइदूरंमि नेव, उच्चासणे विऊ। समासणं तु वज्जिज्जा, चिट्टिज्जा धरणीयले ।।८६।। व्याख्या-'नासन्ने०' नासन्ने- नातिनिकटे उपविशेदुच्छवासाद्यैर्गुरुं प्रति शिष्यस्याशातनासम्भावात्तथा नाति-दूरे सम्यक्श्रवणाद्यसम्भवात् । नैव चोच्चासने 'विउत्ति' विद्वानु- गुरुवरिवस्यानिपूणः, समासनं च वर्जयेत्, तिष्ठेद-उपविशेद **धरणीतले-** निर्जन्तुभूभागे ॥८६॥ न पक्खओ न पुरओ नेव किच्चाण पिट्ठउ । न य ऊरुं समासिज्जा चिट्ठिज्जा गुरुणंतिए ।।८७।। व्याख्या-'न पक्ख०' न पक्षतः- पार्श्वयोरविनयसम्भवात् । न पुरतो- नाग्रतोऽन्यवन्दारूणां विबन्धकत्वात् नैव कृत्यानां-गुरूणां प्रष्ठतस्तेषां पश्चान्मुखनिरीक्षणेनाबाधासम्भवात् । न चोरुं समाश्रित्य अविनयभयादुरोरुपरि पादं निवेश्य तिष्ठेद गुरूणामन्तिके ।।८७।।

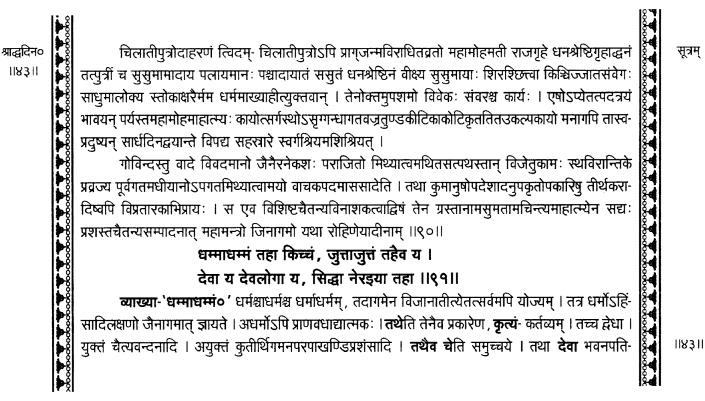
www.kobatirth.org

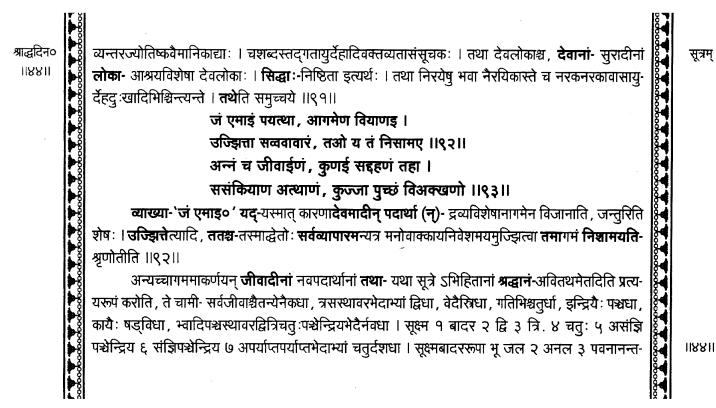
श्राद्धदिन

118911

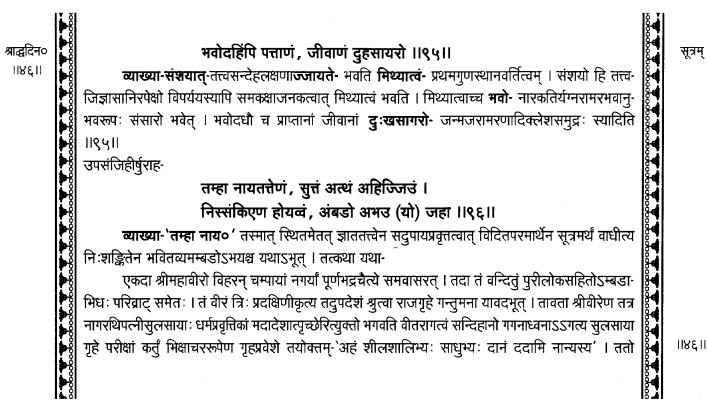
सूत्रम्

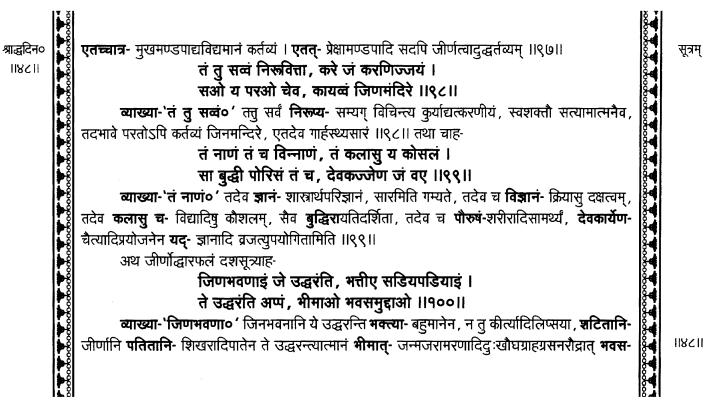

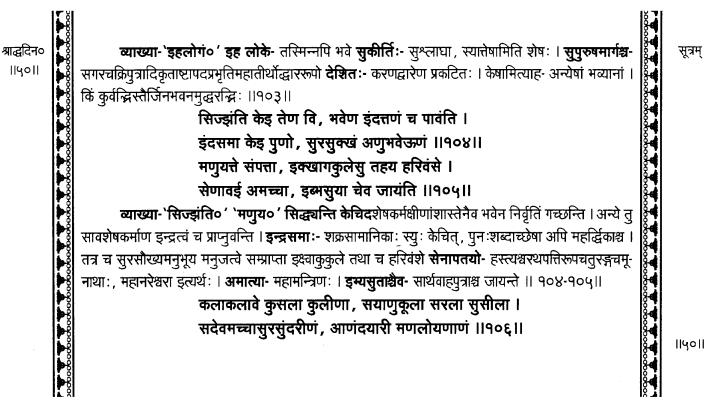

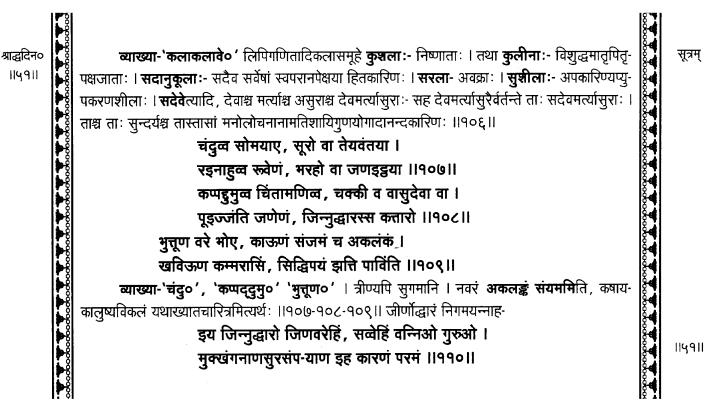
श्राद्धदिन० ॥४५॥	वनस्पति ५ जीवाः प्रत्येकवनस्पति ११ विकलेन्द्रिय १४ संज्ञि १५ असंज्ञि १६ पश्चेन्द्रियाश्च पर्याप्तापर्याप्तमेदाभ्यां द्वात्रिंशत् , भव्यत्वाभव्यत्वाभ्यां चतुः षष्टिविधा वा , कर्मप्रकृतिभेदैर्बहुधा वा , पुनर्जीवानां देहायुर्भवकायस्थित्यादि वाच्यम् । आदेरजीवतत्त्वादिग्रहः इत्यादिप्रकारेणोक्तानां विचारस्तु सर्वेषां नवतत्त्वसंग्रहण्यादिग्रन्थेभ्यो ज्ञेयः । एतानि चेत्या- कर्ण्य श्रद्दधतोऽपि चेत्कथञ्चित् कुत्रचिच्छङ्का स्यात्ततःकि विधेयमित्याह- सशङ्कितानामर्थानां पृच्छां कुर्याद्विचारविधि- निपुण इति ॥९३॥ तमेवाह- सम्मं वियारियव्वं , अत्थपयं भावणापहाणेहिं । विसए य टावियव्वं , बहुसुयगुरुणो सगासाओ ॥९४॥ व्याख्या-`सम्मं वि०´ सम्यक्- `सुत्तत्थो खलु पढमो´ इत्याद्यागमोक्तप्रकारेण । इह सर्वत्र भगवदुक्ताज्ञैव सारं नापरं किंचिदित्येवं लक्षणमैदंपर्यं भावार्थः , चारयितव्यम् , किमित्याह- अर्थपदं- सशङ्कितसूत्रार्थपदं भावनाप्र- धानैः- पूर्वापरसूत्रार्थसम्बन्धाविस्मृतिप्रधानैर्न तु सूत्रबहुविधमात्रदर्शनान्मूढचित्तैः । अतः परस्पराविरोधेन द्रव्यक्षेत्र-	सूत्रम्
	कालभावानपेक्ष्य स्याद्वादमुद्रामनुल्लङ्खयद्भिर्विचार्यम् । न हिंस्यात्सर्वभूतानि मनोवाक्कायैरिति सामान्योक्तौ जिनाल- यकरणाभावप्रसङ्गे कृते विधिना करणे न दोष इत्युत्तरकरणमित्यादिप्रकारैर्विचार्य तत् सशर्ङ्कितादिपदं विषये च- विध्यादिसूत्रगोचरे यत्रानुपतति तत्र स्थापयितव्यम् ॥९४॥ संशयानुच्छेदे दूषणमाह- संसया जायए मिच्छं, मिच्छत्ताओ भवो भवे ।	ાઙ૬ા

श्राद्धदिन ः	👔 मुद्रान्नरकतिर्यग्नरामररूपसंसारसागरात् ।।१००।। अथवा	है सूत्रम्
୲୲୪୧୲୲	अप्पा उद्धरिओ च्चिअ, उद्धरियो तह य तेहिं नियवंसो ।	000
	📲	6 €
	व्याख्या-`अप्पाउo' आत्मा उद्धृत एव जीर्णोद्धारादिसत्कृत्यकरणात् । उद्धृतस्तथा च निजवंशः- पितापि-	
	🙀 तामहादिपूर्वजसन्तानः , कदाचित्तस्य स्वर्गादिगतिगतस्याप्यवधिज्ञानादिविदिततत्सुकृतानुमोदनात् , पुत्रपौत्रादेर्वा सत्कृ	å d €
	💦 त्यप्रवृत्त्यादिना । अन्ये च भव्यसत्त्वाः- स्ववंशव्यतिरिक्ता आसन्नसिद्धिका अनुमोदमानास्तुशब्दस्य विशेषकृतत्वा-	800 0
	👔 च्छेषानुष्ठानविकला अपि । जिनभवनं तत्समारचितमिति शेषः ॥१०१॥	°
	📲 ु खवियं नीयागोयं , उच्चागोयं च बंधियं तेहिं ।	
	कृगइपहो निद्वविओ, सुगइपहो अज्जिओ य तहा ।।१०२।।	
	र्षे व्याख्या-'खवियंo' क्षपितं- शुभपरिणामादुद्धलनाकरणादिना निर्नाशितं नीचैर्गोत्रं- कुत्सितकुलोत्पत्तिरूपं	
	प्राग्बद्धस्पृष्टनिधत्तावस्थाभिः कृतसत्ताकमप्युच्चैर्गोत्रं च- बहुजनपूज्यताहेतुः सुकुलजन्मलक्षणं बद्धमासंकलितं, तैः	00 4
	कुगतिपथ्वश्च- नरकाद्यध्वा निष्ठापितः- स्वगमनाविषयीकृतः, सुगतिपथश्च- देवगत्यादिमार्गोऽर्जितस्तथा ॥१०२॥	8 -
	इहलोगंमि सुकित्ती, सुपुरिसमग्गों य देसिओ होइ ।	
	अन्नेसिं भव्वाणं, जिणभवणं उद्धरंतेहिं ॥१०३॥	୍ଦ୍ଧି କ ା । । ୪୧ । ।
		17 41

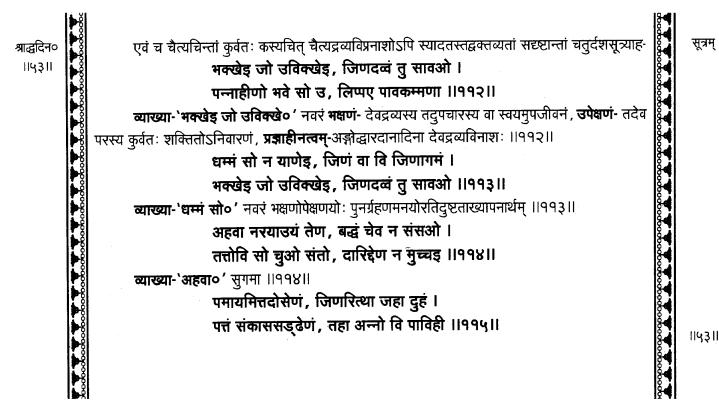

00000

ğ I

सूत्रम्

0000	
द्वदिन०	व्याख्या- `पमाय० ´ सुगमा ॥११५॥ संकाशक्थानकं गाथादशकेनाह-
୳୪୲୲	संकास गंधिलावइ, सक्कवयारंमि चेइए कहवि ।
Þö	चेइय दव्वुवओगी पमायओ मरणसंसारे ।।११६।।
	व्याख्या-'संकास०' इह संकाशनामा श्रावकः स्वभावादेव भववैराग्यवान् गन्धिलावत्यामभूत् । स च शक्राव-
	तारचैत्ये गृहव्याक्षेपादिकारणै श्चेत्यद्रव्योपयोगी- देवद्रव्योपजीवकः प्रमादतो-ऽज्ञानसंशयविपर्यासादनालोचिताप्रतिक्रान्तो
	मरणमाप । ततः संसारे ।।११६॥
	तन्हाछुहाभिभूओ , संखिज्जे हिंडिऊण भवगहणे । घायणवायणचुन्नण-वियणाउ पाविउं बहुसो ।।११७।।
	व्याख्या-'तन्हा०' तृष्णाक्षुदभिभूतः संख्येयानि हिण्डित्वा- भ्रान्त्वा भवग्रहणानि । तेषु च घातनवाहनचूर्णन-
	रूपा वेदनाः प्राप्य बहुश्रो- ऽनेकश [ँ] एकैकस्मिन् भवे इत्यर्थः । तत्र घातनमसिकुन्तादिभिष्ठछेदनं । वाहनं लवणगंत्र्या-
	द्याकर्षणम् । चूर्णनं मुद्गरादिकुट्टनम् ।।११७।।
₽ ŏ	दारिद्दकुलुप्पत्तिं, दरिद्दभावं च पाविउं बहुसो ।
	बहुजणधिक्कारं तह, मणुएसु वि पाविउं बहुसो ॥११८॥
	तगराए इब्मसुओ, जाओ तक्कम्मसेसयाओं अ।
	दारिद्दमसंपत्ति, पुणो पुणो चित्तनिव्वेओ ।।११९।।
P oo	

₽ 8		ğ.	
श्राद्धदिन े	केवलिजोगे पुच्छा, कहणे बोही तहेव संवेओ ।	000	सूत्रम्
၂၊၄၄၂၊	किं इत्थमुचियमिण्हि, चेइयदव्वस्स वुड्ढित्ति ॥१२०॥		
	गासच्छायणमित्तं, मुत्तुं जं किंचि मज्झ तं सब्वं ।	8	
	चेईयदव्वं नेअं, अभिग्गहो जावजीवाए ॥१२१॥		
	व्याख्या -दरिद्रकुलोत्पत्तिमाजन्म दरिद्रभावं च तत्र प्राप्य बहुशः । तथा यतः कुतोऽपि निमित्तादनिमित्ताद्वा	Š.	
	बहोर्जनस्य धिक्कारम्-अवर्णवादम् । तथेति समुच्चये । मनुष्येष्वपि समुत्पन्नो गर्हणीयमन्यदपि पुत्रकलत्रादिकं प्राप्य		
	बहुन्नः- पुनः पुनः , बहुशोग्रहणं धिक्कारादिदुःखप्राचुर्यख्यापनार्थम् ॥११८॥	ð I	
Þ	पश्चात्तगरायां पुरि इभ्यसुतः संजातः । कस्यां सत्यामित्याह-तत्कर्मशेषतायां तु तस्य चैत्यद्रव्योपयोगकालोपा-		
	र्जितस्य कर्मणो- लाभान्तरायादेः श्रेषो ऽवशिष्टता, तस्य भावः । तस्यां सत्यामेव परं तत्रापि दारिद्रयं -निर्धनत्वं,		
	असंप्राप्तिर्वाञ्छितस्य । पुनः पुनरसकृच्चित्तनिर्वेदो हृदयोद्वेगरूपोऽन्यदा च केवलियोगे जाते सति पृच्छा तेन कृता ।	Š.	
	यथा-भगवन् ! मया भवान्तरे किं कर्म कृतम्, येनासम्पद्यमानमनोरथोऽहं सम्भूतः । कथने- सङ्काशादिभवग्रहणवृत्ता-		
	न्तस्य केवलिना कृते बोधिर्जिनधर्मप्राप्तिस्ततः संवेगस्तस्याजनि । पप्रच्छ च 'किमन्न- चैत्यद्रव्योपयोगापराधे मम		
	कर्तुमुचितमिदानीं , भणितं केवलिना , यथाः चैत्यद्रव्यस्य- जिनभवनबिम्बयात्रास्नात्रादिप्रवृत्तिहेतोर्हिरण्यादेर्वृद्धिः कर्तु-	ŏ o o	
Þö	मुचिता । ततोऽस्य ग्रासाच्छादनमात्रं मुक्त्वा यत्किश्चिदन्यन्ममाधिकं व्यवहारतः सम्पत्स्यते तत् सर्वं चैत्यद्रव्यं		૬૬
0000			

श्राद्धदिन० ॥५६॥ अध्र ।। अध्र ।। अध	
त्त्तसद्विशिष्टाशयसंयोगात्त्नाभान्तरायक्षयोपशमस्तस्माच्च सम्पत्तिः- प्रभूततरविभूतिसम्प्राप्तिस्तस्यां सत्यामा निश्चलता- निजनियमे दृढता, न तु 'यथा लाभस्तथा लोभ' इति वचनात्तस्य तद्द्रव्यविषये स्वप्नान्तरेऽप्युप् मिता । ततः 'चेईहर०' तस्यामेव तगरायां पुरि जिनायतननिर्मापणं विहितम् । 'तत्थ स०' तत्र- चैत संश्चासौ आभोगश्च सदामोगः शास्त्रपरतन्त्रो विमर्शस्तत्यूर्वं भूम्यादेः परि-समंताच्छोधनं सदाभोगपरिशुदि क्तम्- 'जिणभवणकारणविही सुद्धा भूमी दलं च कट्टाई । भिइगाणं असंधाणं सासयबुद्धी(वुड्डी) य जयणा	गमोक्तुका- यविधापने द्वः । यदु-
अस्याः किश्चिद्व्याख्या- शुद्धा भूमि र्द्रव्यतोऽस्थिशङ्क्वादिशत्यरहिता, भावतः परानुपतापिनी शुद्ध दलं काष्टेष्टकादि तत्कारिभ्य उचितक्रयेण क्रीत्वा गवाद्यनाबाधया वाऽऽनीतं । भृतकासन्धानम्- कर्मकराणां अनं । स्वाशयवृद्धिः- पश्चात्तापादिदोषरहितत्वेन निजचित्तोत्साहः । यतना च वरत्रपूतोदकादिकेति । यद्वा विधापने निषदनादौ क्रियमाणेऽपि सदाभोगपरिशुद्धि र्वक्ष्यमाणाशातनापरिहारः ॥१२२॥	द्वा भूमिः । हैं ब वेतनाऽव- है

ାାୱତା।

Ĭ		00000
श्राद्धदिन०	निट्ठीवणाइकरणं, असक्कहाणुचिय आसणाई य ।	
II4011	आययणंमि अमोगो, इत्थ देवा उदाहरणं ॥१२३॥	000
	व्याख्या-`निडीवणा०' निष्ठीवनादे: करणं- विधानं । आदिशब्दाच्छेषाशातनापरिग्रहः । तथाऽसत्कथा राज-	0000
	कथाद्याः । अनुचितासनादि चानुचितमासनं गुरुजनापेक्षया उच्चं समं वा । आदिशब्दात्पर्यस्तिकादि । असत्कथानु-	000000000000000000000000000000000000000
	चितासनानामाशातनान्तर्गतत्वेऽपि पृथग्ग्रहणमेषां महावज्ञास्पदत्वेनातिशयवर्जनख्यापनार्थम् । एतत्सर्वं किमित्याह-	
	आयतने- जिनगृहे अभोगो वर्तते , नञः कुत्सार्थत्वात् कुत्सितो भोगश्चैत्यगृहोपजीवनमभोगस्तस्य महाशातनाफलत्वेन	
	दुर्गतिहेतुकत्वादिति । अत्र- भोगपरिशुद्धौ देवा भवनपत्यादय उदाहरणम् ॥१२३॥ एतदेव भावयति-	
	देवहरयंमि देवा, विसयविसमोहिया वि न कया वि ।	°.
	अच्छरसाहिं पि समं, हासखिडाइं वि न कुणति ॥१२४॥	0000
	व्याख्या-`देवहर०' देवगृहे- नन्दीश्वरादिगतचैत्यभवनरूपे विषयविषविमोहिता अपि न कदाचिदपि अप्सरोभि-	
	रपि स्वप्राणाधिकप्रेमपदप्राप्ताभिः समं हासं प्रतीतं , खेला- क्रीडा आदिशब्दाच्चित्रचसूरीवचनपरिग्रहः । अपि शब्दात्	
	स्थूलाशेषापराधावरोधो दृश्यः ॥१२४॥	0000
	इय सो महाणुभावो, सव्वत्थ वि अविहिभावचाएण ।	0000
	चरिउं विसुद्धधम्मं, अक्खलिआराहओ जाओ ॥१२५॥	
		Š.

For Private and Personal Use Only

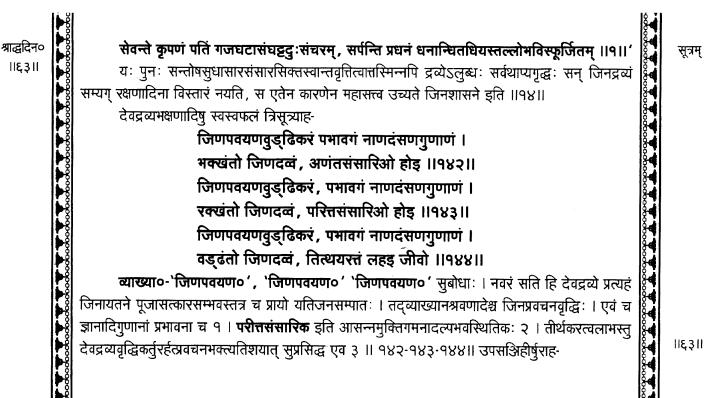
li.	Š.	0000	
श्राद्धदिन०	है। हे दुर्लभबोधिको भणितः । यदुक्तम्- 'चेइयदव्वविणासे, इसिघाए पवयणस्य उड्डाहे । संजइचउत्थभंगे, मूलग्गी	0000	सूत्रम्
ાલવા	बोहिलाभस्स ॥१॥। विनाशो भक्षणोपेक्षणादिलक्षणोऽत्रावसेय इति ॥१२७॥ द्वैविध्यमेवाह-	000	
	हैं। जोग्गं अईयभावं, मूलुत्तरभावओ अहव कडं ।		
	जाणाहि दुविहमेयं, सपक्खपरपक्खमाई वा ॥१२८॥		
	व्याख्या-'जोग्गं अई०' योग्यं- चैत्यनिमित्तं नव्यमानीतम् । अतीतभावं- लग्नोत्पाटितम् । अथवा मूलोत्तर-		
	थे भेदतः । तत्र मुलद्रव्यं स्तम्भकुम्भिकदि । उत्तरद्रव्यं तु च्छादनादि । तत्किमित्याह- `कइं' ति , काष्टं , काष्टस्योपल-	ŏ,	
	है। के क्षणत्वादिष्टिकोपलादि च स्वपक्षपरपक्षजनितविनाशद्वैविध्याद्वा । तत्र स्वपक्षः साधर्मिकवर्गः । परपक्षो वैधर्मिकलोकः ।		
	है हे एवमनेकप्रकारं तच्चैत्यद्रव्यं जानीहि द्विविधमिति ।।੧੨८।।	ŏ,	
	है चैत्यद्रव्यविनाशदोषं प्रसङ्गतो गुरुद्रव्यविनाशदोषं च व्यवहारभाष्यगाथादिभिर्दर्शयति-	ŏo oo	
P	चेइयदवं विभज्ज, करिज्ज कोइ नरी सयहाए ।	000	
	असमणं वा सोवहियं, विक्किजा संजयद्वाए ॥१२९॥	000	
	हे व्याख्या-'चेइय०' चैत्यद्रव्यं चौराः समुदायेनापहृत्य तन्मध्ये कश्चिन्नर आत्मीयेन भोगेन स्वयमात्मनोऽर्थाय	Ŏ	
P	है। मोदकादि कुर्यात् । कृत्वा च संयतानां दद्यात् । यो वा संयतार्थाय श्रमणं सोपधिकं विक्रीणीयात् । विक्रीय च तत् प्रासुकं		
	हु वस्त्रादि संयतेभ्यो दद्यात् ॥१२९॥	ŏ o o	114811
		000	
P		8 9	

श्राद्धदिन० ।।६०।।	एयारिसंमि दव्वे, समणाणं किं न कप्पए घित्तुं । चेइयदव्वेण कयं, मुल्लेणं जं सुविहियाणं ।।१३०।। तेणपडिच्छा लोए, वि गरहिया उत्तरे किमंग पूणो ।		सूत्रम्
	चेइयजइपडिणीया, जो गिण्हइ सो वि हु तहेव ।।१३१।।	00000	
	👸 व्याख्या-'एयारिसं' 'तेणप०' एताद्योन द्रव्येण, गाथायां सप्तमी तृतीयार्थे, यत् आत्मार्थं कृतं तत् श्रम-		
	💈 णानां किं ग्रहीतुं कल्पते ? सूरिराह-यच्चैत्यद्रव्येण यच्च वा सुविहितानां मूल्येनात्मार्थं कृतं तद्वितीर्यमाणं न कल्पते ।		
	हूँ किं कारणमिति चेदुच्यते स्तेनानीतस्य प्रतीच्छा- प्रतिग्रहणं लोकेऽपि गर्हिता किमङ्ग पुनरुत्तरे , तत्र सुतरां गर्हिता । तत्म्वैत्य-		
	👸 यतिप्रत्यनीकात्-चैत्ययतिप्रत्यनीकस्य हस्ताद् यो गृहणाति सोऽपि , हुर्निश्चितम् , तथैव- चैत्ययतिप्रत्यनीक एव ॥१३०-१३१॥		
	हूँ एनमेवार्थं समर्थयन्नाह-		
	हैं चेइयदव्वं गिण्हित्तु , भुंजए जो उ देइ साहूणं ।	ŏ,	
	📲 सो आणा अणवत्थं, पावइ लिंतो वि दिंतो वि ।।१३२।।		
	💈 व्याख्या०-'चेइय०' चैत्यद्रव्यमुपलक्षणत्वाद् गुरुद्रव्यं च पूर्वोक्तप्रकारं गृहीत्वा यः स्वयं भुङ्क्तेऽन्येभ्यश्च		
	🕺 साधुभ्यो ददाति स साधुर्गृह्नानोऽपि दददपि भगवदा ज्ञाभङ्गः- प्रवचननिषिद्धाचरणरूपस्तम् । तथा ऽनवस्था- तत्समा-	84	
	हैं चारदर्शनादन्येषामपि कुप्रवृत्तिरूपा, तां च प्राप्नोति । उपलक्षणत्वान्मिथ्यात्वविराधने च । तत्र मिथ्यात्वं यथा प्रतिज्ञा	00000	६०
	- A A A A A A A A A A A A A A A A A A A	8	

श्राद्धदिन० ॥६१॥	तस्याकरणादलीकत्वं । विराधना तु संयमात्मप्रवचनोपघातभेदात्त्रिधा । तत्राद्याऽन्यायोपात्तवस्तुत्वात् १ । द्वितीया प्रत्यनीकदेवादिछलनरूपा २ । तृतीया प्रवचनमूलयतिचैत्ययोरुपद्रवेण स्तेनप्रतीच्छ्या च सुप्रतीतैव ॥१३२॥ वेदान्तेऽप्युक्तम्- देवद्रव्येण या वृद्धि-र्गुरुद्रव्येण यद्धनम् । तद्धनं कुलनाशाय, मृतोऽपि नरकं व्रजेत् ॥१३३॥ प्रभास्वे मा मतिं कुर्यात्, प्राणैः कण्ठगतैरपि । अग्निदग्धाः प्ररोहन्ति, प्रभादग्धो न रोहति ॥१३४॥ प्रभास्वं ब्रह्महत्या च, दरिद्रस्य च यद्धनम् । गुरुपत्नी देवद्रव्यं, स्वर्गस्थमपि पातयेत् ॥१३४॥ एवं जो जिणदव्वं तु, सङ्ढो भक्खे उविक्खए । विसं सो भक्खए बालो, जीवियडी न संसओ ।१३६॥	सूत्रम्
	विसं सो भक्खए बालो, जीवियड्डी न संसओ ।१३६॥ जे पुणो जिणदव्वं तु, वुड्ढिं निंति सुसावया । ताणं रिद्धी पवड्ढेइ, कित्ती सुक्खं बलं तहा ॥१३७॥	II&9II

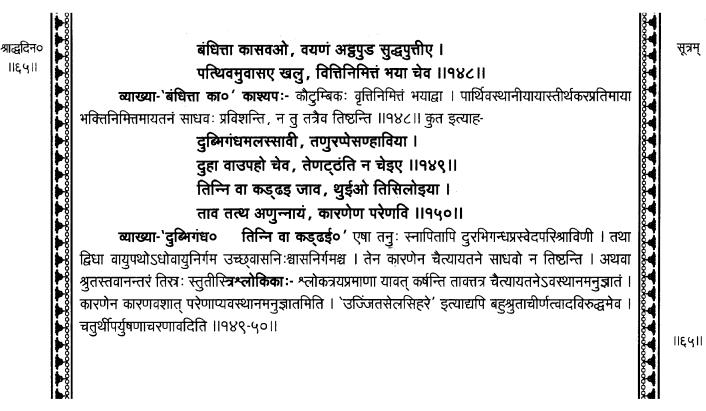
For Private and Personal Use Only

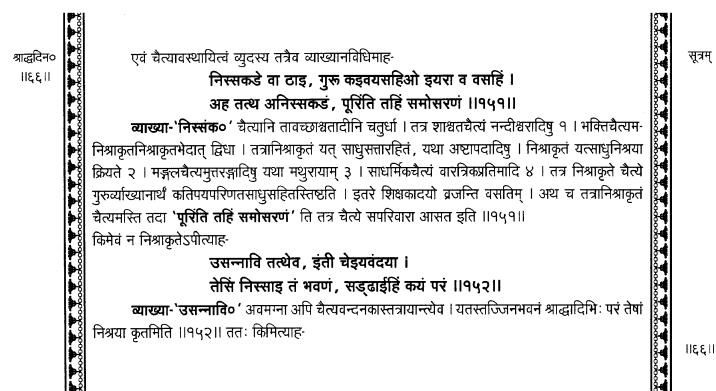
श्राद्धदिन० ॥६२॥ ट	पुत्ता य हुंति से भत्ता, सोंडीरा बुद्धिसंजुया । सव्वलक्खणसंपन्ना, सुसीला जणसंमया ॥१३८॥ संकासो विव भित्तूणं, कम्मगंठिं सुनिव्वुडो । जाहिही सो उ निव्वाणं, महासत्तो न संसओ ॥१३९॥ व्याख्या-देवद्रव्येण०, प्रभास्वे मा मतिं०, प्रभास्वं०, एवं जो०, जे पुणो०, पुत्ता य०, संकासो विव०, अत्र 'जे पुणो' इत्यादौ बहुवचनोद्दिष्टानामप्येकवचननिर्देशादीद्दशो महासत्त्वः कश्चिदेव भवतीति ज्ञापनार्थम् ॥१३३-९३९॥ महासत्त्वतामेवाहः नो माया नो पिया भज्जा, न सरीरं नेव बंधवा । पिच्छए तत्थ ठाणंमि, जत्थ अत्थं तु पिच्छए ॥१४०॥	सूत्रम्
	अलुद्धो जो उ दब्बंमि, जिणदब्वं नेय वित्थरं । एएण सो महासत्तो वुच्चए, जिणसासणे ॥१४१॥ ब्याख्या-'नो माया नो पिया०', 'अलुद्धो०' यतो जीवः सर्वोऽपि धनार्थं बहूनपि क्लेशान् सहते । यथा- ''यद् दुर्गामटवीमटन्ति विकटं क्रामन्ति देशान्तरम्, गाहन्ते गहनं समुद्रमतनुक्लेशां कृषिं कुर्वते ।	۱IĘIJII

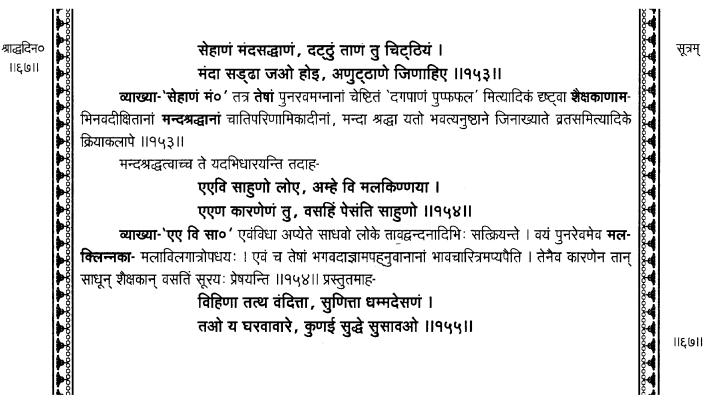

एवं नाऊण जे दव्व, वुड्ढिं निंति सुसावया । जरामरणरोगाणं, अंतं काहिंति ते पुणो ॥१४५॥ व्याख्या-'एवं नाऊण०' सगमा । नवरं द्रव्यमिति प्रस्तावाद देवद्रव्यम् ॥१४५॥ श्रवणद्वार एव विधिविशेषमाह-अह धम्मदेसणत्थं, तत्थ सूरी न आगओ । पुव्वृत्तेण विहाणेणं, वसहीए गच्छए तओ ॥१४६॥ व्याख्या-'अह धम्मदेसण०' केनचित्कारणेन तत्र- चैत्ये धर्मदेशनार्थं सूरिर्नागतः । ततोऽसौ ऋद्धिमान् श्रावकः **पूर्वोक्तविधानेन-** हयगजप्रकारेण इतरस्तु सामायिकप्रतिपत्तिविधिना **वसतौ-** साधूपाश्रयं गच्छतीति ।।१४६।। चैत्य एव साधवः किं न तिष्ठन्तीत्याद्याशङ्कां व्यवहारगाथाभिर्निरस्यन्नाह-जडवि न आहाकम्मं, भत्तिकयं तहवि वज्जयंतेहिं । भत्ती खलू होड़ कया, जिणाण लोए वि दिट्ठतो ।।१४७।। व्याख्या-'जइवि न आ०' यद्यपि भक्तिकृतमायतनादि भगवतां नाधाकर्म । तथापि तद्वर्जयन्द्रिः खलु-निश्चयेन भक्तिर्जिनानां कृता भवति । इदं तु लोकेऽपि दृष्टं ॥१४७॥ तदेव दर्शयति-

श्राद्धदिनव ।।६४।। सूत्रम्

For Private and Personal Use Only

व्याख्या-'विहिणा त०' स द्विविधोऽपि श्रावकस्तन्न- वसतौ । विधिनेति नैषेधिकीत्रयकरणपूर्वकं प्रविश्य सूत्रम् श्राद्धदिन० वन्दनकस्थानद्विनवत्यधिकशतसत्यापनक्रमेण वन्दित्वा गूर्वादीन् । श्रृत्वा च गूर्वन्तिके धर्मदेशनां ततश्च स्वस्थानमा-112211 गत्य **गहव्यापारान-** स्वकलोचितव्य**वसा**यान वक्ष्यमाणकर्मादानकूटक्रयादिदोषपरिहारेण **श्वद्धान्** करोतीति ॥१५५॥ ॥ इति द्वारसप्तकव्याख्या ॥ साम्प्रतं श्रवणद्वारानन्तरं चतुर्दशं व्यवहारशुद्धिद्वारं । तत्र प्रथमं पश्चदशकर्मादानवर्जनाय द्विसूत्रीमाह-लक्ख विसं च लोह च डंगाल-वणछेयण । भाडिं फोडिं च, वज्जिज्जा दंतसंखवणिज्जयं ॥१५६॥ वज्जे रसकेसवाणिज्जं, तहा जंताण पीलणं। सर-दह-तलायसोसं, दवग्गिदावणयं तह ॥१५७॥ व्याख्या-'लक्खं विसंo' तत्र लक्खंति लाक्षा-मनःशिला-नीली-धातकी-टंकणादीनां विक्रयो लाक्षावाणिज्यम्, तद्वर्जयेदिति योगः । 'विसं चे'ति विषायोऽस्त्रहलयन्त्रहरितालादीनां विक्रयो विषवाणिज्यम् । लोहस्य पृथगुपादान-मतिसावद्यहेतृत्वख्यापनार्थम् २ । चशब्दाच्छकटकर्म । तच्च शकटस्य घटनखेटनविक्रयरूपम् ३ ॥ 'इंगाल'ति अङ्गारभाष्टकुम्भायःस्वर्णकारिता, ठठारत्वेष्टिकापाकौ चेत्याद्यङ्गारकर्म ४ । वणछेयणंति० छिन्नाछिन्नवनपत्रपुष्प-112611 फलविक्रयेण कणदलनादिना च वृत्तिर्वनकर्म ५। 'भाडिं 'ति शकटोक्षमहिषोष्टखराश्वतरवाजिनां भारस्य वाहनाद् वृत्ति-

आद्धदिन० ॥६९॥	र्भाटककर्म ६ । 'फोडिं 'ति सरःकूपादिखननशिलाकुट्टनादिस्फोटकर्म ७ । 'दंतसंखवणिज्जयं 'ति दन्तकेशनखशृङ्ग त्वक्रोमकपर्दशङ्खशुक्त्यादीनां पश्चेन्द्रियविकलेन्द्रियाङ्गानामाकरे क्रयो दन्तशङ्खवाणिज्यम् ८। तथा 'रसकेसवाणि- ज्जं 'ति० नवनीतवशामधुमद्यादिक्रयो रसवाणिज्यम् ९ । द्विपाच्चतुःपादविक्रयः केशवाणिज्यम् ८। तथा 'रसकेसवाणि- ज्जं 'ति० नवनीतवशामधुमद्यादिक्रयो रसवाणिज्यम् ९ । द्विपाच्चतुःपादविक्रयः केशवाणिज्यं, तच्च १० । तथाशब्द- स्यानुक्तसमुच्च्यार्थत्वान्निर्लाञ्छनकर्म च, तच्च नाशावेधाङ्कनमुष्कच्छेदनपृष्ठगालनकर्णकम्बलच्छेदादीनि १९ । 'जंताण पीलणं ' ति तिलेक्षुसर्षपैरण्डजलयन्त्रादिपीडनम् १२ । 'सरदहतलायसोसं 'ति सरोहृदतटाकशोषः कृष्याद्यर्थं, तच्च १३ ।' 'दवग्गिदावणयं 'ति व्यसनात् पुण्यबुद्धवा वा दवाग्निप्रज्वालनम् १४ । तथाशब्ददादसतीपोषश्च । शारि- काशुकमार्जारश्वकुर्कुटकलाप्यादीनां वित्तार्थं दास्याश्च पोषणं, तच्च १५ । एतानि पश्चदशकर्मादानानि । उपलक्षणत्वा- च्चेषां बहुसावद्यगुप्तिपालनादिनियोगांश्च वर्जयेदिति सूत्रद्वयार्थः ॥१९५६-१५७॥। अधुना कूटवाणिज्यनिषेधार्थमाह-	0000000	सूत्रम्
	कूडं माणं तुलं चेव, वज्जे तप्पडिरूवयं । लोए लोउत्तरे चेव, निंदियं जं वणिज्जयं ।।१५८।। व्याख्या-'कूडं माणं०' मानं- सेतिकाकर्षादि । तच्च कूटं- न्यूनाधिकम् । तुला च- तोल्यवस्तूपकरणम् । कूटत्वं तथैव । तथा तत्प्रतिरूपकम्-तेषु व्रीहिघृतमञ्जिष्ठादिषु प्रतिरूपाणां- तत्सदृशानां पलञ्जी-वशा-चित्रकादीनां प्रक्षेपो यत्र व्यवहारे स तत्प्रतिरूपकस्तं च, किं बहुना ? लोके- प्राकृतजने कूटक्रयादिवाणिज्यं निन्दितमत्यसावद्यमपि		।।६९।।

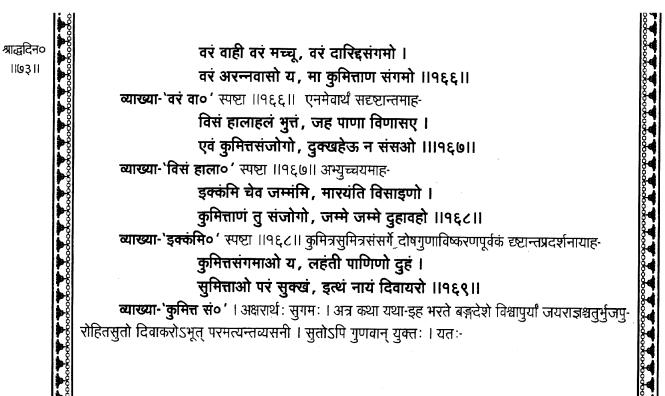
सूत्रम्

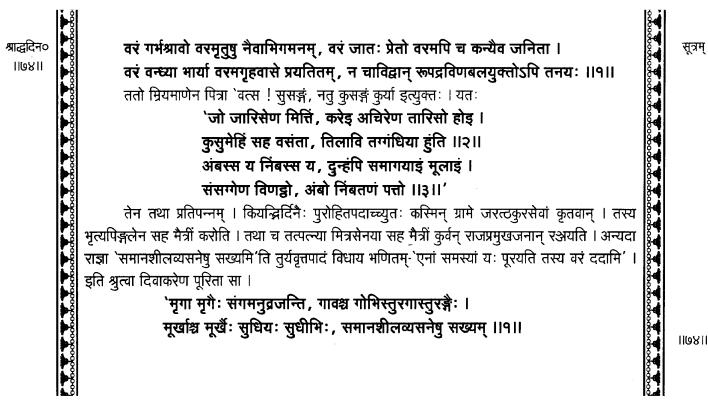
श्राद्धदिन० ॥७१॥	स्वर्गमोक्षफलप्रदमेव भवेत् । उक्तश्च- 'तवनियमसीलकलिया, सुसावगा जे हवंति इह सुगुणा । तेसिं न दुल्लहाइं, निव्वाणविमाणसुक्खाइं ॥१॥' इति सूत्रद्वयार्थः ॥१६१॥ व्यतिरेकमाह- अन्नहा अफलं होइ, जं जं किच्चं तु सो करे । ववहारसुद्धिरहिओ य, धम्मं खिंसावए जओ ॥१६२॥ व्याख्या-'अन्नहा०' अन्यथेति व्यवहारशुद्ध्वादिविकलस्याफलमेव भवति । नञः कुत्सार्थत्वात् यत्कृत्यं सः कुर्यात्तत्तस्य निरर्थकं स्यादित्यर्थः । यतो- यस्माद्धेतोर्व्यवहारशुद्धिरहितश्च धर्ममार्हतमशाट्ठ्यसाध्यम् । 'खिंसावइ'ति गर्हयत्यविवेकिलोकसार्थैरिति ॥१६२॥ एनमेवार्थं भावयन्नाह- धम्मखिंसं कुणंताणं, अप्पणो य परस्स य ।	सूत्रम्
	अबोही परमा होइ, इइ सुत्ते वि भासियं ॥१६३॥ व्याख्या-`धम्मखिंसंo' धर्मगर्हा कुर्वतां जन्तूनामात्मनश्च परस्य चाबोधिर्दुर्लभबोधिता कृता परमा प्रकृष्टाऽन- न्तसांसारिकत्वरूपा भवति । इत्येतत्सूत्रेऽपि च्छेदग्रन्थलक्षणे भाषितं, तथा च तत्सूत्रम्- `तित्थयरपवयणसुयं, आयरियं गणहरं महिड्ढीयं । आसायंतो बहुसो, अभिनिवेसेण पारंची ॥१॥	116911

आशातनायाश्चात्र प्रवचनावर्णवादरूपायाः स्वयं कृताया आत्मनिमित्तपरकृतायाश्च परिहारोपाये प्रकर्षेण यतित-व्यम् । अत्रार्थे श्रीवीरनिदर्शनं-श्रीवीरो पितुवयस्यदुइज्जंतगाख्यतापसाश्रमे चतर्मासीस्थितोऽन्यत्र निस्तुणत्वाद गोष्वा-श्रमतृणान्याकर्षयत्सु ते तापसा यष्टिलोष्टादिभिः पीडयन्तो गत्वा कुलपतेः प्रोक्तवन्तः कीदृशोऽयं भगवन् भवद्वल्लभः देवार्यो यः स्वाश्रममपि न रक्षति । ततोऽसौ प्रभुसमीपमभ्येत्य विनष्टप्रायमाश्रममालोक्योक्तवान् `वत्सैते नीडजा अपि स्वनीडं रक्षन्ति तत्किं न भवान्' इत्यभिधाय कुलपतौ गते स्वाम्येवमचिन्तयत्-एते दुर्लभबोधिकत्वाः सन्तो मानन्त-संसारिकतां प्रापन्निति विचिन्त्य वर्षारात्रेऽतिक्रान्ते ततोऽस्थिकग्राममगमत् । तत्र च ब्रह्मराक्षसं प्रतिबोधितवान् ।।१६३।। एवं व्यवहारशुद्धिविषयेऽन्वयव्यतिरेकावृपदर्श्योपदेष्ट्रमाह-तम्हा सव्वपयत्तेणं, तं तं कृज्जा वियक्खणो । जेणं धम्मस्स खिसं तु, न करेइ अबुहो जणो ॥१६४॥ **गाख्या-'तम्हा सo'** स्पष्टा ॥१६४॥ अन्यच्च-कुसीलाणं तु संसग्गी, धम्मखिंसाइ कारणं । इह लोए परलोए य, महादुक्खाण दायगा ।।१६५।। व्याख्या-'कुसीलाणंo' सुगमा, नवरं कुशीला द्युतकृत्यपारदारिकविटनटादयः ॥१६५॥ किंच

110211

श्राद्धदिन०

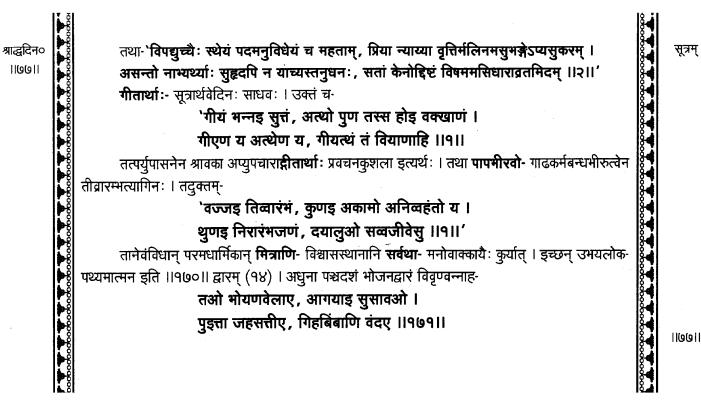
श्राद्धदिन

10411

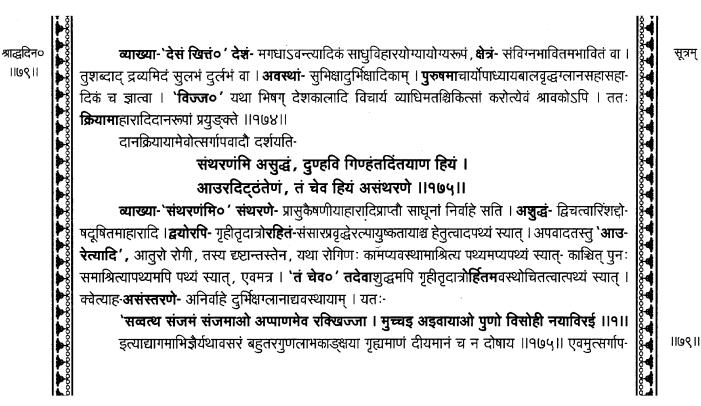
ततस्तुष्टेन नुपेणोक्तम-'भद्र ! किं ददामि' । तेनोक्तम-'मम दारिद्र्यक्षयं कुरु' । ततस्तेन सार्धाष्टमग्रामशतं दत्तम् । ततो राज्ञा जिह्वाच्छेदे दिष्टे, मित्रीकृतं पिङ्गलदासं जीवितदापनेन, पत्नीं चैकदा मयूरमांसदोहदपूरणेन मित्रसेनां दासीमुपकृतवान् । ततो राज्ञि क्रुद्धे जीवितव्यसन्देहं प्राप्तः । कुसङ्गतिं परीक्ष्य मङ्गलपुरे गत्वा पूर्णचन्द्र-राजसूतं गुणचन्द्रकुमारं दिवाकरः सेवते स्म । अन्यदा कुमरो विपरीतशिक्षिततूरगेणाटव्यां प्राप्तः त्रषाक्रान्तोऽभूत दिवाकरोऽपि साधं पक्वामलकत्रयं लात्वा गतः । तं दृष्ट्रवा कुमरोऽवदत्-त्वं मां पानीयं पाहि । ततस्तदभावे दिवाक-रेणामलकत्रयमर्पितम् । राजा सन्तुष्टः स्वगृहं प्राप्तः । ततः क्रमेण नृपेणाचिन्ति-नास्ति मूल्यमेतस्य त्रयस्य । ततः कियता कालेन गुणचन्द्रो राजाऽभूत् । तस्य सम्पूर्णदिनैः सुतो जातः । स परिवारपरिवृतः सदैव दिवाकरगृहे व्रजति । तदा मन्त्री चिन्तयति 'चेत् राजा मम गुरुदोषं सहते, तदा ज्ञायते राज्ञ उत्तमत्वम् । ततो गृहागतः कुमरस्तेन लब्धलक्षेण प्रच्छन्नभूमिगृहे स्थापितः । भोजनसमये राज्ञा कुमरो भानूदयं यावत् शोधितः परं न लब्धः । कथितं च परिजनेन 'स्वामिन् ! मन्त्रिगृहे प्रविशन् दृष्टः' । राज्ञा कुमरशुद्धिकरणविषये पटहो दत्तः । तावता दिवाकरेण मनोरथदत्तश्रेष्ठिगृहे गत्वोक्तम-'श्रेष्ठिन् भार्याया दोहदोत्पत्तौ मया उन्मत्तेन कुमरो व्यापादितः । कृतं च रभसवृत्त्या-ऽकार्यम्' । तथा वसन्तसेनापणाङ्गनायाश्च ग्रहे निवेदितम् । ततो राज्ञः पुरः श्रेष्ठिना पणाङ्गनयापि चोक्तम्-मया हतोऽस्ति । ततो द्वयोरपि मन्त्रिपण्याङ्गनयोरभयदानप्रदानपूर्वं सुसंगतिं परीक्षितवान् । तदन् मन्त्रिणा राजा भोजना-र्थमाकारितः । राज्ञो भोजनं विधाय सर्वालङ्कारविभूषितः कुमार उत्सङ्गे मुक्तः । राज्ञा विस्मितेन तुष्टचित्तेन भणितम्-

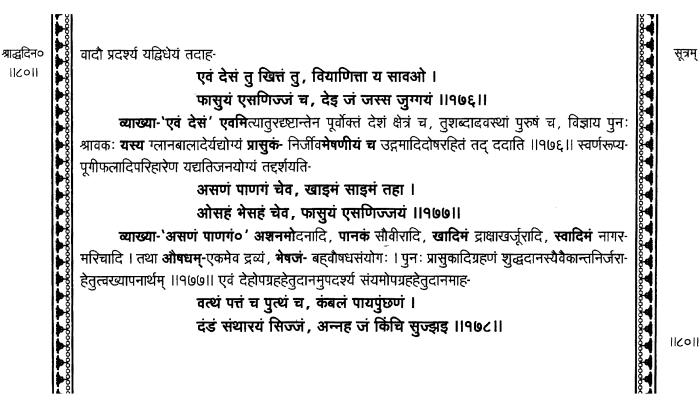
सूत्रम्

श्राद्धदिन० भा७६॥	ेकिं कृतं' ? स्वामिन् ! तव उत्तमत्वं व्यलोकि । तत उद्याने आनन्दनामा सूरिस्तत्रागतः । तमागतं श्रुत्वा दिवाकरो वन्दित्वोपविष्टः प्रश्नयति-`भगवन् सर्वोत्तमत्वं क्वाप्यस्ति' ? गुरुणोक्तम्-`शृणु' । क्षितिप्रतिष्ठितपुरे जितशत्रुराजा, मन्त्री सोमदत्ताख्यः । तेन मित्रत्रयं विहितं । तत्र सह १ पर्व २ प्रणाम ३	सूत्रम्
	भेदात् त्रयं । अन्यदा राजा रुष्टः । ततो भयभीतो निशायामेकाकी सहमित्रगृहे प्राप्तः । ततः सहमित्रं कथयति तावन्मैत्री यावद् राजा न रुष्यति । ततस्त्वं गृहाद् व्रज । ततः पर्वमित्रगृहे, सोऽप्येवम् । ततः प्रणाममित्रगृहे । स	
	उत्तमत्वात् प्रश्नं करोति, तव कीदृश्यवस्थेयम् ? मह्यं नृपः कुपितः । स भणति-सर्वथा भयं मा कुरु, अहं तव पृष्टिरक्षकः । ततः स निर्भयो जातः । तेन आचार्योपदेशात् सहमित्रसमं जीवं, पर्वमित्रसमं देहं, प्रणाममित्रसमं धर्मं	
	ज्ञात्वा दिवाकरेण दीक्षा गृहीता । नरसुरऋद्धिं प्राप्य शिवं यास्यतीत्युत्तमसेवायां दिवाकरकथा ॥१६९॥ एवं कुमित्रसुमित्रसंसर्गफलं सद्वष्टान्तमुपदर्श्य सत्सङ्गमुपदिशन्नाह- तम्हा जे सीलसंजुत्ता, गीयत्था पावभीरुणो ।	
	ते मित्ता सव्वहा कुज्जा, इच्छंतो हियमप्पणो ।।१७०।। व्याख्या-`तम्हा जे सीलसं०' तस्मादनन्तरोक्तकारणात् ये गृहस्थाः, किं विशिष्टाः ? श्रीलसंयुक्ताः-	
	सदाचारवन्तः सद्व्रता वा, तत्र- ``लोकापवादभीरुत्वं, दीनाभ्युद्धरणादरः । कृतज्ञता सुदाक्षिण्यं, सदाचारः प्रकीर्तितः ॥१॥	।।७६।।

व्याख्या-'तओ भोयणवेलाए०' ततो- न्याय्यव्यवसायानन्तरं भोजनवेलायां- मध्याह्नसमयरूपायां सात्म्यानू-श्राद्धदिन 11001 रूपायां वा आगतायां- प्राप्तायां सुश्रावकः ग्रहबिम्बानि यथाशक्त्या पूजयित्वा वन्दते प्रसिद्धचैत्यवन्दनविधिनेति ।।१७१।। ततश्च-ढोइत्ता अग्गकूरं तु, तओ साहू निमंतए । दिट्ठा य नियघरे इंता, तओ गच्छिज्ज संमुहो ।।१७२।। व्याख्या- 'ढोइत्ता०' निष्पन्नायां च रसवत्यां ढौकयित्वा अग्रकूरं- पुनर्गृहबिम्बानामग्रे प्रधानशात्योदनाद्याहारं ततः साधून्निमन्त्रयते । अथ साधवः स्वयमेवाष्टगोचरचर्याक्रमेणोच्चनीचगृहाण्यटन्तः श्रावकेण निजगृहमागच्छन्तो दृष्टास्ततोऽसौ गच्छेत संमुखमिति ॥१७२॥ गुहान्तर्गतानां साधूनां प्रतिपत्तिपूर्वकं प्रतिलाभनविधिं षट्सूत्र्याह-आसणेण निमंतित्ता, तओ परियणसंजुओ । वंदए मुणिणो पाए खंताइगुणसंजुए ॥१७३॥ व्याख्या-'आसणे०' आदिशब्दान्मार्दवार्जवमुक्तितपः संयमसत्यशौचाकिंचन्यब्रह्मचर्याणां परिग्रहः ।।१७३।। देसं-खित्तं तू जाणित्ता, अवत्थं पुरिसं तहा । विज्जोव्व रोगियस्सेवं, तओ किरियं पउंजए ॥१७४॥

व्याख्या-'वत्थंo' वस्त्रादीनां तावत्स्वरूपं प्रमाणं ग्रहणकारणं च किश्चिद्च्यते, तत्र वस्त्रमाच्छादनं क्षौमिकौ र्णिककल्पत्रयादिरूपम् । एषां प्रमाणम्-ेकप्पा आयप्पमाणा , अङ्ढाइज्जा य वित्थडा हत्था । दो चेव सुत्तिआ तु उण्णिओ य तड्ओ मुणेयव्वो ।।१।। ेतणगहणाऽनलसेवानिवारणा धम्मसुक्कझाणट्ठा । कारणं पुनः-दिट्ठं कप्पग्गहणं गिलाणमरणट्ठया चेव ।।२।। तथा पात्रं द्विधा पतदग्रहो मात्रं च । 'पुत्थ' मिति पुस्तकम् । कम्बलमिति चिलिमिलीत्यादिरूपम् । पादप्रोञ्छनं-रजोहरणं । दण्डः (बाहप्रमाणः) । अर्धतृतीयहस्तप्रमाणः संस्तारकः , श्रय्या तु सर्वाङ्गीणा । अन्यन्मुखवस्त्रिकादिकं सर्वमेवोपकरणं उद्गमादिदोषरहितं तु सुसंयतेभ्यः श्रावको ददातीति ॥१७८॥ किमित्येतावान् सुपात्रदाने यत्न इत्याह-जओ सुपत्तदाणेणं, कल्लाणं बोहि उत्तमा । देसिया सुहविवागंमि, अक्खाणा दर्स उत्तमा ॥१७९॥ व्याख्या- 'जओ सुप० ' यतो-यस्मात् कारणात्सुपात्रदानेन कल्याणं-सुर-मनुष्येषु विशिष्टविशिष्टतरसुखाऽनु-भवनम् । तथा बोधिरुत्तमा-प्रतिजन्मोत्तमधर्मप्राप्तिश्च स्यादिति शेषः । अस्मिश्चार्थे दर्शितानि सुखविपाके एकादशाङ्गस्य विपाकश्रुतनाम्नः सुखविपाकारव्ये द्वितीयश्रुतस्कन्धे आख्यातानि-दशाध्ययनरूपाणि उत्तमानि-प्रधानानि ॥१७७१॥ तान्येवाह-

सूत्रम्

116211

श्राद्धदिन

व्याख्या-'सुबाह्o' सुबाह्वक्तव्यताप्रतिपादिका ग्रन्थपद्धतिः सुबाहवाख्यानकं । एवमन्यान्यपीत्यक्षरार्थः भावार्थस्तू तच्चरितेभ्योऽवसेयः । तत्रेयं सुबाहुकथा-`अस्मिन् भरतक्षेत्रे हस्तिशीर्षनगरम् । तत्रादीनशत्रुनुपस्तस्य धारिणी राज्ञी । तयोः कियता कालेन सिंहस्व-प्नसूचितः पुत्रो जातः । तस्य सर्वगुणसुन्दरत्वात्सुबाह नाम दत्तम् । स पश्चभिर्धात्रीभिः पाल्यमानो वर्धते । स कियता कालेनाध्यापकेनाध्यापितः । क्रमेण यौवनं प्राप्तः । पितृभ्यां वधूस्थानार्थं ५०० प्रासादकरणेन ५०० राजकन्याः पुष्पचूलाप्रमुखाः परिणायितः । सदापि विषयसुखं भुङ्क्ते । एकदा पुष्पकरण्डकोद्याने श्रीवीरे समवसृते, वर्धापने राज्ञाऽर्धत्रयोदशलक्षदाने दत्ते, स स्यन्दनारूढो वन्दितुं गत्वोपदेशेन प्रबुद्ध्य श्राद्धधर्ममग्रहीत् । एष सुभगः सर्वज-नेष्टः केन कर्मणेति गौतमेन पृष्टेऽस्य जीवेन प्राग्भवे हस्तिनागपूर्रे सूक्ष्मव्यवहारिगृहस्थेन तत्रागतः ५०० साधूपरि-वृतः धर्मघोषाचार्यशिष्यः सुदत्तर्षिः प्रहृष्टेन विधिना मासक्षपणपारणे प्रतिलाभितो, भोगफलं कर्मोपार्जितम् । तावता पश्चदिव्यानि प्रकटीभूतानि । दुन्दुभिः १ चेलोत्सेपो २ हिरण्यवृष्टिः ३ पश्चवर्णा पृष्पवृष्टिः ४ सुदानं सुदानमिति देववाणी ५ एवंविधानि ५ दिव्यानि जातानि । तदा तत्र मिलितराजादिबहुलौकैः प्रशंसितः । सुक्ष्मो व्यवहारी मृत्वा सौभाग्यादिगुणयुतोऽयं सुबाहनामा जातो । भगवन्नयं चारित्रं लास्यतीति गौतमेन पुनः पृष्टे लास्यतीत्यवादीद्वीरः ।

सुबाहु १ भइनंदी य, २ सुजाय ३ वासव ४ तहेव जिणदासा ५ । धणवइ ६ महत्बला, ७ भइनंदि ८ महचंद ९ वरदत्ता १० ॥१८०॥ -`सबाह०' सबाहवक्तव्यताप्रतिपादिका ग्रन्थपद्धतिः सबाहवाख्यानकं । एवमन्यान्यपीत्य

श्राद्धदिनव

112211

www.kobatirth.org

Þö

श्राद्धदिन० ॥८३॥

अथैकदा पौषधव्रतेऽष्टमतपसि परिणमति यत्र भगवान् विहरति ते ग्रामनगरराजाद्या धन्या इति चिन्तिते, सुबाहना स्वबोधार्थमागतं वीरं वन्दित्वा पितरौ पृष्ट्वा व्रतं लास्यामीत्युक्तं । तदा पितुभ्यां बहविलापकरणेऽपि कथयति न स्थास्यामीति यतोऽनित्यः संसारः । मृत्योर्बालस्य वृद्धस्य यौवनस्थस्य निःस्वस्य धनवतः कस्यापि चामोचकत्वात अहं युष्मत्पुर्वं पश्चाद्वा मरिष्यामीति न जानामि । विविधाधिव्याधिगृहं जर्जरगृहवद्विनाशिमुन्द्राण्डक्त्याज्यमेवेदं शरी-रम् । स्त्रियो भोगाश्च त्याज्या एवेति युक्तिभिः पितरौ प्रबोध्यैकदिनराज्यं मानितम् । कृते राज्याभिषेके किं तुभ्यं ददामीति पित्रोक्ते, रजोहरणं पतद्ग्रहं च देहीत्युक्ते कृत्रिकापणाल्लक्षद्वयेन राज्ञा ते आनायिते । ततो गन्धोदकस्ना-नादिविधिना १०० स्तम्भपाञ्चालिकायुतायां सहस्त्रपुंवाह्यशिबिकायामारुह्य अग्रेसराष्टशतहयगजशतहयगजरथादिम-हाविस्तरेण गत्वा श्रीवीरपार्श्व प्रव्रजितः । ततः सुबाहः षष्ठाष्टमादितपा एकादशाङ्गवित् मृत्वा सौधर्मे १ । ततोऽसौ मनुष्ये प्रव्रज्य २ सनत्कुमारे ३ मनुष्ये ४ ब्रह्मणि ५ मनुष्ये ६ शुक्रे ७ मनुष्ये ८ आनते ९ मनुष्ये १० आरणे ११ मनुष्ये १२ सर्वार्थे १३ विदेहे मनुष्ये दानात १४ भवेषु मोक्षं यास्यतीति । ऋषभपुर १ वीरपुर २ विजयपुर ३ सौगन्धी ४ कनकपुर ५ महापुर ६ सुघोषपुर ७ चम्पा ८ साकेतेषु ९ यथाक्रमं धनावह सरस्वती १ कृष्णमित्र श्रीदेवी २ वासवदत्त कृष्णा ३ अप्रतिहत सुकृष्णा ४ प्रियचन्द्र सुभद्रा ५ बल सुभद्रा ६ अर्जुन तत्त्ववती ७ दत्त दत्तवती ८ मित्रनन्दि श्रीकान्ता ९ राजराज्ञीनां सुतानां क्रमात् भद्रनन्द्यादीनां प्राग्भवे महाविदेहे पुण्डरीकिणी विजयकुमार इषुकार ऋषभदत्तव्यवहारी २ कौशाम्बी धनपालनूप ३ मध्यममित्रा मेघरथनूप ४ मणिपतिका मित्रनूप ५ सोमणिपूर-

||23||

सूत्रम्

ेत्न ् २न ्	नागदत्त ६ महाघोष धर्मघोष ७ तेगिच्छि जितशत्रुनृप ८ शतद्वारपूर्विमलवाहननृप ९ रूपे प्रतिलाभितसाधूनां ५०० भार्या श्रीवीरपार्श्वे दीक्षा १४ भवमोक्षप्राप्त्यादिसर्वं सुबाहुचरित्राद्वाच्यम् । ।।१८०।। सुपात्रदानस्यैहिकं फलं सद्व्ष्टान्तमाह-
	सुपात्रदानस्याहक कल संघटान्तमाह- इहयं चेव जम्मंमि, उत्तमा भोगसंपया । सिज्जंसो इव पावंति, मूलदेवो जहा निवो ॥१८१॥
	व्याख्या-अक्षरार्थः सुगमः, भावार्थस्तु कथागम्यः, तत्रेयं श्रेयांसकथा-गजपुरे बाहुबलिनृपपुत्रः सोमप्रभः । तस्य श्रेयांसनामा कुमारः । एकदा तस्मिन्नगरे श्रीवृषभजिनमागच्छन्तं दृष्ट्वा सन्मुखमागतः । तस्य भगवतः पादप- ङ्कजं नत्वा त्रिःप्रदक्षिणीकृत्य हर्षाश्रुनीरपूरेण प्रक्षालयन्नेवं हृदये चिन्तयति भया ईदृशं रूपं पुरा क्वापि दृष्टमस्तीति चिन्तयन् जातिस्मरणमवाप । तदनु वृषभं विज्ञाय नत्वा च भवजलिधियानपात्रं मया लब्धमेतदित्यचिन्तयत् । तस्मि न्नवसरे केनापि इक्षुरसभृताः कुम्भाः प्राभृतीकरणार्थमानीताः । ततः कुमारो भणत्येवम्-`अमुं निर्दोषरसं गृहाण । ममानुग्रहं कुरु' । यावता जिनो गृहणाति तावता हिरण्यवररत्नगन्धोदकपश्चवर्णकुसुमानां सार्धत्रयोदशकोटीमाना वृष्टिर्जाता । भरतेऽस्मिन् प्रथमदानं सुदानं महादानमित्यम्बरे वाणी जाता । ततः सोमप्रभप्रमुखा लोकाः कृतपुण्यं धन्यं श्रेयासं प्रशंसन्ति । वर्षसहस्त्रान्ते श्रीऋषभजिनेन्द्रस्य घातिकर्मक्षये लोकालोकप्रकाशकरं केवलज्ञानं समुत्पन्नम्

ततः श्रेयांसकुमारो धर्मं श्रुत्वाऽनवद्यां प्रव्रज्यां गृहीतवान् । घोरं तपः (कृत्वा) सिद्धिसुखं सम्प्राप्तः श्राद्धदिन 112411 ेभवणं धणेण भूवनं, जसेन भयवं रसेण पडिहत्थो । सुपात्रदानप्रभावात् अप्पा निरुवमसुक्खे, सुपत्तदाणं महग्घफलं ।।१।।' इत्यात्मा निस्तारितः ।। इति दानस्यैहिकफले श्रेयांसकथा । अथ मूलदेवकथा त्वियम् अस्मिन् भरतेऽवन्त्याख्यो देशोऽस्ति । तत्र द्वादशयोजनायामा नवयोजनविस्तारा उज्जयिनी नगरी । तत्र रूपपात्रं कलाकुशला देवदत्ता पण्याङ्गना बहधनापि अचलं सार्थवाहं दृष्ट्वा स्वं निःस्वं मन्यमाना तेन सह रमते । इतश्च पाटलीपुरे मुलदेवो नुपाङ्गजः सर्वकलावान रूपवान् समग्रगुणयुक्तोऽपि द्यूतव्यसनदोषेण पित्राऽपमानितो नगराद्वहिर्निर्गत्य क्रमेण पथिवीमतिक्रामन उज्जयिनी-पुरीं ययौ । तेन तत्र गुटिकादिप्रयोगेण निर्मितानेकरूपेण कलाभिः सर्वोऽपि पुरीजनो विस्मापितः । तेन तत्र सर्वजनान तुणप्रायो मन्यमाना रूपवती देवदत्ता पण्याङ्गना श्रुता । एषा मया रअनीयेति विचिन्त्य विवर्णमात्मानं वामनं च विधाय तदगुहासन्नदेवतायतने गत्वा जगौ गीतं । निशम्य तत् देवदत्ता चमच्चक्रे । ततस्तदाकारणार्थं कृब्जीं चेटीं प्रैषीत् । सा तत्र तं दृष्टवा तत आगत्याऽवदत् स सुन्दरो न श्रौति इति तस्या अग्र उक्तम् । पुनः प्रैषीत् । सा गत्वा तं प्राह-स्वामिन्नः स्वामिनी देवदत्ता युष्मान्नाकारयति । सोऽनाकर्णितकं कृत्वा तथैव पूनर्गीतं चक्रे । पुनः प्रोक्तं तया । तदासाववादीत् । केयं तव स्वामिनी । देवदत्ता वेश्येति तयोक्ते, अहं वेश्यासङ्गं न करोमीत्यवादीत्सः । तयोक्तं न

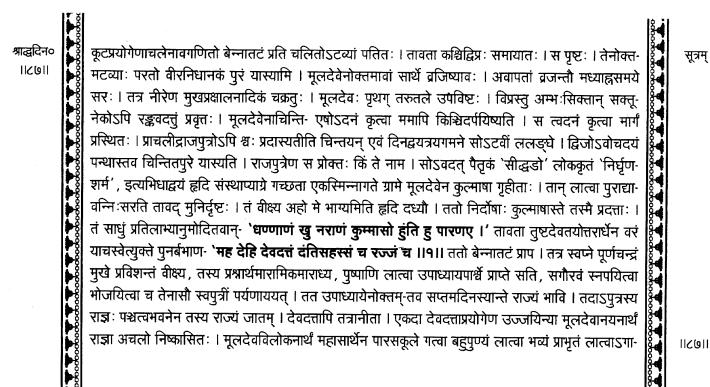
ાટલા

श्राद्धदिन

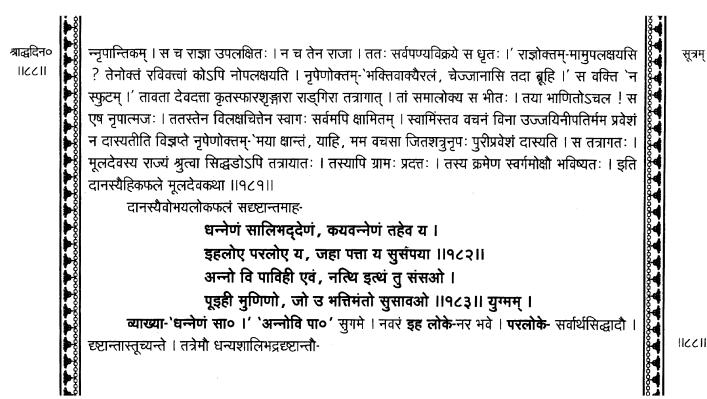
113211

है देवदत्त

देवदत्ता पणाङ्गनासदृशी, गुणागुणविदग्रणीर्वर्तते । एवमुक्ते सति पृष्ठेऽचालीत् । तावता मुष्टिनाहत्य पृष्ठे तां कृब्जीं स सज्जीचकार । देवदत्तापि तं वृत्तान्तं विज्ञाय सविस्मया वरासनप्रदानादि स्वागतं तस्य व्यधात । तदा वीणां वादयन् 🖁 तत्रायातो वेणिकः । देवदत्ताऽवदत्-अविकला भव्या कला तव वर्तते । अथ वामनः किश्चिद्धास्यं विधाय स्माह- कीदृश उज्जयिनीजनो भव्यः श्रुतः, सम्प्रति (कीदृशो) दृश्यमानोऽस्ति । तयोक्तम् कृतः ? सोऽवदत् सगर्भेयं वीणा ततस्तां पाणिनादाय तन्त्रीगर्भगतं कचं कृष्टवा दर्शयामास । ततो वीणानादेन रञ्जिता चिन्तयति खेचरः किन्नरो वा गायनः इति । ततः कृताअलिसप्रश्रयं साऽभ्यधात्- स्वामिन् सद्यः स्वं रूपं दर्शय' । ततः स्वाभाविकं रूपं चक्रे तेन । समग्रगुणनिधान ! तवागमनेनानुग्राह्याहं प्रत्यहं' इत्यवदद्देवदत्ता । तेन तथैव विदधे । मुलदेवो द्युतव्यसनदुषितो सर्वं हारयामास । पश्चाद्रणिकया प्रोक्तम् 'स्वामिन् द्यूतं मुश्च' । परं सोऽपि मोक्तुं न क्षमः । पश्चात् तस्या अग्रेऽक्कया प्रोक्तम्-`धूर्तं निःस्वं मूलदेवं मुश्च । अचलं निश्चलं स्वान्तं धनैर्धनदसंनिभं भज' । साख्यन्न द्रव्यरक्ताहं किन्तू गुणानुरागिणी , तेनैतां वार्तां मुश्च । परीक्षार्थमिक्षुदण्डग्रहणार्थमक्कचलपार्श्वं चेटीं प्रैषीत् । अचलपार्श्वं गत्वा तयोक्तं । तेन इक्षुदण्डभृतं शकटं प्रेषितं । तद् दृट्वा तयोक्तम्-`हे अम्बाऽहं किं हस्तिनी' । तथैव मूलदेवोऽपि याचितः । स तु सरसा सरला आदावन्ते च ताशिछत्त्वा निस्त्वचीकृत्याङ्गुलमानखण्डानि कृत्वा तथैवैलाद्यैर्वासयित्वा मल्लकस-म्पुटे क्षिप्त्वा देवदत्ताकृते प्रैषीत्तद् दृष्ट्वा साप्यवोचत्- 'मातर्नि स्वस्यापि विवेकं पश्य । तेन नातः परं वदेः । अक्काऽप्यूचे हे पुत्रि ? ते एष एव पतिर्भद्रङ्करो भवति । अथान्यदा नाटकेन नृपं चमत्कार्य देवदत्तया वरो न्यासीकृतः । ततः

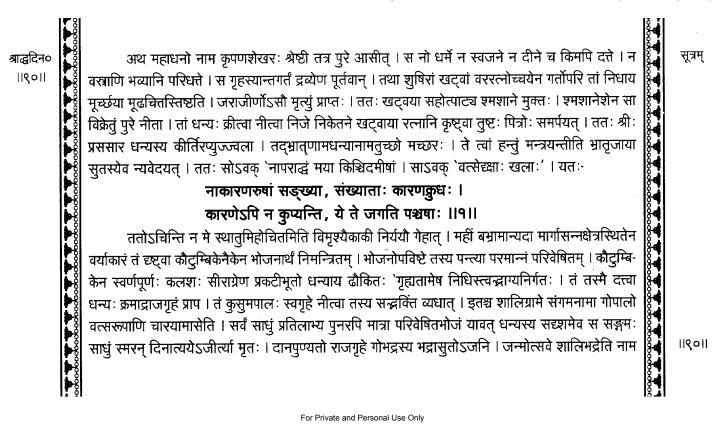

For Private and Personal Use Only

112811

प्रतिष्ठानपूरे जितशत्रुनृपस्तस्य ग्रामेऽन्यग्रामस्यैकं कुलमागतमस्ति । तत्रैको दारको दाता विनीतो वृत्तितो श्राद्धदिन लोकानां वत्सरूपाणि चारयामास । एकदा वत्सरूपाणि वने मुक्त्वा गृहमागत्योचे-`मातः ! सम्प्रति मे पायसं देहि । 112811 तदप्राप्तौ साऽरोदीत । ततः प्रातिवेश्मिकीभिस्तस्या रुदनं श्रुत्वा दुःखकारणमापृच्छ्य क्षीरादिकं ददे । तया तत् पायसं खण्डाज्ययूतं संस्कृत्य सुतस्य परिवेषितम् । पश्चात् कार्यान्तरेण सा गृहान्तर्ययौ । इतश्च तत्सुकृतैराकृष्ट इव मुनिस्तद्गृहेऽगात् मासक्षपणपारणे । तं दृष्ट्वा भूरि भक्तिभागर्भको पाणिभ्यां पायसस्थालमुत्पाट्य समूत्तस्थौ वाचंयममुवाच- सद्वित्तचित्तपात्राणां मीलकः भगवन् त्रिवेणीसंगमो मया प्रापि । तदिदं पायसं गुहाण । ममानुकम्पां कुरु । मुनिना पात्रे धृते सति धन्यंमन्योऽर्भकः परमान्नं ददौ । तदा पात्रदानतोऽसौ मनुष्यायूर्बबन्ध । पुनर्मात्रा प्रदत्तं भूरि पायसं बुभुजे । स सायं वत्सरूपाणि विलोकयन् तं मुनिं प्रेक्ष्य सहर्षं नत्वोपावि-शत् । तत्पार्श्वे धर्मदेशनां शृण्वानो विसूचिकया मृत्वा तत्र नगरे श्रेष्ठिपत्न्याः सृतो जातः । ततः श्रेष्ठी धनेनाधिकं ववृधे । तेन जन्मोत्सवे तस्य 'धन्य' इति नाम दत्तम् । ततः चतुर्णां सुतानां परीक्षायै श्रेष्ठिना द्वात्रिंशद्रपकानर्पयित्वो-क्तम्-`युष्माभिरेतान् पणायित्वा लाभो दर्शनीयः' । प्रवृत्ता व्यवहर्तुं ते । धन्यस्तु मेण्ढकं बलाढ्यं राजपुत्रस्य मेण्ढके-नायोधयत । दीनाराणां सहस्वस्य पणीकरणे राजकुमारस्यैडके भग्ने सति कुमारो सहस्रं लात्वा ग्रहेऽगात् । भ्रातरोऽप्यलाभाः समायाताः । द्वितीयेऽह्नचवदंस्ते ंपुनः परीक्षा क्रियताम् । पितृभ्यां तेभ्यः षष्टिः षष्टिश्च माषकाः प्रदत्ताः । सर्वादरेण क्रयविक्रयं कर्तुं प्रवृत्तास्ते । परं न लाभमाश्रिताः । धन्यस्तु उपायवित् विपणिमध्येऽस्थात् ।

118911

दत्तं । धात्रीभिर्लाल्यमानो यौवनं प्राप्तः । तत्रत्यश्रेष्ठिभिर्द्धात्रिंशन्निजकन्यकास्तस्य परिणायिताः । ताभिः समं श्राद्धदिन० सुखं स रेमे । अथ श्रेणिकराज्ञः सोमश्री, शालिभद्रस्य स्वसा सुभद्रा, कुसुमपालस्य पृष्पवतीति पूत्र्य एकदिनजात परस्परं सख्योऽभूवन् । आत्मभिः पतिरेक एव करिष्यत इति पूष्पवत्या सोमश्रियाः पूरः (उक्तम्), तया च विज्ञप्तम् । ततः श्रेणिकेन तिस्त्रोऽपि धन्यस्य परिणायिताः । धन्योऽपि भोगान् बुभूजे । स ताभिः सह गवाक्षे रम पितरावद्राक्षीत् । तौ पितरावाकार्य सद्धस्त्राभरणैश्च भूषयित्वा सभार्योऽसौ प्रणनाम । कृतोऽत्रागमनं भवताम् । त मुक्तं-'तव राज्यं श्रुत्वा ते भ्रातरस्त्रपमाणाः पुराद्धहिः स्थिताः सन्ति । ततो धन्योऽपि तेभ्यः पृथक् प्रथक् ग्रामान् व गोभद्रोऽथ श्रीवीरपार्श्व दीक्षामासाद्य स्वर्गलोकमवाप । प्राच्यपुण्यप्रकर्षाच्छालिभद्रस्य सोऽमरो वात्सल्यलालसोऽ ततस्तस्य प्रियायाः पादप्रोञ्छनार्थं भद्रया रत्नकम्बलग्रहणादि सर्वं प्रसिद्धमेव । इदानीमुद्याने धर्मघोषसुरिरागात् । तदुपदेशं श्रृत्वा संसारं त्यक्तुकामः 'भगवन् केन कर्मणाऽङ्गिना स्वामी न स्यादिति' पृष्टे सुरिरुचे- ये दीक्षां ग्रहणन्ति ते नाथाः सर्वदेहिनां भवन्ति । शालिभद्र इति श्रुत्व गुहीतुकामः ``नैव प्रमाद्यमत्रार्थे' इत्युक्तः सूरिणा । ततो गृहें गत्वा निजाम्बामूचे । मातरहं व्रतं ग्रहीष्यामीत माताह-'वत्स ! दिव्यभोगैर्लालितस्त्वं, दुष्करं व्रतं कथं ग्रहीष्यसि' ? तदग्रहणं तस्य श्रुत्वा सुभद्रा शालिभ स्वसा धन्यपत्नी रुदती धन्येन पृष्टा सती वदति-`मम भ्राता शालिभद्रः सौख्यानि मुक्त्वा व्रतेच्छुस्तुलनां कुर्वन श्राद्धदिनव ।।९२।। ğ,

तेनाहं रोदिमि' । धन्यः प्राह-`सुत्यजा भोगास्तत्र का तुलना' ? तदा सहासं सा प्रोचे-`यद्येवं तर्हि युष्माभिः कस्मान्न त्यज्यन्ते' । धन्येनोक्तमेवमेव । ततस्तत्र समवसृतस्य श्रीवीरस्य पार्श्व प्रव्रज्यां जग्राह । तं दीक्षितं श्रुत्वा शालि-भद्रोऽपि तां जग्राह । ततस्तौ श्रीवीरसार्थे धन्यशालिभद्रर्षी चारित्रं निरतिचारं समाचरन्तौ विहरन्तौ पुनरपि श्रीवीर-सार्थे राजगृहं समागतौ । वीरं प्रणन्तुं ययूर्जनाः । मासक्षपणपारणे धन्ययुक्तः शालिभद्रो भिक्षामटितुं प्रभुमापपृच्छे । स्वाम्याख्यन्मातृहस्तात्तेऽद्य पारणं भविष्यतीति ज्ञात्वा पुरान्तः सर्वत्र गत्वा भद्रागृहद्वारे क्षणमेकं तस्थतः । परं मलक्लिन्नौ केनाप्यनुपलक्षितौ यावत्पुराद् बहिर्निर्गतौ तावताऽद्राक्षीत् धन्या शालिभद्रपूर्वभवप्रसुस्तया च पुरे प्रवि-शन्त्या दध्ना प्रतिलाभितौ । शालिभद्रोऽप्राक्षीत् हे नाथ ! क्यं मे मातृतः पारणमजनि' ? सर्ववेदी पूर्वचरितं सर्वमाख्यत् । ततः पारणं विधाय वैभारमूर्ध्नि जग्मतुः । तत्र पादपोपगमं नामानशनं चक्रतुः । अथ भद्रा श्रेणिकयुक्ता स्वामिनं नत्वा ततस्तत्र गत्वा तौ धन्यशालिभद्रर्षी नतौ, बहुविलापं कुर्वन्तीं दृष्ट्वा 🖁 नृपस्तामूचे- किं हर्षस्थाने विषीदसि, यतः पूर्वं दानवीरो भोगवीरश्च, साम्प्रतं तपोवीरः । यस्येदृशः पुत्रः सर्वजग-ज्ज्येष्ठः जगदगुरुः । ततः पवित्रीकृतं भूतलं त्वया, तेन विषादं वृथा मा कृथाः' । सा नृपश्च तौ नत्वा गृहं जगाम । विधायानशनं विपद्य च तौ महर्षी सर्वार्थसिद्धे सुरोत्तमावहमिन्द्रौ जायेताम् । तत्र त्रयस्त्रिंशत्सागरोपमाणि यावत

सौख्यमनुभूय विदेहे समुत्पद्य प्रव्रज्य च शिवमेष्यतः ।

॥ इति धन्यशालिभद्रकथा ॥ कृतपुण्यस्य कथा त्वियम्-

ાહડા

श्राद्धदिन**ः** ।।९३।।

राजगृहनगरे श्रेणिकभूपोऽस्ति । तत्र धनेश्वरः सार्थपतिर्वसति । तस्य सुभद्रा नाम्नी प्रियास्ति । तयोः पुत्रः कृतपुण्यनामा, तस्य पितुभ्यां धन्या नाम्नी इभ्यपुत्री परिणायिता । परं यौवनेऽपि सतां संयोगाद्विषयेषु विमुखं तं विज्ञाय पितुभ्यां चिन्तितं- 'कदाचिदेष प्रव्रज्यां ग्रहीष्यति , तदाऽस्माकं का गतिः ?' इति विचिन्त्य तं ललितगौष्टिमध्ये निचिक्षिपतुः । विटनरसङ्गात्स व्यसनी जातः । वेश्यासक्तः सन् पितरौ न स्मरति । भोगार्थे पितरौ धनं प्रेषयतः स्म । तत्र तिष्ठतस्तस्य द्वादशाब्दानि क्षणवद् गतानि । मातापित्रादिभिराहतोऽपि नागतः । धनं प्रेषयतोस्तयोर्धनं निष्ठितं अथाकस्मात्तीव्रज्वरादिना तौ निमीलनं जग्मतुः । अन्येद्युः कुट्टिन्यादेशेन धनार्थं चेटी तस्यौकसि गता । ताद्दशे शटितपतिते गुहे संस्थितामनुमानेन तत्पत्नीं विज्ञाय प्राह-'कल्याणि कांते ! तवोपान्ते तेन धनार्थं प्रेषितास्मि' । सा जगौ-'अहं मन्दभाग्या कृतो धनं प्रेषयामि ? श्वश्रूश्वशुरौ दिवं गतौ । अधूना मत्पित्रार्पितेनैकेनांगभूषणेन मत्कान्तं प्रमोदय' । तदभुषणमादाय तस्यै गृहस्वरूपमुक्त्वाऽर्प्पितं । तेन वेश्यायै तद्दत्तं । कुट्टिन्या स निःस्वो मत्वाऽपमानितः । ततोऽक्कादेशाद् भृत्यजनस्तस्याभिमुखं रजः प्रक्षेपादि कुरुते । तदानीमनङ्गसेना मातूरग्रे जजत्य-'हे मातः अस्य बह धनमावाभ्यां भक्षितं, कथमधूनैवंविधा विडम्बना क्रियते ?' । अक्का जगौ-'आत्मनः कुलाचार एवंविधोऽस्ति' तद्वात्तां श्रुत्वा विमनस्कः स्वगृहं गयौ । दूरतोऽपि कान्तमागच्छन्तं वीक्ष्य साऽभ्युत्थानासनोपवेशनाद्यूचितं चकार । 0000 ततः कान्तस्य स्वगृहवृत्तान्तः प्रियया प्रोक्तः । तच्छृत्वा सोऽचिंतयत्-`धिग्मम जीवितं, यन्मया पितरौ दुःखार्णवे क्षिप्तौ, पूर्वसंचितधनं निधनमानीतम्' इति पश्चात्तापपरः स तया संतोषितः-यन्द्रावि तन्द्रवति, यतः-

सूत्रम्

||&3||

		ŏ.	
श्राद्धदिन०	े 'गते श्रोको न कर्त्तब्यो, भविष्यन्नैव चिन्तयेत् । वर्त्तमानेन, कालेन प्रवर्त्तन्ते विचक्षणाः'' ।।१।।		सूत्रम्
ାଟନା	इत्यादि प्रियावाचः श्रुत्वा स्वस्थः सन् पत्न्या दत्तद्रव्येण व्यापारं करोति । क्रमात्सुरतसौख्येन पत्न्याः पुत्रो	Š.	
	जातः । अन्यदा लोकमुखेभ्यः भेधनेश्वरात्मजेन कुलं कलङ्कितं धनं च वेश्यासङ्गेन गर्तायां नीतं, न किमपि सुकृताय	ĕ ∉	
	जातम्' इति श्रुत्या प्रियां प्रत्याह-`अहं वाणिज्याय संप्रत्यत्रागतामुकसार्थवाहेन सार्धं अनेकजनपदावलोकनाय धनार्थ	84	
	च यामि'। तया कुलयोषितोक्तं-'स्वामिन् ! तदेवं युक्तम्'। ततः स किश्चित्क्रयाणकं लात्वा तस्मिन्सार्थे क्वचिद्देव-		
l l l l l l l l l l l l l l l l l l l	कृले खट्वायां शम्बलमोदकयुतः पत्न्या शायितः, ततो निवृत्ता सा ।	8°∎	
	इतश्च तन्नगरे धनदेभ्यस्य चतस्रो वध्वः सन्ति, रूपवत्याख्या जनन्यस्ति । अन्यदा स धनदः सहसा	8	
	तीव्रव्याधिना विपन्नः । ततस्तया रूपवत्या वधूराकार्य प्रोक्तं-यदि युष्माकं पतिमपुत्रकं राजा श्रोष्यति, तदा श्रियो	8	
	ग्रहीष्यति , तेन भवतीभिर्न रोदितव्यं , असौ प्रच्छन्नभूमौ क्षेप्यः , तावदन्यः सेव्यो , यावद् भवतीनां पुत्रा भवन्ति ।	8	
	ताभिस्तथैव कृतं । ततः कुलदेवीवचनेन श्वश्रूयुक्ताभिर्वधूभिर्देवकुलसुप्तस्तथावस्थः स गृहे आनीतस्तावता जाग-		
	रितः , तस्य कण्ठमालम्ब्य सा स्थविरा रुदन्त्येवं जगौ- हे वत्स ! निजमातरं विहाय बहुदिवसान् यावत् क्व स्थितः ,		
	इदानीं तव ज्येष्ठबन्धुर्विपन्नः, अतः परं पुत्र ! त्वयाऽन्यत्र न गन्तव्यं, स्वेच्छया बन्धुवधूभिः सह त्वं भोगान्	Š.	
	भुड्क्ष्व' । स दध्यौ-'यन्द्रावि तन्द्रवतु, सांप्रतं स्वर्गसुखमुपस्थितं' । एवं ध्यात्वा जगौ-'मातर्मम सर्वं विस्मृतं, अधुना	ě d	
	पुण्येन मम मातूर्दर्शनं जातं, मातर्मया तवादेशः शिरस्यन्वहं धृतः'। ततस्ताभिः प्रियाभिः सह सुरतसुखमनुभवतो		ાહશા
			•
		ŏ.	

श्राद्धदिन० ॥९५॥

सूत्रम्

		8 8 8
	द्वादश वत्सरा गताः । क्रमेण चतसृणां पुत्रा जाताः । एकदा वृद्धया तासां प्रोक्तं-`युष्माकं चत्वारः सुता बभूवुः,	800
	अथासौ यतः स्थानादानीतस्तत्रैव मुच्यतां, पुरुषस्य विश्वासो न युक्तः' । वधूभिरनिष्टमपि तन्द्रयेन प्रतिपन्नं ।	Č,
	ताभिस्तामेव खट्वां सज्जीकृत्य शायितः, स्नेहतो रत्नानि मध्ये क्षिप्त्वा मोदकाश्चत्वारस्तदञ्चले बद्धाः । ततस्त-	8
	स्मिन्नेव दिने स्थाने च स एव सार्थपोऽवततार । तमागतं विज्ञाय पूर्वप्रियया तत्रागत्य विलोकितं, पूर्वरूपेण सुप्तः	000
	पतिर्दृष्टस्तावता जागरितः सपुत्रां स्वपत्नीं ददर्श, सोऽचिन्तयच्च-`स्वप्नवत्किमिदमहो महदाश्चर्यं ! देवेन मनुष्येण	ด้างตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดตั้งต่อติดต่อติดตั้งต่อติดติดติดติดติดติดติดติดติดติดติดติดติดต
	वाऽत्र मुक्तः' । ततः पत्नीवाक्येन स्वगृहे समागतः । तया प्रोक्तं-परदेशे गत्वा किमुपार्जितं ?' लज्जितः स मौनं दधौ ।	0000
	ततः पुत्राय स मोदको दत्तः । तेन लेखशालायां गत्वा भक्षितः , तन्मध्याद्रत्नं निर्गतं , केनचित्कान्दविकेन तज्जलकान्तं	
	शिशोर्हस्ते दृष्टं । स्वादिमेन तं विप्रतार्य गृहीत्वा गुप्तीकृतं । कृतपुण्योऽपि स्वमोदकतो रत्ननिर्गमनेन सहर्षो बभूव ।	8
	अथैकस्मिन्दिने श्रेणिकस्य सेचनको हस्ती गंगामध्ये जलं पिबंस्तन्तुजीवेन गृहीतः । सेवकमुखेन तद्वार्त्तां	
	ज्ञात्वा नृपेणाभयाय प्रोक्तं । तेन बुद्धिमता कोशागारे जलकान्तो क्लिकितोऽपि न लब्धः , तदा पुरे पटहो दापितः `यः	000 00
	कश्चिज्जलकान्तमणिमानेष्यति, तस्मै राज्यार्द्धयुतां स्वपुत्रीं राजा दास्यति' । तदा कान्दविकेन पटहं गृहीत्वा मणिर्नृ-	0000
	पाय दत्तः । स जलकान्तो गजपार्श्वे मुक्तः, तेन तज्जलं द्विधाभूतं, तन्तुजीवो नष्टः, सेचनकारूढो नृपः स्वगृहमा-	000
	गत्याभयं रहस्यवक्- 'आत्मनः पुत्री कान्दविकस्य क्थं दास्यते ?' । सोऽवक्- 'यस्येदं रत्नं , तं नरं प्रकटीकरिष्यामि' ।	000
*****************	ततो मान्त्रेणा पृष्टं-`भोः कान्दविक ! सत्यं ब्रूहि, क्वेदं रत्नं लब्धं, अन्यथा कम्बादिना निमीलनमवाप्स्यसि' । तदा	000000000000000000000000000000000000000
IL		ĮŠ,

118411

श्राद्धदिन०

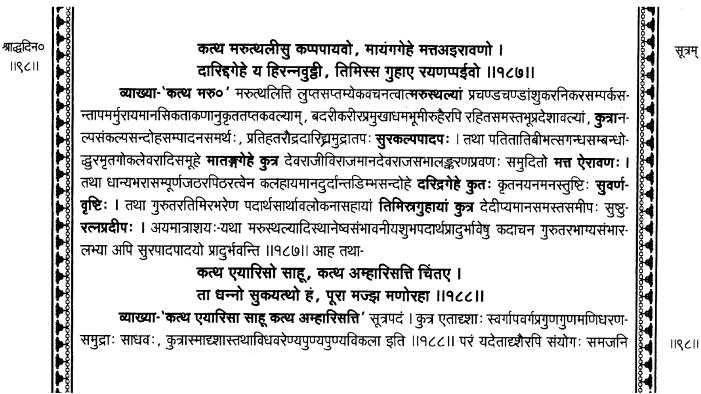
||९६||

सूत्रम्

भयेन मूलतो वृत्तान्तः प्रोक्तस्तेन । ततो राज्ञा कृतपुण्याय राज्यार्द्धसहिता मनोरमा कन्या दत्ता । किंचिद्दत्वा कान्दविकोऽपि सन्मानितः । अथैकदा कृतपुण्येनाभयाय द्वादशाब्दिकं ज्ञातं प्रोक्तं- अत्र पुरे मम चतुःपुत्रयुताक्षतस्तः पत्न्यो वर्तन्ते, ता द्य्ट्वोपलक्षयामि, परं गृहं न वेद्यि । तेनोक्तं-प्रकटं करिष्यामि । अथामात्यः प्रवेशनिर्गमार्थं द्वारद्वययुक्तः प्रासादोऽचीकरत् । मध्ये कृतपुण्याकृतिर्लेप्यमयी यक्षप्रतिमा स्थापिता । ततः स नगरे पटहं वादयामास-'एनं यक्षं नमस्कर्त्तुं पुत्रादियुताभिः स्त्रीभिरागन्तव्यं । तदानीं सर्वा नगरनार्यः स्वापत्ययुता यक्षं प्रणम्य द्वितीयद्वारेण निर्यान्ति । इतश्च सा वृद्धा चतुर्वधूचतुःपुत्रयुता नन्तुमागात् । तदा स तामुपलक्ष्याभयायोक्तवान् । तावता ते चत्वारः पुत्रा यक्षाकृतिं द्य्द्वा तात तात' इति जत्यन्तः कश्चिद्यक्षोदरे वित्तग्नः कश्चिद्ध्र्ण्मश्रूणि । तदा तेनोक्तं-'अमी तव पुत्रा एतास्तव पत्न्यः / । ततो मन्त्रिणा तस्या गृहे गत्वा सर्वं तस्मै दत्तं । ततोऽनङ्गासेनापि तत्राकारिता । एवं तस्य सप्त प्रिया बभूतुः । अन्यदा श्रीवीरो जगद्बन्धुः समवस्तृतः । कृतपुण्यः श्रीजगदीशं वन्दितुं ययौ । सर्वज्ञधर्मदेशनान्ते कृताञ्जतिः स पप्रच्छ-`भगवन् । केन कर्मणान्तरान्तरा संपत्तिर्विपच्चाभूत् / । जिनेश्वरः प्राह-`भोः कृतपुण्य ! पूर्वमवं शृयुगु-``श्रीपुरे गोपपुत्रो निःत्सः । एकस्मिन् दिने गृहे गृहे परमान्नं वीक्ष्य स्वाम्बामयाचत-भातः ! महां परमान्न देहि' । तदभावेन रुदन्तीमवत्योक्य प्रातिवेश्मिकयोषितो दुग्धादिकं तस्यै ददुः । तया तन्तिष्पादितं । तत्पुत्राय परिवेष्य कस्मैचित्कार्याय बहिर्ययौ । इतो मासिकपारणे मुनियुग्ममागतं, तद् व्र्ट्वाऽसौ उत्र्लासेन पायसस्यैकमागं दतौ । पुनः स्तोकतरं विज्ञाय द्वितीयमागं, ततस्तृतीयभागं, एवं त्रीन् वारान् ददौ । क्रमेण स वत्सपस्त्वमभूः । पुराभवे

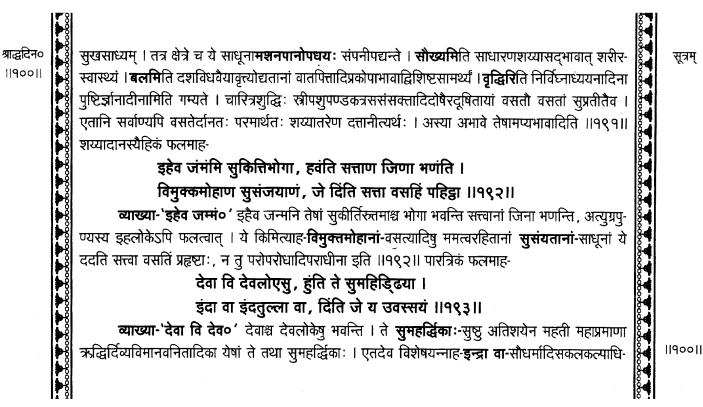
श्राद्धदिन ः ॥९७॥	त्रिवारं विभज्य दानं ददौ, तेन तवान्तरान्तरा सुखमभूत्'' । इति श्रुत्वा स जातिस्मृत्या दृष्टप्राच्यभवो ज्येष्ठपुत्राय गृहभारं दत्त्वा स्वयं प्रव्रजितः, महातपसा च पञ्चमस्वर्गे गतः, ततः शिवं गमिष्यति इति ॥१८२॥ १८३॥ सम्प्रति दानस्योभयतोकफलदृष्टान्तानभिधाय तत्रैव भक्तिमाविर्भायन् द्विसूत्र्याह- मणेणं तह वायाए, काएणं च तहेव य । अप्पाणं कयकिच्चं तु, मन्नमाणो सुसावओ ॥१८४॥ एयं मे अत्थसारं तु, एयं वत्थं पडिग्गहं । जं मए अज्ज साहूणं, निग्गंथाणं तु नीणियं ॥१८४॥ व्याख्या-'मणेणं०' । व्याख्या सुगमा । नवरं पुनः सुश्रावकग्रहणमनित्यवित्तादिपदार्थसार्थस्य सारासारतां स एव जानातीति ज्ञापनार्थम् । 'एयं मे'० एतदेव मेऽर्थस्यान्नापानादिपदार्थस्य सारं- प्रधानं, तथा एतद्वस्त्रं पतंद्ग्रहश्च 'नीणियं'ति ढौकितं दत्तमित्यर्थः ॥१८४-१८५॥ अत्र कारणमाह- न कयावि पुन्नरहियाणं, गेहे इंति सुसाहुणो ।	सूत्रम्
	निम्ममा निरहंकारा, खंता दंता जिइंदिआ ॥१८६॥ व्याख्या-`न कया०' स्पष्टा । नवरं दान्ता नोइन्द्रियदमेन ॥१८६॥ एतदेव दृष्टान्तपुरस्सरं दृढयति-	୲୲ୠଡ଼୲୲

119211

www.kobatirth.org

श्राद्धदिन० तत्किमित्यत आह-सूत्रम् 11881 ता धन्नो सुकयत्थोहं, पुन्ना मज्झ मणोरहा । जं मए परमभत्तीए, साहणो पडिलाभिया ।।१८९।। व्याख्या-'ता धन्नो०' स्पष्टा ॥१८९॥ साम्प्रतं सर्वोत्तमं दानं प्रदर्शयन्नाह-तओ परमभत्तीए, वंदित्ता मुणिपुंगवे । सन्वदाणप्पहाणाए, वसहीए निमंतए ॥१९०॥ व्याख्या-'तओ परम०' ततो-ऽन्नादिदानानन्तरं परमभक्त्या वन्दित्वा मुनिपुङ्गवान् सर्वदानप्रधानया- सर्व-दातव्यवस्तूत्तमया मूलगृणादिदोषकालातिक्रान्तादिदोषरहितया वसत्या निमन्त्रयते ।।१९०।। दानेषु वसतेः प्राधान्यं सहेतुकमुपदर्शयति-दाणाण दाणं वसही पहाणं, तद्दाणओ जं सयलंपि दिन्नं। सज्झायज्झाणासणपाणओही, सुक्खं बलं वृडि्ढचरित्तसोही ।।१९१।। व्याख्या-'दाणाण०' दानानां वस्त्रान्नपानादीनां मध्ये प्रधानं दानं वसतिरेव यद्-यस्माद्धेतोस्तद्दाने सकल-मपि दत्तं मन्तव्यमिति , किं तद् ? स्वाध्यायध्यानाशनपानोपधयः , सौख्यं बलं वृद्धिश्वरित्रशुद्धिश्वेति । तत्र स्वाघ्यायो 118811 वाचनादिः पश्चविधोऽपि निराबाधायां वसतौ मासकत्पादिस्थितानां साधूनामस्खलितप्रसरः । ध्यानं च धर्मध्यानादि-

For Private and Personal Use Only

श्राद्धदिन० ।।१०१।।	adaadaadaadaadaadaa	पतयः इन्द्रतुल्या वा- तत्सामानिकाः, ये किं ? ये ददति उपाश्रयं । तु शब्दः प्रहृष्टा इत्यस्यानुकर्षणार्थ इति ।।१९३।। साम्प्रतमैहिकामुष्मिकफलं सद्व्ष्टान्तमाह- अवंतीसुकुमालो य, वंकचूलो नराहिवो ।		सूत्रम्
	000	उप्पला गणिया चेव, दिट्ठंता एवमाइया ।।१९४।।	8	
	0000	व्याख्या-'अवन्तीसुकुमालो यo' अक्षरार्थः सुगमः । अवन्तीसुकुमालस्य वङ्कचूलस्य 'उप्पल'त्ति भीमो		
	0000	भीमसेन इति न्यायात् पदेऽपि पदसमुदायोपचार इत्युत्पलमालेति दृष्टव्यम् ।-	Š.	
	0000	वसतिदानोपरि वङ्कचूलप्रबन्धस्त्वयम्-		
	0000	ढीपुरीति पुर्यां विमलयशोराज्ञः पुष्पचूलापुष्पचूलाख्यौ पुत्रीपुत्रावभूतां । पुष्पचलस्तु प्रकृत्योल्लण्ठत्वाल्लोकै-	Š.	
	000	र्वङ्कचूल इत्यभिधानं कृतं । तदौद्धत्यं महाजनादाकर्ण्य राज्ञा क्रोधेन नगरान्निःसारितो महारण्ये गतः । तस्य पत्नी	Š.	
	0000	स्वसापि च स्नेहेन तदनुगते । भिल्लैः स स्वपल्ल्यां नीत्वा स्वभूपः कृतः । एकदा तत्र सिंहगुहापत्यां सूरयः प्रापुः ।		
		वर्षाकाले वसतिस्तत्पार्श्वे तैर्याचिता । वङ्कचूलः प्राह- 'मम सीमानं यावद्धर्मो न वाच्यः, मौनेनात्र स्थेयं' । त ऊचुः-	Š.	
		`भवन्द्रिर्जीववधो न कार्यः' तेन स्वीकृतं । चतुर्मास्यन्ते विहारसमयस्तस्मै ज्ञापितः । यतः-	Š.	
	0000	समणाणं सउणाणं भमरकुलाणं च गोकुलाणं च । अनिआओ वसईओ सारईआणं च मेहाणं ।।१।।	8	
	0000	ततो गच्छन्दिस्तैः सह कश्चित्प्रदेशं गत्वा स्थितः । सूरिस्तमाह-`हे भद्र त्वममुमभिग्रहं गृहाण , अज्ञातफलानि		909
	00000			

श्राद्धदिन० ॥१०२॥

नाद्यानि, सप्ताष्टपदान्यपसृत्य घातो देयः, राज्ञः स्त्री न सेव्या, ध्वांक्षमांसं न खाद्यं इति'' । सुकरत्वात्तेनात्तं व्रतैकदेशत्वं , गुरून्नत्वा गृहमगमत् । एकदा स सार्थं चौरेः सह हृत्वाऽरण्ये प्रविष्टः । तत्र क्षुत्क्षामैरन्यलुण्टाकैः किम्पाकवृक्षफलानि भुक्तानि, स्वयं त्वज्ञातनामानि मत्वा नादत् । ते त् मृताः । ततोऽसौ दध्यौ-'अहो नियमफलं' ततो रात्रौ स्वगृहे प्रविष्टः पत्न्या सह सुप्तैकनरं वीक्ष्य चुकोप । तं हन्तुमिच्छन् नियमं संस्मृत्य सप्ताष्टपदान्यपसुत्य खड्ग उद्यच्छति तावत्खड्गो द्वारे पश्चात्संघट्टितः । तद्रवेण स्वसा विनिद्रोत्थाय कस्त्वमित्यवदत ।' ततः स्वरेण स्वसारं तां ज्ञात्वा पप्रच्छ-`कथमयं पूंवेषः कृतः ?' । साह-`नरवेषेण नटनृत्यं विलोक्यात्रैव सुप्ता' । तदाकर्ण्य स्वगुरुमश्लाघत । एकदा तत्रागतसूरिशिष्यान्नत्वा जिनप्रासादबिम्बविधापनदेशनां श्रुत्वा तस्यामेव पल्ल्यां चर्मणव-तीनदीतीरे श्रीवीरप्रासादमकारयत् , तत्तीर्थं जातं । कालान्तरे एको नैगमः सभार्यस्तद्यात्रायै प्रस्थितः । क्रमेण चर्मण-वतीं नदीमृत्तरितं नावमारूढौ दम्पती । तच्चैत्यशिखरं वीक्ष्य चन्दनादिभृतस्वर्णकच्चोलेन तदुद्रव्यं क्षेप्तुमारब्धवती नैगमस्त्री । ताक्तस्या हस्तात्पतितं जलमध्ये । तदा वणिजाऽभाणि-``अहो इदं राज्ञः कच्चोलं ग्रहणके रक्षितं रत्नख-चितं, किं प्रत्युत्तरं तस्मै दास्ये ?''। ततस्तदाज्ञया धीवरो मध्ये प्रविष्टः । तत्रान्तः श्रीपार्श्वबिम्बाङ्के स्थितं गृहीत्वा दत्तं । तद्रात्रौ नाविकेन स्वप्नं दृष्टं-``नद्यां क्षिप्ता पुष्पमाला यत्र गत्वा तिष्ठति तत्र बिम्बं संशोध्य एकं वङ्कचूलाय देयं'' । तेन तथा कृते स तस्य दानं दत्त्वा श्रीवीरप्रासादस्य बहिर्मण्डपे श्रीपार्श्वबिम्बमस्थापयत् । ततो नव्यं चैत्यं कारयित्वा तद्विम्बस्थापनार्थं बहिर्मण्डपाद ग्रहीतुमारभन्ते बहनराः । परं तद्बिम्बं तत्रैव तस्थौ । अद्यापि तथैवास्ते ।

1: ði

l 📥 õ

1X 👎

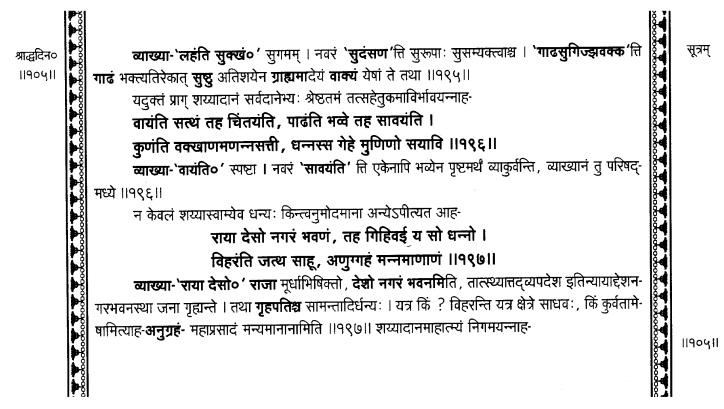
सूत्रम्

श्राद्धदिन०	
1190311	

10000	पुनर्धीवरेणोक्तं स्वामिन् ! तत्र द्वितीयं बिम्बं सुवर्णरथं चास्ति । ततो वङ्कचूलेन पृष्टा स्वपरिषत्-`भो जानीते
ф Рос	कोऽप्यनयोर्बिम्बयोर्ज्ञातं' । केनाचित्स्थविरेणोक्तं ``देव ! पुरा प्रजापालनृपः शत्रुसैन्येन सार्धं योद्धं गतः । तदा
Pool	भीत्या तस्य स्त्री निजं स्वमेतच्च बिम्बद्वयं कनकस्थस्थं विधाय जलदुर्गमिति मत्वा चमर्णवत्यां नौकायां प्रक्षिप्य
0000	स्थिता । इतश्च केनचित् खलेन नृपकथाशेषत्वमुक्तं । ततः सा तां नावमाक्रम्य जलतले प्राक्षिपत् । सा मृत्वा
ð o o	जिनध्यानेन सुरो भूत्वा एतद्बिम्बभक्तो जातो भविष्यति । अन्यथा महिमा कथं स्यात् । तत्रैकं बिम्बं भवन्द्रिरानीतं,
0000	द्वितीयं तत्रास्ति'' । इति श्रुत्वा तद्विम्बग्रहणायानेकोपायानकार्षीत् । न च तन्निर्गतं । श्रूयतेऽद्यापि वर्षमध्ये एकदिने
book	दर्शनं ददाति । अथ श्रीवीरबिम्बापेक्षया लघीयस्तरं श्रीपार्श्वनाथबिम्बं इति महावीरस्यार्भकोऽयं देव इति मत्वा चेल्लण
- 61	इत्याख्यां लोका प्राचीक्थन् । सा सिंहगुहापल्ली क्रमान्महापुरं जातं । अद्यापि श्रीवीरः सचेल्लणपार्श्वनाथः संघैर्यात्रो-
	त्सवैराराध्यते इति । अन्यदा वङ्कचूल उज्जयिन्यां राजकोशाद् बाहिर्गोधापुच्छे विलग्य प्राविशत् । कोशो दृष्टः ।
0000	राजाग्रमहिष्या रुष्टया पृष्टः-`कस्त्वं ?´ । तेनोचे-`चौरोऽहं´ ! तयोंक्तं-`मा भैषीः , मया सह संगमं कुरु´ । सोऽवोचत्-
0000	ेका त्वं ?' । साप्यूचे-`नृपराझ्यहं' । चौरोऽवादीत्-`यद्येवं तर्हि ममाम्बा भवसि अतो यामि' । इति श्रुत्वा तया
0000	स्वनखैः स्वाङ्गं विदार्य पूत्कृतिपूर्वकमाहूता रक्षकाः । तैर्बद्ध्वा रक्षितः । तदा छन्नो नृपोऽप्यचिन्तयत्-`अहो स्त्रीचरित्रं
0000	कीदृशं ?' । ततः प्रभाते सभायां तैः स नृपस्य पुरो नीतः । नृपेण बन्धनान्मोचितः , नत्वोपाविशत् । `कथं मन्मन्दिरे
0000	त्वं समागतः ?' इति नृपेण कथिते सति वङ्कोऽवदत्-`देव ! चौर्यायाहं प्रविष्टः, पश्चाद्युष्मद्देव्या दृष्टोऽस्मि' ।
8	

||903||

18.1

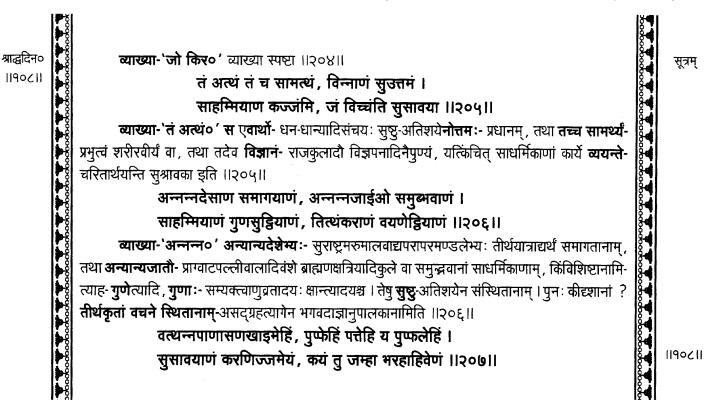

जो देइ उवस्सयं, मुणिवराण गुणसयसहस्सकलियाणं । तेणं दिन्ना वत्थन्नपान-सयणासणविगप्पा ।।१९८।। व्याख्या-'जो देइ०' व्याख्या स्पष्टा ॥१९८॥ दानविधावेव कृत्यशेषमुपदर्शयन कृत्यान्तरप्रस्तावयन्नाह-तओ तेसु नियत्तेसु, गच्छइ जाव दारयं । वंदित्ता मुणिणो ताहे, करे अन्नं तओ इमं ॥१९९॥ व्याख्या-'तओ तेसू०' स्पष्टा ॥१९९॥ तदेवाह-साहम्मियाण वच्छल्लं, कायव्वं भत्तिनिब्भरं। देसियं सव्वदंसीहिं, सासणस्स पभावणं ॥२००॥ व्याख्या-'साहम्मियाणo' समानः- सदृशो धर्मो-ऽर्हच्छासनं येषां ते साधर्मिकास्तेषां वात्सल्यं- वस्त्रान्नपा नाद्यैः सन्मानं कर्तव्यं भक्तिनिर्भरं- बहुमानसारं, न तु कीर्त्याद्यर्थम् । कस्माद्धेतोरित्यत आह-यस्माद्देशितं सर्वद-र्शिभिः शासनस्य प्रभावनमनन्तरदृष्टान्तप्रदर्शनद्वारेणेति ॥२००॥ तथा चाह-महाणुभावेण गुणायरेणं, वयरेण पुव्वं सुयसायरेणं । सुयं सरंतेण जिणूत्तमाणं, वच्छल्लयं तेण कयं तु जम्हा ।।२०१।।

श्राद्धदिन०

1190(9)1

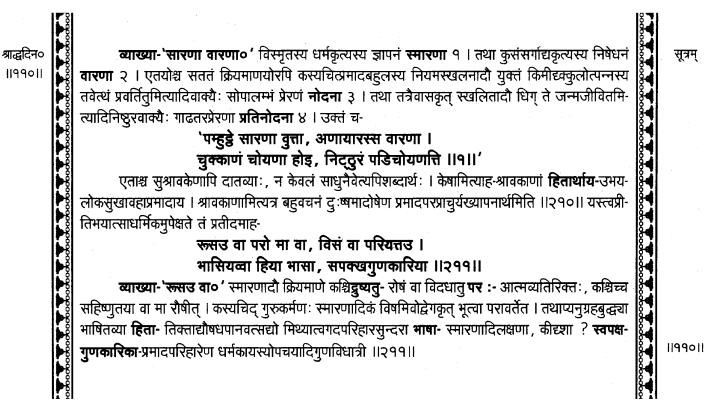
व्याख्या- 'महाणुभावेण० ' क्षीराश्रवादिमहालब्धिप्रभावयुक्तेन गुणाकरेणालुब्धत्वादिगुणनिवासेन वज्रेण-श्रीव-श्राद्धदिनव 1190011 जस्वामिना, **पूर्वमि**ति एदंयुगीनजनापेक्षमुक्तं, श्रुतसागरेण दशपूर्वपयःपारावारकत्येन श्रुतं- जिनोत्तमानामागमं `साह-म्मियवच्छल्लंमि उज्जयेत्याद्यर्हद्वचनं स्मरता यस्मात्तेनापि साधर्मिकजनवात्सत्यं दुर्मिक्षाद्यापदुद्धरणरूपं कृतमित्य-क्षरार्थः ।।२०१।। एवं साधर्मिकवात्सल्यं व्यवस्थाप्य यथा तद्विधेयं तथा सदृष्टान्तं षटसूत्र्याह-तहा सव्वपयत्तेणं, जो नमुक्कारधारओ । सावओ सोवि दट्ठव्वो, जहा परमबंधवो ॥२०२॥ व्याख्या-'तम्हा सव्वप०' व्याख्या सुगमा । नवरं नमस्कारधारक इति दर्शनमात्रधारक इति ।।२०२।। विवायं कलहं चेव, सव्वहा परिवज्जए। साहम्मिएहिं सद्धिं तु, जओ एयं वियाहियं ॥२०३॥ व्याख्या-'विवायं कल०' विवादं- राजकुलादौ पणादिमोचनम् । कलहं- राटिकरणं । चशब्दान्मुछ्यादिभि-स्ताडनम् । एतानि तावदन्येनापि सह सुश्राद्धो न विधत्ते , साधर्मिकैः पुनः साधं सर्वथा परिवर्जयेत् । यत एतद्वक्ष्य-माणं पूर्वाचार्यैर्व्याख्यातं-प्रतिपादितमिति ।।२०३।। जो किर पहणड साहम्मियंमि कोवेण दंसणमयंमि । आसायणं तु सो कुणइ, निक्किवो लोगबंधूणं ॥२०४॥

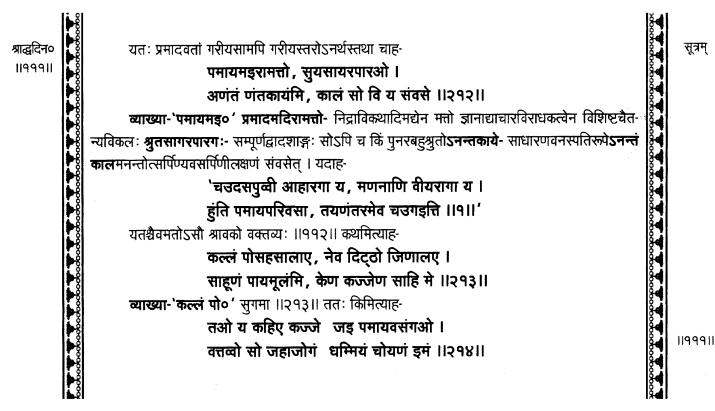

व्याख्या-'वत्थन्नपाणासण०' अक्षरार्थः सुगमः, नवरमन्नमिति दुर्भिक्षादौ धान्यमिति सूत्रषट्कार्थः श्राद्धदिनव भरतदृष्टान्तो वृत्तितोऽवसेयः ॥२०७॥ वात्सत्यमेव राजग्रहाद्यापदुद्धरणरूपं सदृष्टान्तमाह-वज्जाउहस्स रामेणं, जहा वच्छल्लयं कयं। ससत्ति अणुरूवं तु, तहा वच्छल्लयं करे ॥२०८॥ व्याख्या-'वज्जाउह०' । अक्षरार्थः सुगमः । भावार्थस्तु ज्ञातगम्यस्तदवृत्तितोऽवसेयः ॥२०८॥ साम्प्रतं ğ۹ द्रव्यवात्सल्यमुपसंहरन् भाववात्सल्यमूपदिशन्नाह-साहम्मियाण वच्छल्लं, एयं अन्नं वियाहियं । धम्मट्ठाणेसु सीयंतं, सव्वभावेण चोयए ॥२०९॥ व्याख्या-'साहम्मियाण०' साधर्मिकाणां वात्सल्यमिति वात्सल्यमेतदनन्तरोक्तम् । तथा अन्यदिति भाववा-त्सत्यं व्याख्यातमागमे एतदिति, किं तदित्याह- धर्मस्थानेषु- पूजानुष्ठानादिकृत्येषु सीदन्तं- प्रमाद्यन्तं, श्रावकमिति ğ प्रक्रमाद् गम्यम्, सर्वभावेन- सर्वोद्यमेन नोदयेत्- स्मारणादिभिः शिक्षयेदिति ॥२०९॥ ता एवाह-भणियं च- सारणा वारणा चेव, चोयणा पडिचोयणा । सावएणावि दायव्वा, सावयाणं हियट्टया ।।२१०।।

www.kobatirth.org

1190811

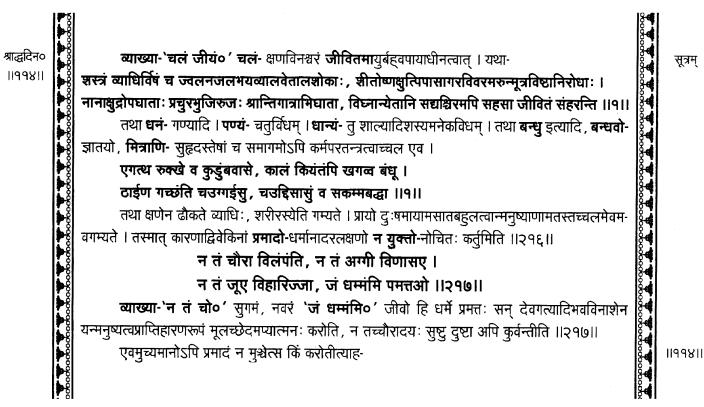

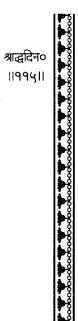
श्राद्धदिन०. ॥११२॥	व्याख्या-'त्तओ य क०' सुगमा । नवरं 'धम्मियं' ति धर्मादनपेता धर्म्या सोम ! महात्मन्नित्यादिश्रुत्याह्लाद- कसम्बोधनरूपतया, सैव धार्मिका ताम् ॥२९४॥ तामेव प्रेरणां षट्सूत्र्याह- दुल्लहो माणुसो जम्मो, धम्मो सव्वन्नुदेसिओ । साहुसाहम्मियाणं तु, सामग्गी पुण दुल्लहा ॥२९५॥ व्याख्या-'दुल्लहो०' अत्र च प्रयोगैर्व्याख्या । तथा हि-जीवोऽयमेकदा मानुष्यं जन्म संप्राप्य पुनस्तदेव दुःखेन प्राप्नोतीति प्रतिज्ञा ।९। अकृतधर्मत्वे सति बह्लन्तरायान्तरितत्वादिति हेतुः २ । यद्यद् बहुभिरन्तरायैरन्तरितं तत्तद्दुःखेन प्राप्नोतीति प्रतिज्ञा ।९। अकृतधर्मत्वे सति बह्लन्तरायान्तरितत्वादिति हेतुः २ । यद्यद् बहुभिरन्तरायैरन्तरितं तत्तद्दुःखेन प्राप्यते, ब्रह्मदत्तचक्रवर्तिमित्रस्य लब्धवरस्य ब्राह्मणस्य एकदा चक्रवर्तिगृहे कृतभोजनस्य सकलभरतक्षेत्रवास्तव्यराजा- दिलोकगृहभोजनपर्यवसाने पुनश्चक्रवर्तिगृहे चोल्लकापरनामभोजनवारकवत् १ । चाणक्यवरदत्तपाशकविपरीतपातवत् २ । भरतक्षेत्रगतसर्वधान्यमध्यप्रक्षिप्रस्थकस्य जरत्स्थविरया पुनर्मीलकवद्या ३ । राज्याकार्ङ्क्षिकुमारस्याष्टा- धिकस्तम्भशतसत्वप्रत्येकाष्टोत्तरशताश्रिधारानिरन्तरद्यूतजयवत् ४ । देशान्तरागतमहाश्रेष्टिनि तत्युत्रनानादेशीयव- णिगृहस्तविक्रीतप्रभूतरत्नसमाहारवत् ५ । महाराज्यप्राप्तिहेतुचन्द्रस्वप्नदर्शनाकार्ड्क्षि सुप्तकार्प्यटिकपुनस्ताद्दशास्वप्न वालावनद्धमहाहृदराकानिशीथसमयप्रबलपवनोद्भूतैकच्छिद्रविनिर्गतकच्छपग्रीवोपलब्धनिशानाथातत्व	सूत्रम्
		।।११२।।

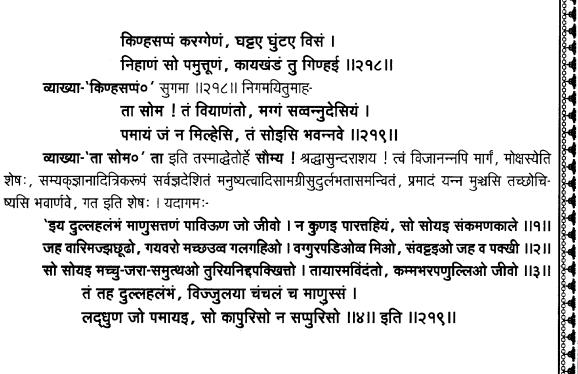
श्राद्धदिन ० ॥१९१३॥	'दूरे ता चारित्ती तहाविहा लिंगिनो न सव्वत्थ । संपइ सम्मद्दिष्ठी वि दुल्लहो सुत्तनिद्दिड्रो ।।१।। दृष्टान्तादि पूर्ववदिति श्लोकार्थः ।।२१५।। ततश्च यावदिति सामग्री समग्राऽप्यस्ति तावद्धर्म एव यत्नो विधेयः । यतः- चलं जीयं धणं धन्नं, बंधुमित्तसमागमो ।	सूत्रम् ॥१ १३ ॥
	चल जीय धण धन्न, बधुमित्तसमागमो । खणेण ढुक्कए वाही, ता पमाओ न जुत्तओ ॥२१६॥	993

For Private and Personal Use Only

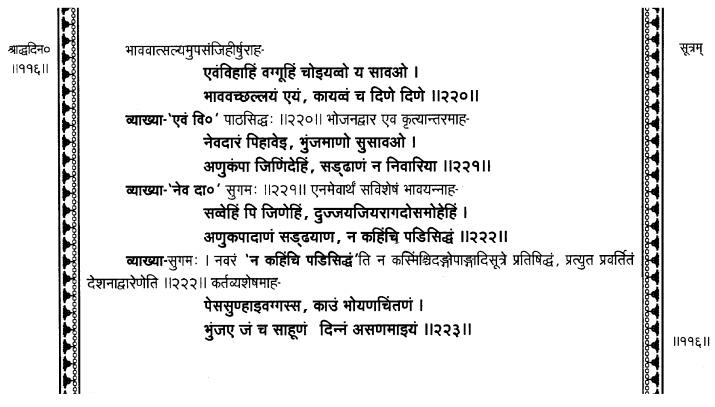

1199411

For Private and Personal Use Only

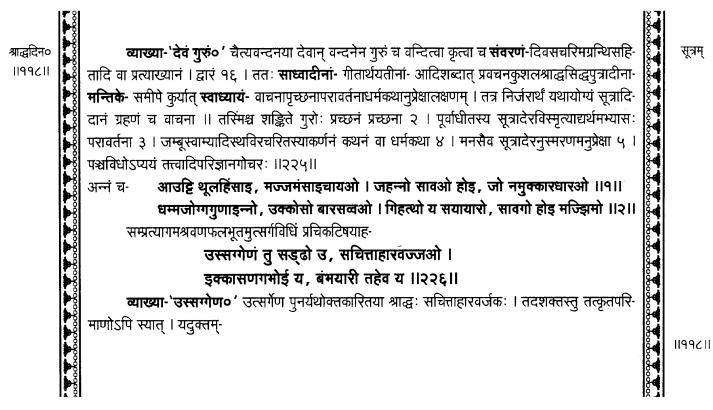

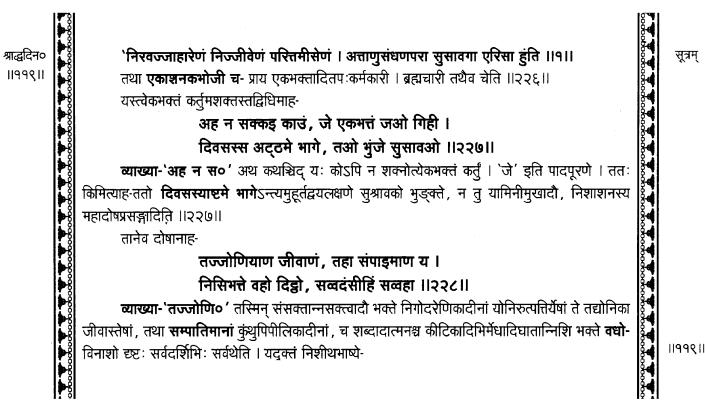
श्राद्धदिन०

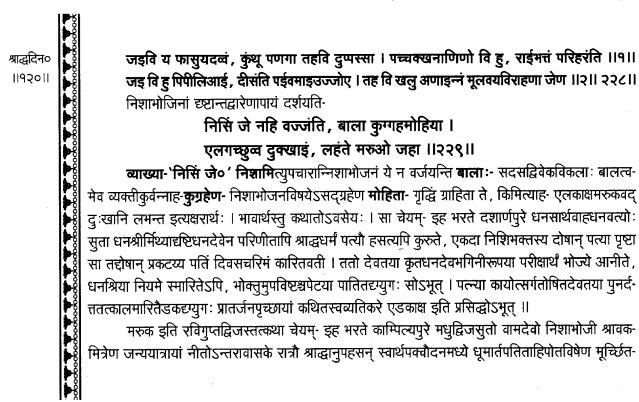
1199011

सूत्रम्

व्याख्या-'पेससुण्हा०' गतार्था ।।२२३।। अत्रैव विधिशेषमाह-अणंतकायं बहुबीयवत्थुं, तुच्छोसहिं चेव विवज्जिऊणं । विगईण दव्वाण य काउ संखं, भुंजेइ तत्तो समयाविरुद्धं ।।२२४।। व्याख्या-'अणंतकाय०' अनन्तानामपर्यन्तानां साधारणजन्तूनां कायो देहोऽनन्तकायः कन्दादिवनस्पतिवि-शेषः । तथा 'बहुबीजवस्तु-' पिंपोटरिङ्गणादिद्रव्यम् । उपलक्षणत्वाच्छेषाऽभक्ष्यद्रव्याणां परिग्रहः । तथा तृच्छा-ऽसारा ओषधयः कोमलमूदगादिशम्ब्यः । ता अपि अतृप्तिहेतुत्वात् बहुसावद्यत्वाच्च विवर्ज्याः । तथा विकृतीनां पारिशेष्यन्यायान्द्रक्ष्याणां दृग्धादीनां दिनगतप्रत्याख्यानान्तः संक्षिप्तानाम् । तथा द्रव्याणां- सचित्ताचित्तादिनां संख्यां कृत्वा- स्वनियमितवस्तूपयोगरूपां, ततो भुङ्क्ते । कथमित्याह-'समयाविरुद्धमि'ति । समये- सिद्धान्ते यज्जन्तुमि-श्रफलपुष्पपत्रसंयुक्तसन्धानादिकं विरुद्धं यथा न भवति तथाभ्यवहरतीति ॥२२४॥ द्वारं ९५ । सुसम्प्रदायादिति सद्विधेयप्रस्तावो मध्याह्नकृत्यानूगतो गृहस्थधर्मप्रथायां दिनकृत्यवृत्तौ प्रथितः । अथ षोडश-द्वारं विवृण्वन्नाह-देवं गुरुं च वंदित्ता, काउं संवरणं तहा । अंतिये साहूमाईणं, कुज्जा सज्झायमुत्तमं ॥२२५॥

1192911

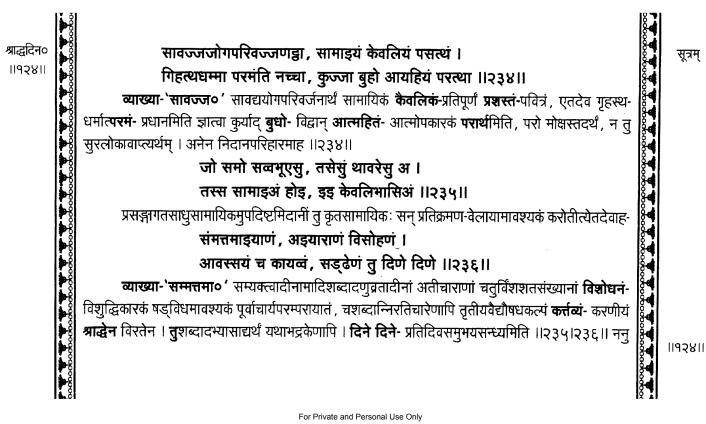
श्राइदिन्न ॥१२१॥ भत्तद्ग्रामासन्नदशपुरनृपेण सज्जीकृतः । केवलीपार्श्वं धर्मं श्रुत्वा प्रतिबुद्धः । श्राद्धगर्हास्वपापसंजातदुःखादि प्रकाशि- तवान् । केवलिनोक्तं-पुरा रात्रिभोजनात्तव बहूनि पापानि लग्नानि सन्ति । ततः तत्प्रश्नेम केवली कथ्यविनिवेशाला- पुर्यां महेन्द्रदेवद्विजसुतरविगुप्तो वेश्याव्यसनादिपात्रं । विशिष्य रात्रिभोजी श्राद्धानुपहसन् जनके मृते गृहस्वामी जातः । ततः सविशेषं पापासक्तः प्रच्छर्विकादिरोगी जातः । तैश्च मृत्वा तृतीये नरके क्षेत्रजान्योन्योदीरितपरमाधार्मि कृतवेदनानुभूयानन्त्तभवान् भ्रान्त्त्वा त्वमत्र जात इति प्राग्भवस्वरूपं श्रुत्वा पश्चादागत्य मिथ्याद्द्यां पितरं प्रबोध्य पितापुत्रौ प्रव्रज्य द्वावपि स्वर्गत्वा क्रमात् मोक्षं यास्यतः ॥२२९॥ १७ द्वारम् ॥ साम्प्रतमष्टादशं सत्कारद्वारमाह- तको वियालवेलाए, अत्थमंते दिवायरे । पुत्बुत्तौण विद्वाणेणं, पुणो दंदे जिणुत्तमे ॥२३०॥ व्याख्या-'तजो वियाo ' ततो- वैकालिकानन्तरं विकालवेलायामन्त्यमुर्ह्रार्फपायां, तामेव व्यनक्ति- अस्तम- यति दिवाकरेऽर्धबिम्बादर्वागित्यर्थः । पूर्वोक्तेन विधानेन, पूजां कृत्वेति शेषः, पुनर्वन्दते जिनोत्तमान् प्रसिद्धचैत्य- वन्दनविधिनेति ॥२३०॥ द्वार० १८॥ अथ एकोनविंशं वन्दनकोपलक्षितमावश्यकद्वारमाह- तओ पोसहसालाए, गंतूणं तु पमज्जए । ठावित्ता तत्थ सूरिं तु, तओ सामाइयं करे ॥२३९॥

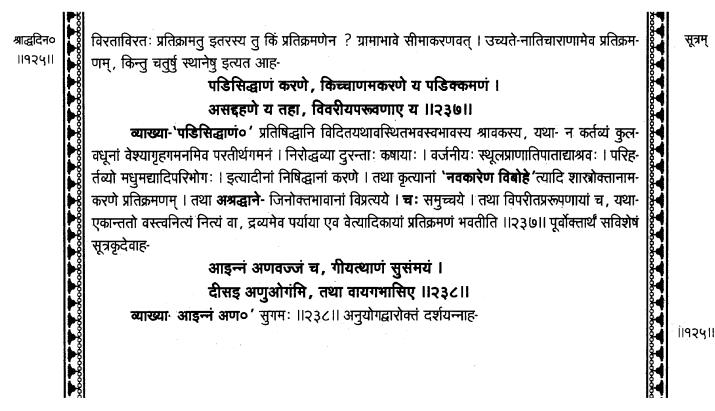
For Private and Personal Use Only

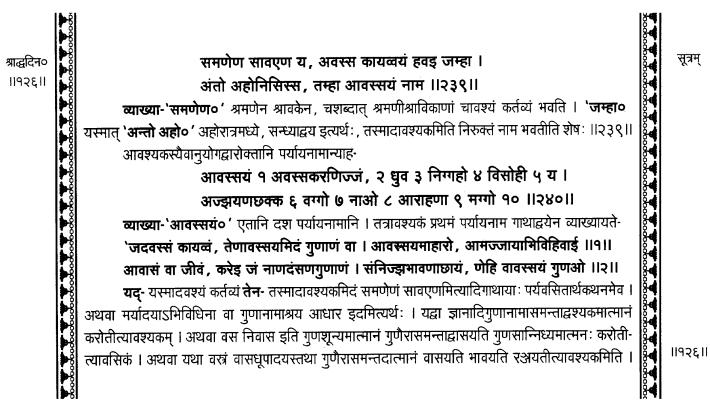
व्याख्या-तओ पोस० ततः-तृतीयपूजानन्तरं श्रावकः पौषधशालायां गत्वा यतनया तां प्रमार्ष्टि । ततो नम-श्राद्धदिनव 1192211 स्कारपूर्वकं व्यवहिततुशब्दस्यैवार्थत्वात् स्थापयित्वैव तत्र सूरिमिति स्थापनाचार्यं, ततो विधिना सामायिकं करोति, न तच्छून्यमपि सामायिकादि करोतीति । अत्राह कश्चिन्ननु किं श्रावकस्यापि क्वाप्यागमे स्थापनाचार्यस्थापनाऽस्त्य-स्तीति ब्रूमः-`गुरुविरहंमि ठवणा, गुरूवएसोवदंसणत्थं च । जिणविरहंमि जिणबिंब-सेवणामंतणं सहलं ॥१॥' इत्यादि विशेषवचनप्रामाण्यात् । यतिसामायिकप्रस्तावे भदन्तशब्दं व्याख्यानयता 'गुरुविरहंमी'त्यादि भाष्य-कृता साधुमाश्रित्योक्तं न श्रावकमिति चेत्, तर्हि प्रष्टव्योऽत्र भवान्, किं श्रावकः सामायिकमूच्चरन् भदन्तशब्दं भणति न वा ? यदि भणति तर्हि साधुवत् साक्षादगूरोरभावे सोऽपि स्थापनाचार्यं स्थापयति, उभयत्रापि न्यायस्य समान-त्वात् । द्वितीयश्च पक्षो न घटत् एव । तद्वर्जसामायिकस्यार्हतैवोच्चरणीयत्वात् । नोदना त्वेतस्य वृत्तितो ज्ञेया ॥२३१॥ अथ तत्र साधवोऽपि सन्ति, श्रावकेण गृहे सामायिकं कृतं, ततोऽसौ साधूसमीपे गत्वा किं करोतीत्याह-काऊण य सामाइयं, इरियं पडिक्कमिय गमणमालोए । वंदित्तु सूरिमाई, सज्झायावस्सयं कृणई ॥२३२॥

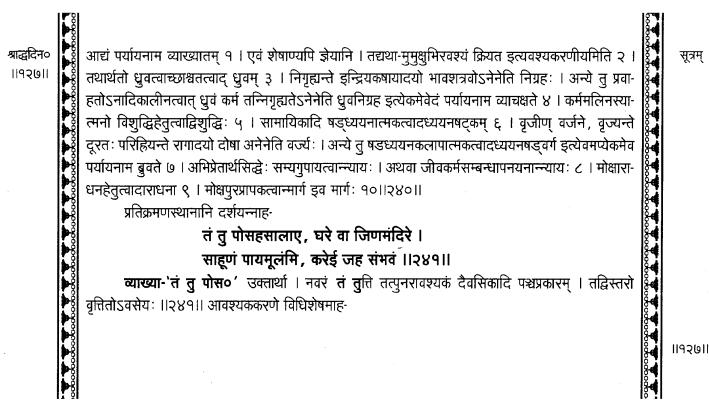
1185511

व्याख्या-'काऊण य०' साधुसाक्षिकं पुनः सामायिकं कृत्वा ईर्यां प्रतिक्रम्य गमनमालोचयेत । तत आचार्या-श्राद्धदिन 1192311 दीन् वन्दित्वा स्वाध्यायं काले चावश्यकं करोति ॥२३२॥ साम्प्रतं श्रावकस्य कार्योत्पत्तौ सामायिके पारिते ततः क्षणिकत्वसन्द्रावे पुनः पुनस्तत्करणेन कालवृद्धेः फलप्रदर्शनायाह-जावइयं चेव कालं तु, सड्ढो सामाइयं करे । तत्तियं चेव कालं तु, विन्नेओ समणो जहा ॥२३३॥ व्याख्या- 'जावइयं०' यावन्तमेव कालं पुनः पुनः मुहूर्ताद्यवस्थानलक्षणं श्राद्धः सामायिकं करोति तावन्तमेव पुनः पुनः कालं विज्ञेयोऽसौ श्रमणो यथा । अनेनैव च कारणेनानेकशः सामायिकं करोति । तथा चावश्यकनिर्यक्तौ सामाडअंमि उ कए, समणो डव सावओ हवड जम्हा । एएण कारणेणं, बहुसो सामाइयं कुज्जा ।।१।। जीवो पमायबहुलो, बहुसो वि य बहविहेसु अत्थेसु । एएण कारणेणं, बहुसो सामाइयं कुज्जा ।।२।। ।।२३३।। एवं श्रावकसामायिकमहत्त्वे प्रदर्शिते मा मुग्धमतेः साधुसामायिकविषये गौणबुद्धिरिति तत्प्राधान्यख्यापनपूर्वक-मुपदिशन्नाह-1192311

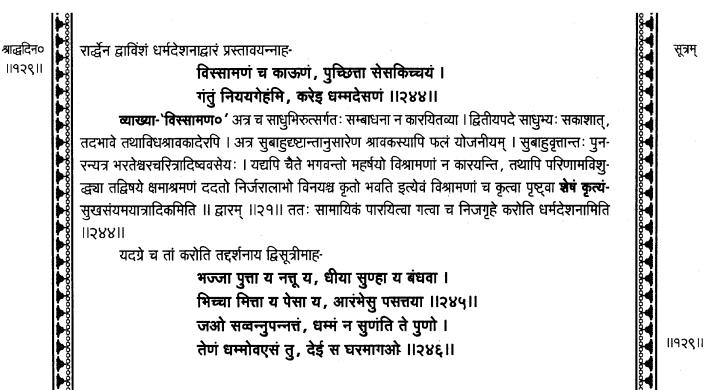

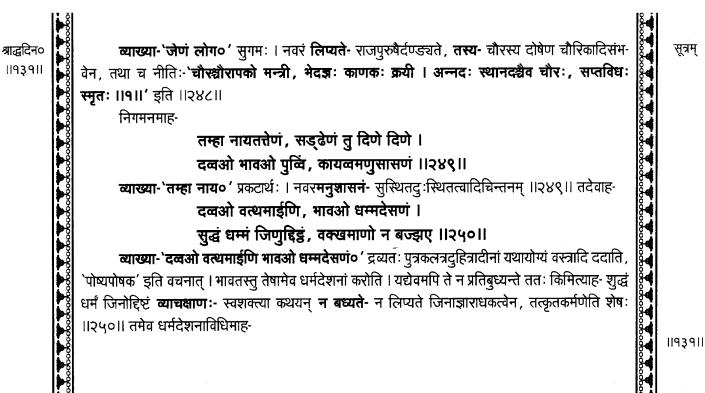
आवस्सयं करेमाणो, अट्टमट्टं न चिंतए । उवउत्तो सुत्तत्थे, अइयारेसु तहेव य ॥ २४२॥ द्वारं-१९ व्याख्या-'आवस्सयंo' आवश्यकं षड्विधमपि कुर्वन् आर्तम्-आर्तध्यानं न चिन्तयेत् । स्वत्यस्य त्वशक्यप-रिहार्यत्वात्तस्यापि मिथ्यादृष्कृतं दद्यात् । उपयुक्तश्च सूत्रार्थयोर्विशेषे**णातिचारेष्व**तिचारपदेषु सुष्ट्रपयुक्तस्तथैव चेति उक्तः करणविधिः ॥२४२॥ द्वारम् १९। साम्प्रतं यतिविश्रामणाद्वारमुल्लङ्ध्य सज्झाएण पसत्थं, ज्झाणं जाणइ य सव्यपरमत्थं। सज्झाए वड्ढंतो खणे खणे जाइ वेरग्गं ।।१।। तथा 'कम्ममसंखिज्जभवं खवेइ अणुसमयमेव आउत्तो । अन्नयरंमि वि जोगे सज्झायंमि विसेसेणं ।।२।।' इत्याद्यनेकगुणहेतृत्वात् प्राधान्यख्यापनार्थमावश्यकद्वारानन्तरं स्वाध्यायद्वारं विवृण्वन्नाह-आवस्सयं तु काऊणं, सज्झायं च तहेव य । तओ य पुच्छे सुत्तत्थे, गुरुणो गुणसायरे ॥२४३॥ व्याख्या-'आवरसयंo' अवश्यकरणादावश्यकं कृत्वैव स्वाध्यायं- स्वप्रज्ञानुसारेण पूर्वाधीतकर्मग्रन्थादिपराव-र्तनरूपं शीलाङ्गरथनमस्कारावलिकादिगुणनरूपं वा । ततश्च पृच्छेत् सूत्रार्थौ यौ गुणयता नावबुद्धौ गुरून् गुणसाग-रान- ज्ञानादिगुणगणमणिसमुद्रानिति ॥२४३॥ अधुना श्लोकपूर्वार्धेन यतिविश्रामणाख्यैकविंशद्वारव्याख्यानपूर्वकमृत-

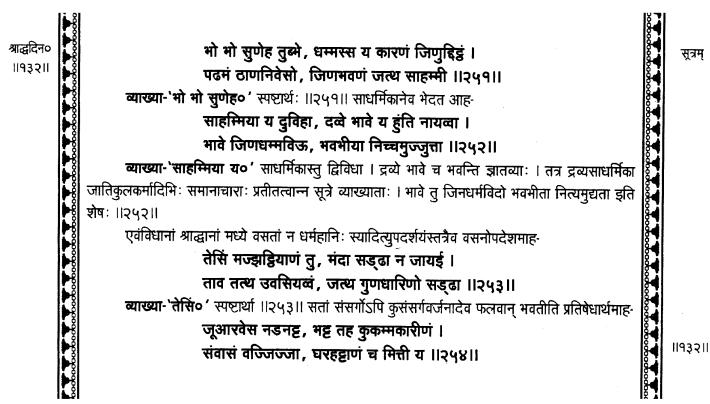
श्राद्धदिन० ॥१२८॥ सूत्रम्

व्याख्या-'भज्जा पु॰' 'जओ सव्व॰' सुबोधौ । नवरं 'नतुय'ति नप्तारः पौत्राः । 'भिच्च'ति भृत्याः श्राद्धदिनव पदातयः । मित्राणि- सुहृदः । प्रेष्याः- कर्मकराः । चशब्दाः सर्वेऽपि समुच्चये । एते च किमित्याह- आरम्भेषु-1193011 पृथिव्याद्युपमर्देषु सार्थकेष्वनर्थकेषु च प्रसक्तास्तत्पराः, सर्वत्रायतनाकारिण इत्यर्थः । यतो- यस्माद्धेतोः सर्वज्ञप्र-जप्तं जीवदयाप्रधानं धर्मं न **मुण्वन्ति**- नाकर्णयन्ति, पुनःशब्दश्चात्र विशेषणार्थः, स च प्रमादबाहुत्यं तेषां विशि-नष्टि । ततश्चायमर्थो-गाढप्रमादपरतया क्षणिका अपि ते क्षणमपि न धर्मं शृण्वन्ति , तेन कारणेन **धर्मोपदेश्रं-** सम्यग्द-र्शनमूलदेशविरत्यादिप्रतिपादनरूपं, तुशब्दाद्यतनोपदेशादि च, ददाति स्वगृहमागत इति ॥२४५-२४६॥ नन् यदि तेषामुपदेशं न ददाति तदा को दोष इत्याशङ्ख्याह-सवन्नुणा पणीयं, जई धम्मं नावगाहए । इह लोए परलोए य, तेसिं दोसेण लिप्पए ।।२४७।। व्याख्या-'सवन्नुणा०' सर्वज्ञेन प्रणीतं तु यदि धर्मं, तानिति शेषः, नावगाहयति, न ज्ञापयति सति सामर्थ्ये इति भावः, तदा इहलोके परलोके च तेषां दोषेण लिप्यते-गृहाते । तत्रेहलोकदोषश्चौर्यादिप्रवृत्तेर्वधबन्धनादिः, परलोकदोषस्तु दुर्गतिगमनादिरिति ।।२४७।। किं कोऽप्यन्यकृतगुणदोषाभ्यां गृह्यते ? येनेदमुच्यते , सत्यं , तथा चाह-जेणं लोगद्विई एसा, जो चोरमत्तदायगो । लिंपड सो तस्स दोसेणं, एवं धम्मे वियाणह ॥२४८॥

सूत्रम्

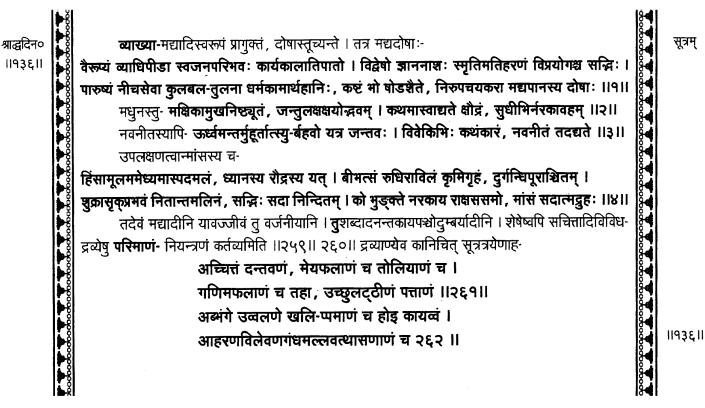

श्राद्धदिन० ॥१९३३॥ ब्याख्या-'जूयारवेस० द्यूतकाराः- कितवाः । वेश्याः- पण्ययोषितः । नटा- नाटककर्तारः । नट्टाः- नृत्यन्ति । भटाश्चारणाः । ततो द्यूतकाराश्च वेश्याश्चेत्यादिद्वन्द्वस्ततस्तैर्लुप्ततृतीया बहुवचनाश्चैवं सूत्रे पाठः कुकर्मकारिणो मात्सिकवागुरिकादयः, षष्ठी वा तृतीयार्थेऽतस्तैश्च किमित्याह-संवासं- सह वसनं वर्जयेत् । व	ः । तथा 🖁	सूत्रम्
। चेंदुच्यते , 'घरहट्टाणं चे ' ति सूचनात् सूत्रस्येति कृत्वा प्रातिवेश्मिकत्वाभावेनेति भावः । तथा तैः सह मैत्री वज हे पृथक् क्रियाध्याहारः ॥२५४॥ तथा	जनायात है हे न	
🙀 कुतित्थियाण संसग्गी, कुतित्थगमणं च वज्जणिज्जं तु ।	8° €	
भट्ठायारेहिं समं संथवणं, तहय आलावो ॥२५५॥		
ब्याख्या- 'कुतित्थियाण०' कुत्सितमसारं संसारसागरोत्तारकत्वायोगात्तीर्थमेकान्तवादात्मकं प्रवचनम्	(, तच्च 🖁	
👔 तत्तीर्थं , तद्विद्यते येषां ते कुतीर्थिकाः । ते च क्रियावाद्यादयः कुलिङ्गिनः । त्रिषष्ट्यधिकत्रिशतसंख्यानामेतेषां व		
👔 कानां संसर्गः- एकत्र संवासभाषादिरूपः तथा कुतीर्थगमनं च- तत्परिगृहीतदेवतायतनेषु च कुतूहलादिना व	जनम् । 👔	
윩 एतच्च मिथ्यात्वस्थैर्यादिदोषसंभवाद्वर्जनीयमेव । उक्तं च-	ŏ.	
💱 ेवेसागिहेसु गमनं जहा विरुद्धं महाकुलवहूणं । जाणाहि तहा सावयसावियाणं कुतित्थेसु ।।९।	10.41	
👔 भणइ जणो नारीणं, सइत्तणं कत्थ ? वेसगिहगमणे । एवं कुतित्थगमणे, सम्मत्तं सावगस्स कहं ?		
🖌 🙀 👘 किल धम्मंमि य कुसलो , सुसावओ सोवि आगओ इहइं । तम्हा एस पहाणो , सिवाइमणिओ उ जो धम्मं	ते ॥३॥ 📲	1193311

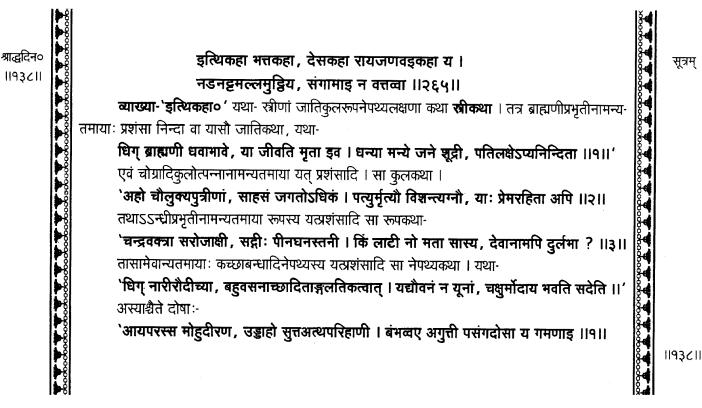
For Private and Personal Use Only

श्राद्धदिन ० ॥११३४॥	तैहिं कीरंतेहिं समत्तं, एत्थ दूसियं होड़ । सम्मत्तदूसणाए नासइ, जिणदेसिओ धम्मो ॥४॥ जिणवर धम्मेण विणा, संसारमहोयही अपारिल्लो । तरिउं न चेव तीरइ, तेण निसिद्धो गमो तत्थ ॥५॥ इति गाथार्थः ॥२५५॥	सूत्रम्
	जेसिं संसग्गिदोसेणं, संमत्तंपि विणस्सए । विणडे खलु सम्मत्ते, अणुड्ठाणं निरत्थयं ॥२५६॥ व्याख्या-`जेसिं जंo´ येषां संसर्गदोषेण सम्यक्त्वम्-अर्हतप्रणीततत्त्वश्रद्धानरूपमपि विनश्यत्यपगच्छति, आस्तां तावद्देशविरत्यादिकमित्यपिशब्दार्थः । विनष्टे च सम्यक्त्वेऽनुष्ठानं तपोनियमावश्यकादिकं निर्श्यकं- निष्फल-	୨३୪॥

श्राद्धदिन ० ॥११३५॥	प्रयत्नेन वर्जनीयेति श्लोकार्थः ।२५६। अविरतसम्यग्दष्टिश्चतुर्गतिभागपि स्यादतोऽणुव्रताद्युपदेशार्थमाह- पाणिवहस्स य विरई, अलिअस्स विवज्जणं अदिन्नस्स । बंभव्वयस्स धरणं, कायव्वं पव्वदियहेसु ॥२५७॥ परिग्गहपरिमाणं चिय, निसिभत्तविवज्जणं च कायव्वं । दिसिवयपरिमाणं तह, तहेव भोगस्स परिमाणं ॥२५८॥ व्याख्या-`पाणिवह०' `परिगहपरिमाणं०' व्याख्या चैतेषां व्रतानां प्रतिक्रमणसूत्रवत् ॥२५७॥ २५८॥ प्रतिदिनोपयोगित्वातु भोगोपभोगव्रतं सूत्रकृदेव किश्चिद्विवृण्वन्नाह- कम्मओ य वज्जिज्जा, खरकम्माईणि पावजणगाणि । इंगालाईणि तहा, भोयणओ वक्खमाणाणि ॥२५९॥ मज्जं महुं नवनीयं, जावज्जीवं तु वज्जणिज्जाणि ।	सूत्रम् । १३ ५॥
	सेसेसु वि परिमाणं, कायव्वं विविहदव्वेसु ।।२६०।।	193911

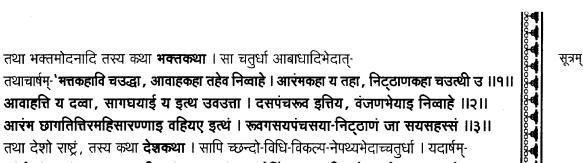
श्राद्धदिन ० ॥१३७॥	विगईणं परिमाणं, दव्वाणं तह सचित्तइयराणं । सयणीयजाणवाहण, एवमाई विभासा ज ।।२६३।। व्याख्या-'अचित्तं दंतवणं०' 'अब्मंगे उव्वलणे०' 'विगईणं परिमाणं० । उत्तानार्था, नवरं विभाषा- विस्तरेण व्याख्या, सा पुनः स्वयमूह्या ।।२६१-२६२-२६३।। उपसंहारपुरस्सरमुपदेशमाह- एवं उवभोगवयं, संखेवेणं तु साहियं तुम्ह । ता कुणह इत्थ माणं, जइ इच्छह सासयं ठाणं ।।२६४।।	सूत्रम्
იათიითითითითითითითითითითი	व्याख्या-'एवं उवभोगवयं संखेवेणं०' । सुगमा ॥२६४॥ इदानीमनर्थदण्डः । स च चतुर्धा । प्रमादाचरित- पापध्यानहिंस्वप्रदान-पापोपदेशभेदात् । तत्र जलक्रीडान्दोलनकुर्कटादियोधनभाजनानाच्छादनद्यूतरमणविकथाकरणा- द्यनेकविधः प्रमादः । तत्र जलक्रीडायामप्कायपूतरकादिवधः । अन्दोलने तु पवनवधः आत्मोपघातादयश्च । जन्तु- योधने तदुपघातस्त्रसादिवधश्च । भाजनानाच्छादने तु मक्षिकामूषकादिपातः स्यात् । द्यूतं च बहुदोषहेतुः । यथा- 'कुलकलंकणु सच्चपडिवक्खु, गुरु-लज्जासोयहरु धम्मविग्घु । अत्थह पणासणु जं दाणभोगिरहिउ, पुत्तदारपियमायमोसणु । जहिं न गणिज्जइ देवगुरु, जहिं नवि कज्ज अकज्ज । तणु संतावणु कुगइ पहु, तहिं को जूइ रमिज्ज ? ॥१॥ विकथास्तु सूत्रेणैव दर्शयन्नाह-	।।१३७।।

श्राद्धदिनव

119391

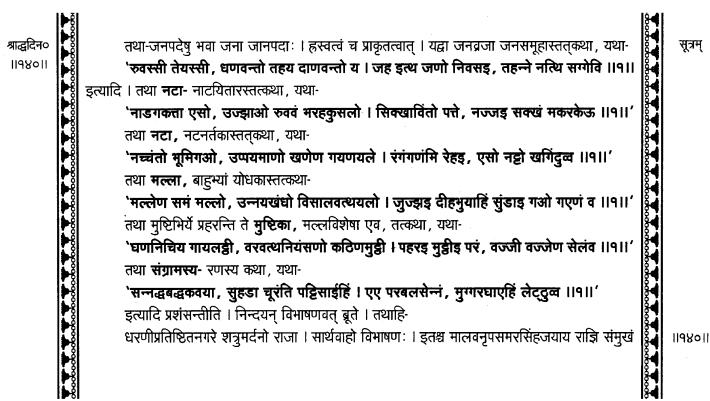

आरंभ छागतित्तिरमहिसारण्णाइ वहियए इत्थं । रूवगसयपंचसया निट्ठाणं जा सयसहस्सं ॥३॥ तथा देशो राष्ट्रं, तस्य कथा देशकथा । सापि च्छन्दो-विधि-विकल्प-नेपथ्यमेदाच्चतर्धा । यदार्षम-`छंदो गंमागमं जह, माउलधीय गंम लाडाणं । अन्नेसिं सा भयणी, गोल्लाईणं अगम्माओ ।।१।। भोयणविरमणिभूमिगाइं, जं वावि भोज्जए पढमं । वीवाह विरयणावि य, चउरंतगमाइया होइ ।।२।। एमाई देसविही, देसवियप्पं तु सासनिष्फत्ती । जह वप्प कूवसारणि, नदिरिल्लगसालिरोप्पाई ।।३।। घरदेउले विगप्पा तहय, निवेसा य गामनयराई । एमाइ विगप्प कहा, नेवत्थकहा इमा होइ ।।४।। इत्थीणं पुरिसाण य, साहाविय होइ तहय वेखवी । मोलिगयालगमाई देसकहा एस भणियव्वा ।।५।।' इति । तथा राज्ञः कथा राजकथा, इयमपि नरेन्द्रनिर्गमादिभेदेन चतुर्धैव । यदागमः-ेरायकह चउहनिग्गम, अइगमणं बले य कोसकोट्ठारे । निज्जाइ अज्जराया, एरिसइड्ढी विभुईए ।।१।। उदयायलंमि सुरुव, हत्थिक्खंधंमि सोहए एसो । एमेवय अइयाई, इंदो अमराउरिं चेव ।।२।। एवड् य आसहत्थी-रहपाइक्काण बलवड् कहेसा । एवड् कोडी कोसो, कोटठागारा य एवड्य ।।३।।

www.kobatirth.org

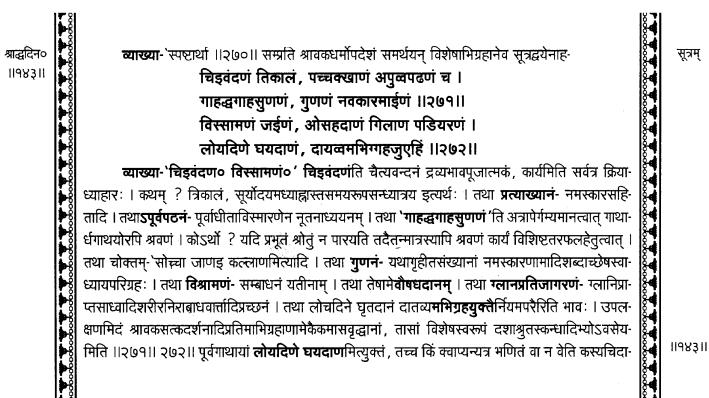
0000000

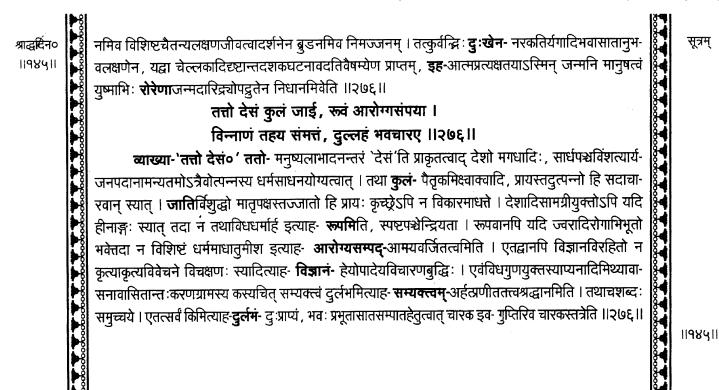
श्राद्वदिन० ॥१४१॥	चलिते निर्बलत्वादेष राजा बहुसैन्यत्वाद् बलवता मालवीयनृपेण पराजेष्यते इति विभाषणेनोक्ते पूर्जनो दिशोदिशं पलायितः । शत्रुमर्दननृपश्च वैरिणं जित्वा नगरं प्रत्यागतः । उद्वसं दृष्ट्वा जने नन्तुमागते मूलशुद्ध्या बिभाषणस्य	8 8 • सूत्रम्
	पलायितः । शत्रुमदननृपश्च वारणे जित्वा नगरं प्रत्यागतः । उद्वसं इष्ट्वा जनं नन्तुमागतं मूलशुद्धया विमाषणस्य जिह्वां चिच्छेद । सं च मृत्वा नरकं प्रापत् । एवं सर्वासु कथासु निन्दाद्वारेणापि विकथात्वमवसेयम् । आदिशब्दात् सुतजन्मनामकरणमुण्डनलेखशालाप्रक्षेपणविवाहोत्सवादिका नगनगरप्रासादोद्यानवापीकूपप्रपासरःसरित्समुद्रकथा अपि	A
	निःप्रयोजनं न वक्तव्याः । एतत्करणे च स्वपरात्मनोरवश्यं रागद्वेषसंभवातद्गतसावद्यानुमोदनेन तदन्यथावादिभिः सह विरोधसंभवेन च धर्मार्थयोर्हानिप्रसक्तेरित्यादि प्रमादाचरितमिति । एतस्माच्च प्रायः खचरत्वनरेन्द्रत्ववैरिघातचि- न्तादिरूपपापध्यानसंभवोऽतस्तदपि निषिद्धमेवेति गाथार्थः ।।२६५।। हिंस्त्रप्रदानपापोपदेशावऽभिधित्सुराह-	
	आउहअग्गिदाणं, विसदाणं संजुयाहिगरणं च । खित्ताणि कसह गोणे, दमह एमाइ उवएसं ॥२६६॥	
	व्याख्या-`आउह०' सुगमः ॥२६६॥ अपि च अन्नं चिय सावज्जं, पढनं सड्ढ़ेण नेव कायव्वं । जं दट्टूण पयट्टइ, आरंभे सयललोओ वि ॥२६७॥	
	व्याख्या-'अन्नं चिय साव॰' अन्यदपि सावद्यमासन्नपर्वणि स्वगृहलेपनधवलनादि न कार्यम् । शेषं स्पष्टा- र्थम् ॥२६७॥ उक्तो यावत्कथिकः श्रावकधर्मोपदेशः । साम्प्रतं प्रतिदिनोपयोगियतनोपदेशमाह-	

सन्वत्थवि जयणाए, पयट्टियन्वं तु दुक्खभीएहि । गिहिवासे वि वसंता जयणाजुत्ता दिवं जंति ॥२६८॥ व्याख्या-'सव्वत्थ०' सर्वत्र- द्रव्यक्षेत्रादिष्वपि यतनयैव प्रवर्तितव्यम्, परिसद्धजलग्गहणं दारुय धन्नाइयाण तह चेव । गहियाण वि परिभोगो, विहीइ तसरक्खणट्ठाए ।।१।। इत्यादिकया, दुःखभीतैश्च- गर्भवासादिवेदनाभीरुभिर्यतितव्यम् । अस्या गूणमाह- गुहवासे बहवारंभकारणेऽपि वसन्तस्तिष्ठन्तो यतनायुक्ता दिवं- स्वर्गे यान्ति । यदाह-'अविराहियसामन्नस्स , साहणो सावगस्स वि जहन्ने । सोहम्मे उववाओ भणिओ तेल्लुक्कदंसीहिं ।।९।।' ।।२६८।। व्यतिरकेमाह-सुट्टु वि तवं कुणंतो, जयणविहूणो न पावइ सिद्धि । सुसढोव्व लहइ दुक्खं, किं पुण जीवो तवविहूणो ।।२६९।। व्याख्या-'सूट्टूवि तवं कृणंतो०' । अक्षरार्थः सुगमः । भावार्थस्तु सुसढकथातोऽवसेयः ॥२६९॥ एसो सावगधम्मो, संखेवेणं तु साहिओ तुम्ह । इण्हिं सुणेह तुब्भे, अभिग्गहा जे उ सड्ढाणं ।।२७०।।

श्राद्धदिनव ।।१४२।। सूत्रम्

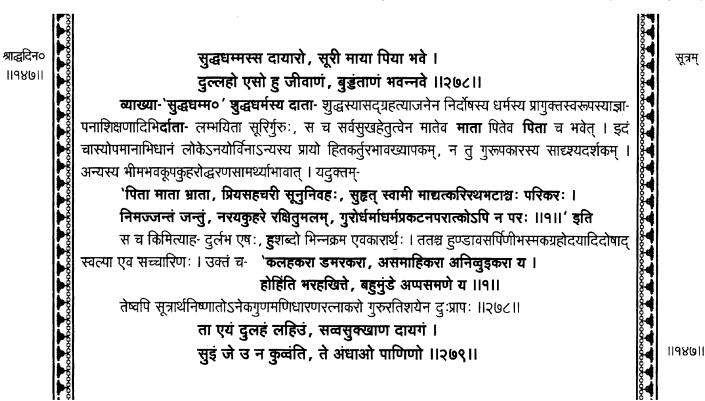

रेकानिरेकार्थं भूताचार्यप्रणीतां प्रस्तुतार्थप्रख्यापिकां सविशेषार्थप्रतिपादनपरां गाथामाह-श्राद्धदिनव 119881 पहसंतगिलाणेसु, आगमगाहीसु तहय कयलोए। उत्तरपारणगंमि य, दिन्नं सुबहप्फलं होइ ॥२७३॥ व्याख्या-'पहसंत०' सुबोधार्था ॥२७३॥ साम्प्रतमभिग्रहान्निगमयन स्वजनानामेव धर्मे स्थिरीकरणार्थं मन-ष्यत्वादिसामग्रीदुर्लभत्वं प्रस्तावयन्नाह-संखेवेणं एए, अभिग्गहा साहिया मए तुम्ह । इण्हिं सुणेह तुब्भे, जं दुल्लहं इत्थ संसारे ।।२७४।। व्याख्या-'संखेवेणं एए०' सुबोधार्था ॥२७४॥ एतदेव सुत्राष्टकेन भावयन्नाह-अणोरपारम्मि भवोअहिंमि, उबुडुनिबुडु कुणंतएहिं। दुक्खेण पत्तं इह माणुसत्तं, तुब्मेहिं रोरेण निहाणमूयं ॥२७५॥ व्याख्या-'अणोरपारंमि०' अनर्वाक्पारे- बहुयोनिलक्षपरिभ्रमणस्वभावत्वेनाप्राप्यमाणतीर इत्यर्थ:, भवश्चात-र्गतिकः संसारः, स च प्रचुरजन्मजरामरणादिपयःपूरितत्वादुदधिरिव तस्मिन्, **'उब्बुडुनिब्बुडु**'ति किश्चित् कर्मलघु-तायां त्रसत्वाद्यवाप्त्या उन्मज्जनमिवोच्छलनमिवोन्मज्जनम् , तथाविधकर्मगुरुतायां च स्थावरत्वाद्यवाप्त्या निमज्जğ. 1198811

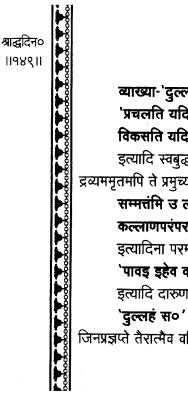

श्राद्धदिनव

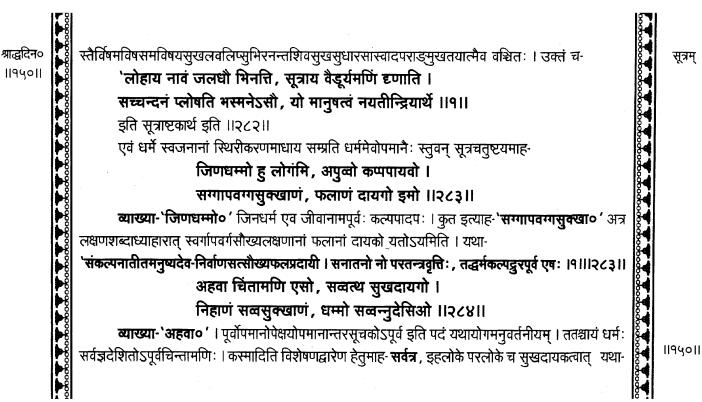
पुणो चारित्तसंपत्तो सुयसायरपारओ । सूत्रम् 1198811 जहोवइट्ठधम्मस्स देसओ दुहनासओ ।।२७७।। व्याख्या- 'पुणो चारित्त० ' मनुजत्वादिसामग्रीसद्भावेऽपि सद् गुरुविरहात् कुशास्त्रश्रवणोत्पन्नवैराग्याः प्रायः प्रभूतजन्तवः प्रचुरमज्ञानकष्टमनुष्ठाय, पापानुबन्धिपूण्यानुभावतः सांसारिकसुखलवमासाद्य, मिथ्यात्वादिभिरुपचित-कर्मसंभारा भूयस्तथैव भवार्णवनिमज्जनोन्मज्जनेऽनेकशः कुर्वन्तीत्यतो विशेषेण सद् गुरुदुर्लभताद्योतकोऽत्र पुनः शब्दः । स च कीद्यगित्यत आह- **चारित्रसम्पन्न**श्चरणकरणक्रियान्वितः **। श्रृतम**ङ्गानङ्गप्रविष्टादि , तत्सुत्रतः सामायि-कादिलोकबिन्दुसारपर्यवसानं , दुःषमादिदोषादिना तु कदाचित् कियदपि भवति । अर्थस्त-सव्वनईणं जा होज्ज वालुया, सव्वउदहिणं जं तोयं । तत्तो वि समहिओ खलु, अत्थो इक्कस्स सुत्तस्स ॥१॥' इत्यतोऽतिबहुत्वादुत्सर्गापवादादिना अतिगम्भीरत्वाच्च सागर इव श्रुतसागरस्तस्य पारगः, समयानूसारि-सूत्रार्थधारक इत्यर्थः । यथोपदिष्टधर्मस्य देशकः- यथा तीर्थकरगणधरादिभिरुपदिष्टो यथोपदिष्टः स चासौ धर्मश्च श्रुतचारित्रात्मकस्तस्य देशकः । अत एव दुःखनाशकः, स्वपरयोरिति शेषः, स्थविरकल्पिकस्य हि स्वपरतारकत्वेन प्रसिद्धत्वादिति ॥२७७॥

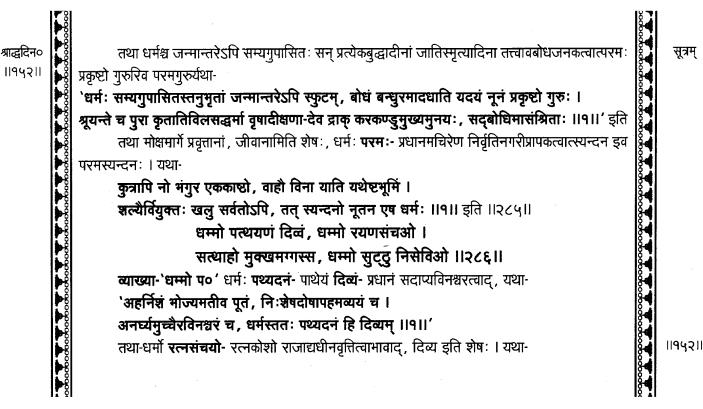

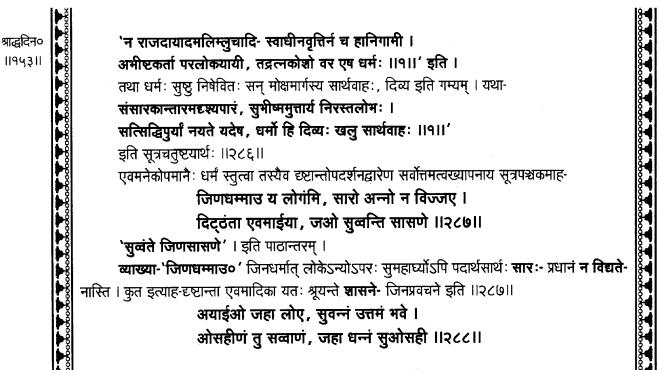
For Private and Personal Use Only

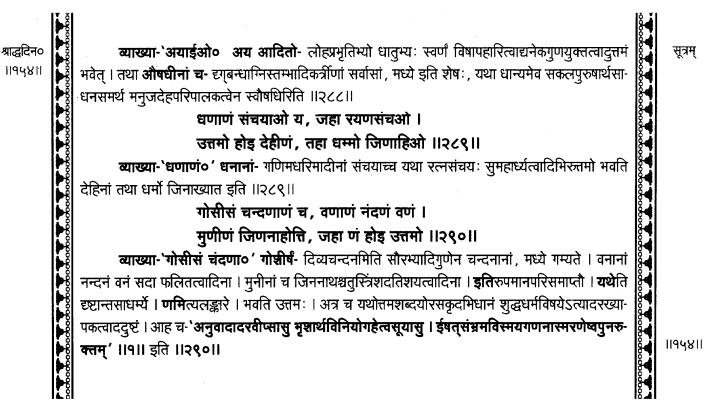

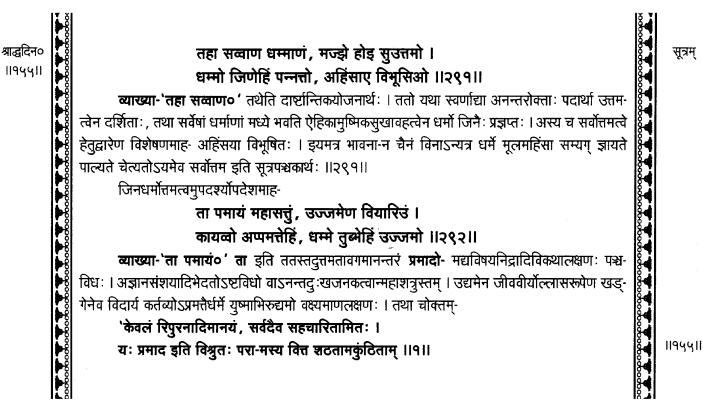
दुल्लहं सद्धं च लद्धूणं, उज्जमन्ति न जे पुणो । धम्मे जिणपन्नत्ते, तेहिं अप्पा ह वंचिओ ।।२८२।। व्याख्या-'दुल्लहं०' दुर्लभामपि, चशब्दस्य भिन्नक्रमस्याप्यर्थत्वात् । श्रुतिमपि लब्ध्वा ये पुनर्न श्रद्दधति-'प्रचलति यदि मेरुः, श्रीततां याति वह्नि-रुदयति यदि भानुः पश्चिमायां दिशायाम् । विकसति यदि पद्मं, पर्वताग्रे शिलायाम्, नहि भवति हि मिथ्या केवलज्ञानदृष्टम् ।।१।।' इत्यादि स्वबुद्ध्या श्रद्धानं न कुर्वन्ति, ते च किमित्याह- अमृतं चेति, आस्तां तावत् तिक्तकट्काद्यशभरसं द्रव्यममृतमपि ते प्रमुच्य विषं **घुण्टन्ति**-पिबन्ति प्राणिनः । अयमत्र भावार्थः, यथा-सम्मत्तंमि उ लद्धे, ठइयाइं नरयतिरियदाराइं । दिव्वाणि माणुसाणि य, मुक्खसुहाइं सहीणाइं ।।१।। कल्लाणपरंपरयं, लहंति जीवा विसुद्धसम्मत्ता । सम्मदंसणरयणं नग्धइ ससुरासुरे लोए ।।२।। इत्यादिना परमसुखहेतुत्वादमुतमिव सम्यक्त्वं विमुच्य, ेपावइ इहेव वसणं तुरुमणिदत्तुव्व दारुणं पुरिसो । मिच्छत्तमोहियमणो साहुपउसाउ पावाओ ।।१।।' इत्यादि दारुणदुक्खजनकत्वेन विषमिव मिथ्यात्वं ते आसेवन्ते इत्यर्थः । **ेदल्लहं स॰'** दर्लमां श्रद्धामपि लब्ध्वा ये पुन**र्नोद्यच्छन्ते-** नोद्यमं कुर्वन्ति, क्व ? **धर्मे**- देशसर्वविरतिरूपे जिनप्रज्ञप्ते तैरात्मैव वश्चितः । इयमत्र भावना-प्रभुतभाग्यसंभारलभ्यदर्लभसर्वसामग्रीसन्द्रावेऽपि ये क्रियाकरणालसा-

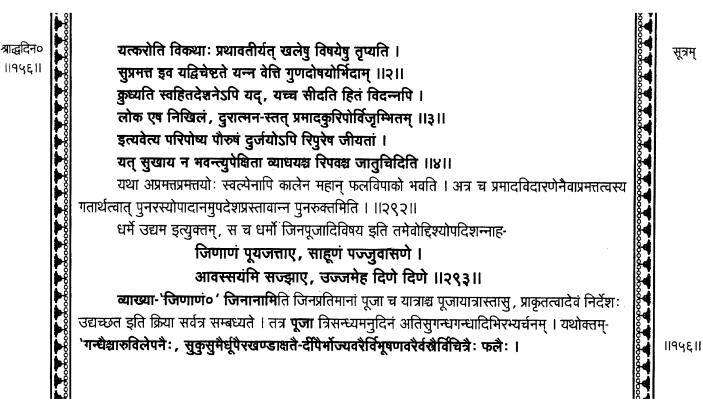

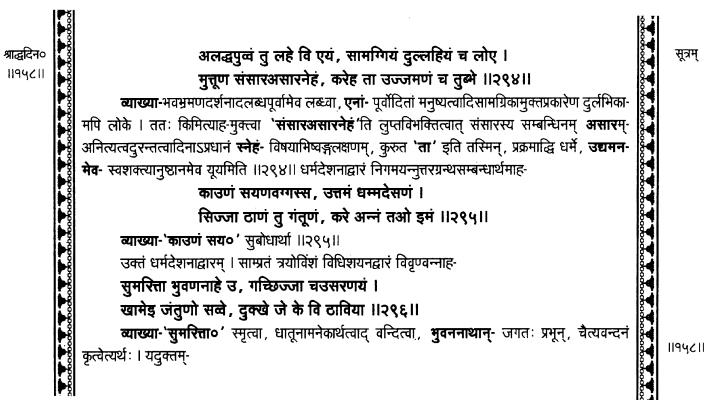

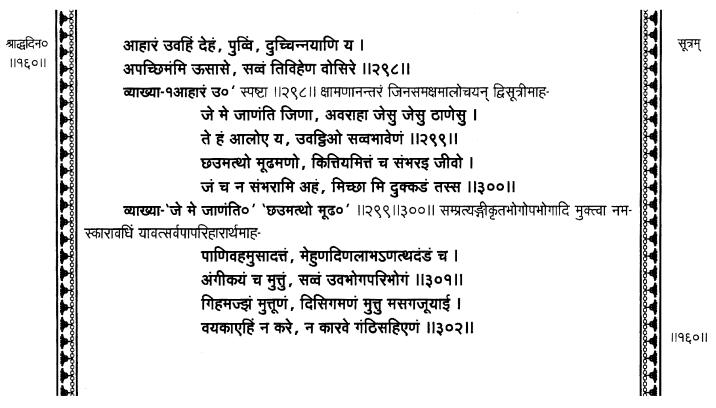

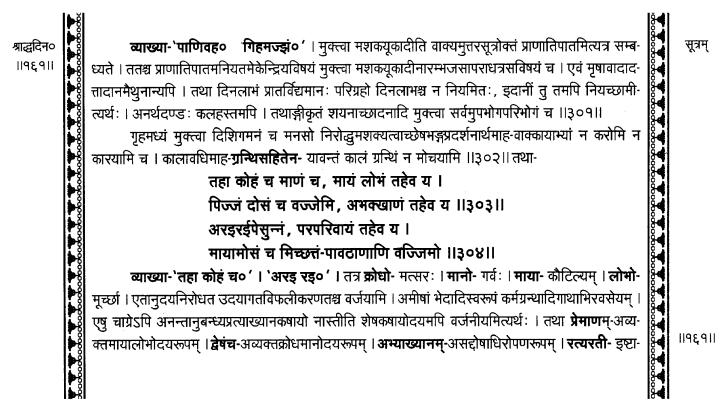

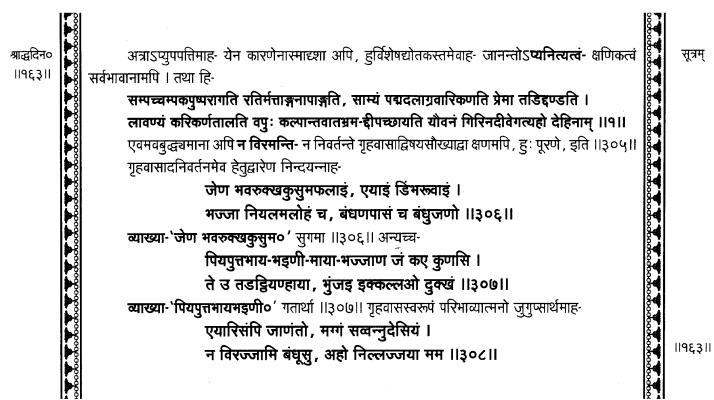
श्राद्धदिन० ॥१५७॥	नानावर्णसुवर्णपूर्णकलश्रैः स्तोत्रेश्च गीतादिभिः, पूजां पूज्यपदस्य केऽपि कृतिनः, कुर्वन्ति सौख्यावहाम् ।१।' इति । यात्रा च त्रिविधा अष्टाह्निका-रथ-तीर्थयात्राभेदात् । तत्राद्या चैत्रादिका । द्वितीया परमेश्वररथस्य सकलसंघ- समुदायसमन्वितस्य, श्वैतातपत्रचमरपताकाशोभिनः पटहातोद्यप्रतिशब्दिताम्बरस्य, धवलमङ्गलशब्दबधिरितदिवकु- हरस्य, विविधनरनारीललितलास्यस्य, मांगधजनशतकृतजिनधर्ममङ्गलोद्गीतस्य, सर्वत्रास्खलितप्रचारस्य शुङ्गाटक- त्रिकचतुष्कचत्वरचतुर्मुखमहापथपथादिषु परमप्रभावनया परिभ्रमणं रथयात्रा । यथा चैषा सम्प्रतिराज्ञा कृता तथा ज्ञेया तच्चरित्रात् । तृतीया यद्यपि निश्चयनयेन ज्ञानादियुक्त आत्मैव तीर्थमुच्यते, तथापि व्यवहारनयेन तीर्थकृज्जन्मदीक्षा- ज्ञाननिर्वाणविहारभूमयोऽपि बहुभव्यशुभमावसम्पादकत्वेन भवाम्भोधितारणात्तीर्थमुच्यते । ततश्च सर्वस्वजनसर्वसाध- मिंकयुतेन प्रतिग्रामं प्रतिनगरं विशिष्टचैत्यपरिपाटीक्रमेण दर्शनशुद्ध्यर्थं शत्रुअयादितीर्थेषु यात्रागमनं तीर्थयात्रा । तथा साधूनां- ज्ञानदर्शनादिभिर्मुक्तिपदसाधकानां पर्युपासनमा सेवनमभ्युत्थानाद्यष्टविधविनय इति यावत् । तथा आव- स्वके- सामायिकादिषडध्ययनात्मके द्विसन्ध्यमनुष्ठाने, रवाध्याये - वाचनादिपश्चविधे, एतेषु पूजायात्रादिषु किमित्याह उद्यच्छत- क्रियाकरणविषये यत्नं कुरुत, दिने दिने- प्रतिदिवसमित्यर्थः । यत ईदृशमार्षं वचनम्- 'जा जा वच्चइ रयणी, न सा पडिनियत्तई । अहम्मं कुणमाणस्स, अफला जंति राईओ ॥१९॥ इति गाथार्थः ॥२९३॥ उपसंजिहीर्षुराह-	
00000		00000

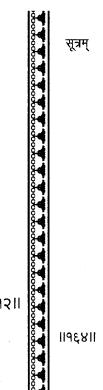
For Private and Personal Use Only

व्याख्या-'एयारिसं पि०' गतार्था ॥३०८॥ कदा पूनरेवं करिष्ये ? तथा चाह-निम्ममत्तसुखग्गेणं, छिंदिउं मोहपासए । खंतो दंतो जियाणंगो, मुणिमग्गं पवज्जिमो ।।३०९।। व्याख्या-'निम्ममत्त०' उत्तानार्था ॥३०९॥ द्वारम् २४ ॥ विशेषेण ब्रह्मव्रतस्थैर्यार्थं पश्चविंशं स्त्रीकडेवरस्वरूपचिन्तनद्वारं व्याख्यानयन्नाह-इत्थी नाम मणुस्साणं, सग्गनिव्वाणअग्गला । सव्वदुक्खसमूहस्स, एसा खाणी अणिड्रिया ।।३१०।। वाहीणं च महावाही, विसाणं च महाविसं । अविवेगनरनाहरस, रायहाणी वियाहिया ।।३११।। अणत्थाणं महाठाणं, मूलं दुच्चरियाण उ । आवासो असुइत्तस्स, जओ एयं वियाहियं ॥३१२॥ व्याख्या-'इत्थी नाम०' । 'वाहीणं च महा०' । 'अणत्थाणं०' । त्रयोऽपि सुगमाः । ३१०-३११-३१२।। शरीरस्वरूपमेवाह-

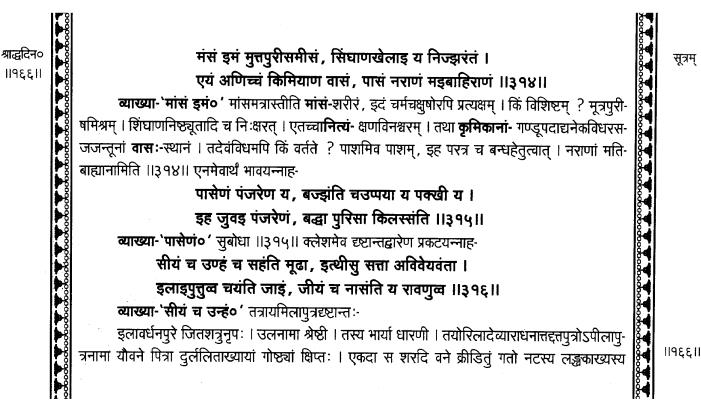
श्राद्धदिन०

असुइमुत्तमलप्पवाहरूवयं , वंतपित्तवसमज्जपुष्फसं । मेयमंसलबहुहडुकरंडयं, चंममित्तपच्छाइय जुवइअङ्गयं ।।३१३।। 'असुइमृत्तमल०' अञ्चचि-विंट् , मूत्रं- प्रश्रवणम् , मलः- सर्वशरीरसम्भवः , तेषां प्रवाहः- सन्ततश्रोत एव रूपं यस्याः तत्तथा । वान्तं- छर्दिः । पित्तं- पित्तधातुः । वसं- मांसजः स्नेहरसः । मज्जा- अस्थ्यन्तर्वर्तिशुक्रकु-द्धातुविशेषः । पृष्पसो वामकृक्ष्यन्तर्वर्ती रक्तफेनजो विकारविशेषः । एते यत्र सन्ति तत्तथा । **मेदो-**ऽस्थिधातुविशेषः मांसं पिशितम । बहवस्थीनि- कीकशानि । तेषां करण्डकम् । अन्तरेवं स्वरूपमपि युवत्या अङ्गकं-कृत्सितमङ्ग चर्ममात्रप्रच्छादितं सदविवेकिनां रम्यमाभाति । तद्क्तम्-'मुखं श्लेष्मागारं तदपि च म्रज्ञाङ्केन तुलितम्, स्तनौ मांसग्रन्थी कनककलज्ञावित्यूपमितौ । सकुन्मुत्राधारं वरकरिशिरःस्पर्धि जघनम्, महानिन्द्यं रूपं कविजनविश्रेषैर्गुरुकृतम् ॥१॥। एवं च कुविकल्पाकुलितचेता अन्धादपि विशिष्यते । यतः दृश्यं वस्तु परं न पश्यति जगत्यन्धः पुरोऽवस्थितम् , रागान्धस्तु यदस्ति तत्परिहरन् यन्नास्ति तत्पश्यति । कुन्देन्दीवरपूर्णचन्द्रकलञ्चश्रीमल्लतापल्लवाना-रोप्याञ्चचिराशिषु प्रियतमागात्रेषु यन्मोदते ।।१।। इत्येवं योषिदङ्गसतत्त्वं भावयतीति ॥३१३॥ अन्यच्च-

श्राद्धदिन

119841

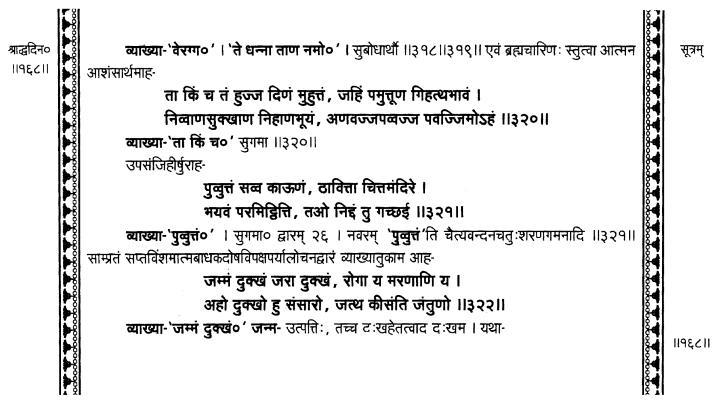
सूत्रम्

श्राद्धदिन०

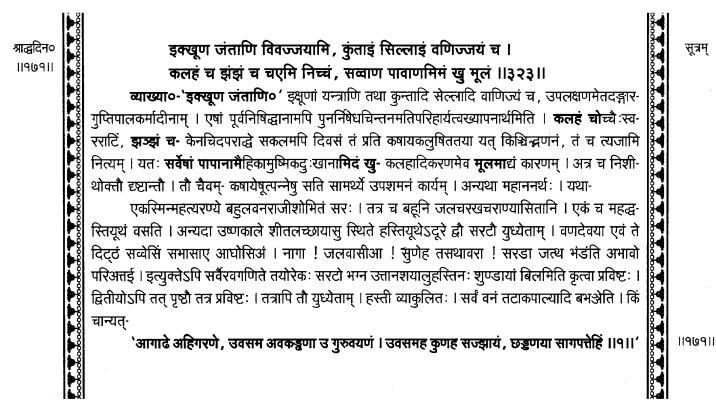
1192,011

सूत्रम्

For Private and Personal Use Only

For Private and Personal Use Only

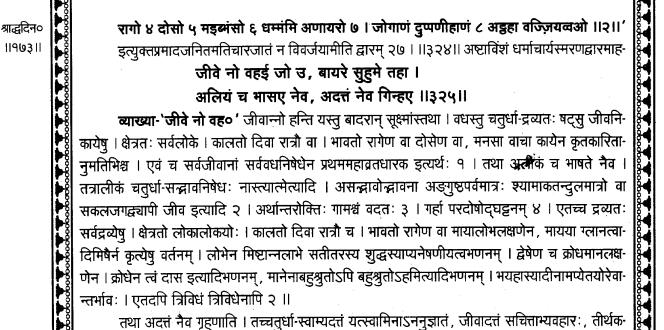

श्राद्धदिन

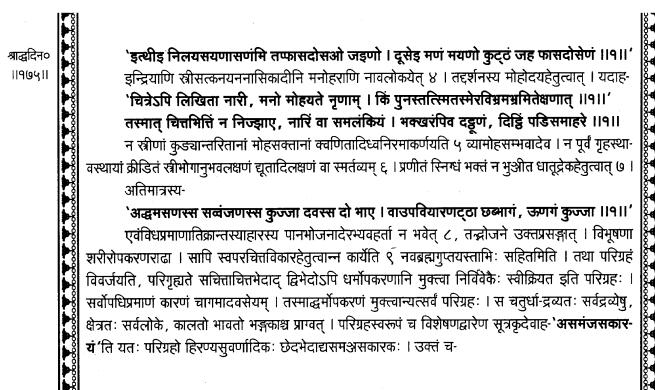
119021

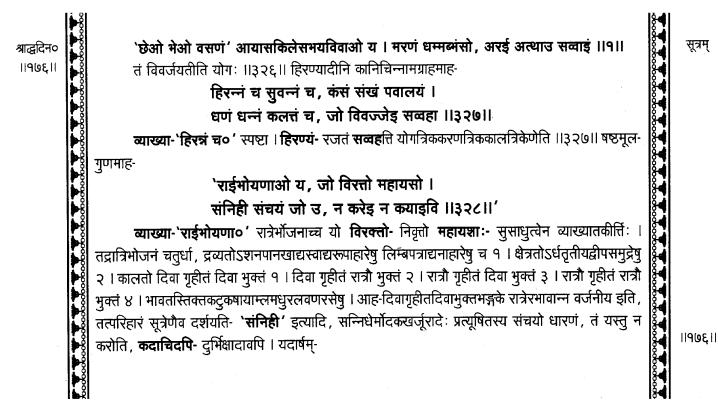
सूत्रम्

एकः परिव्राजको द्रमकमर्थोपार्जनचिन्तनपरं पृष्टे दारिद्र्याभिभूत इत्युक्तवन्तमीक्षरं त्वां करोमीत्युक्त्वा सह गृहीत्वा पर्वतनिकुञ्जे प्रविष्टः । द्रमकस्तु गुरूपदेशेन शीतवातातपपरिश्रममगणयन् क्षुतृङ्वेदनाः सहमानो ब्रह्मचारी 🌡 अचित्तकन्दमूलपत्रपुष्पफलाहारी शमीपत्रपुटैर्भावतोऽरुष्यन् कनकरसं संचितवान् । तुम्बकं च भूतम् । मार्गे च परि-व्राजकेन मत्प्रसादादीश्वरो भवसि त्वमिति पुनः पुनर्भण्यमानः स्वोपक्रमं विचिन्त्य रुष्टः । त्वत्प्रसादादीश्वरत्वेन न कार्यमिति शाकपत्रैस्तं रसं त्यजति । स च त्यजन् शाकपत्रैरेनं मा त्याक्षीः पश्चाच्छोचिष्यसि इति परिव्राजकेनोक्तः । एवं गुरुरपि कषायकारिणो भणति यूयं मा कलहयत । पश्चात् परितप्यथ । यथा-शमीपत्रोपमानुष्ठानैः संचिते संयम-कनकरसे शाकपत्रोपमकषायैः ``फरिसवयणेण दिन तवमि''त्याद्यक्तेर्निष्ठापिते शोच्यथेति ॥३२३॥ अथ संसारहेतून्निराकृत्य मोक्षस्मरणार्थमाह-किं मे कड किंच मे किच्चसेसं, किं सक्कणिज्ज न समायरामि । किं मे परो पासड किं च अप्पा, किं वाह खलियं न विवज्जयामि ।।३२४।। व्याख्या-'किं मे कडं०' किं मयाद्य देवपूजादिकृत्यं कृतं । किं च मम जीर्णोद्धारादि कृत्यशेष-कर्तव्यशेषम्-चितं वर्तते । किं **शक्यं** तपःपठनादि न समाचरामि । किं मम **स्खलितं**-निष्ठ्रसाषणादिकं परःसाधर्मिकादिः पश्यति-जानाति । किं चात्मा क्वचित्संवेगापन्नः पश्यति । किं चाहं स्खलितम् -'पमाओ उ मुणिंदेहिं भणिओ अड्ठमेयओ । अन्नाणं १ संसओ चेव २ मिच्छानाणं तहेव य ३ ।।१।।

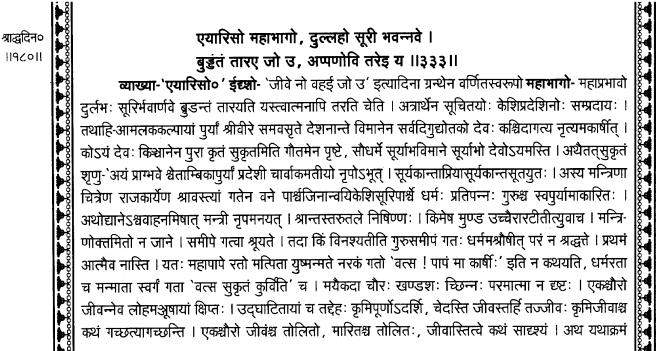
	0000		0000	
श्राद्धदिन०	00000	रादत्तमनेषणीयाद्युपभोगः, गुर्वदत्तं गुरूणामनिवेदितान्नादेः परिभोगः । एतच्च द्रव्यतो ग्रहणधारणार्हद्रव्यविषयं, क्षेत्रतो		सूत्रम्
1190811	0000	ग्रामादिषु , कालतो भावतो भङ्गकाश्च प्राग्वदिति ३ ।।३२५।।	8	
	0000	बंभं तु धारए जो उ, नवगुत्तीसणाहयं ।		
	0000	परिग्गहं विवज्जेइ, असमंजसकारयं ॥३२६॥	8	
	0000	व्याख्या-'बंभ तु०' ब्रह्मचर्यं पुनर्धारयति नवगुप्तिसनाथं-नवगुप्तिसहितमित्यर्थः । तत्र ब्रह्माष्टादशविधम्,	ŝ	
	0000	यद्वत्तम् दिव्यात्कामरतिसुखात्, त्रिविधं त्रिविधेन विरतिरिति नवकं । औदारिकादपि तथा, तद् ब्रह्माष्टादन्न	₿ 4	
	0000	विकल्पम् । एतच्च द्रव्यतो रूपेषु रूपसहगतेषु च । तत्र रूपाणि निर्जीवानि प्रतिमारूपाणि, अविभूषणानि वा	8	
	0000	स्त्र्यादिशरीराणि । रूपसहगतानि सजीवानि स्त्रीपुरुषशरीराणि सभूषणानि वा । क्षेत्रतः त्रिष्वपि लोकेषु । कालतो		
	000	भावतो भङ्गकाश्च पूर्ववदिति । गुप्तयस्तु-		
	0000	`वसहिकहनिसिजिजदियकुड्डंतरपुव्वकीलियपणीए । अइमायाहारविभूसणा य , नवबंभचेरगुत्तीओ ।। १ ।।'	00 00	
	000	ब्रह्मचारिणा तद् गुप्त्यनुपालनपरेण न स्त्रीपशुपण्डकसंसक्ता वसतिरासेवनीया, तत्सेवने तद्वाधासंभवात्		
	Þö	१ । तथा न स्त्रीणां केवलानामेकाकिना धर्मदेशनालक्षणवाक्यप्रबन्धरूपा कथा कथनीया । अथवा जात्यादिकास्ताश्च	ŏ.	
	0000	प्रागुक्ताः २ । निषद्या स्त्रीभिः सहैकासने न निषीदेत् ३ । उत्थितायामप्यन्तर्मुहूर्तमात्रं तद्वर्जयेत् । तदुपभुक्तासनस्य		
	0000	चित्तविकारहेतुत्वात् । आह-	ŏ,	୲୲୳ଡ଼୪୲୲
	0000		ŏ.	
	På		ğ e	

I ₽8	
श्राद्धदिन०	विङमुब्भेइमं लोणं, तिल्लं सप्पिं च फाणियं । न ते संनिहिमिच्छंति, नायपुत्तवओरया ।।१।।
	लोभस्सेस अणुप्फासो, मन्ने अन्नयरामवि । जे सया संनिहीकामे, गिही पव्वइए न से ।।२।। ।।३२८।।
	उक्ता मूलगुणाः । साम्प्रतमुत्तरगुणावसरस्ते च पिण्डविशुद्धचादयः । तत्रापि सर्वगुणाधारदेहपरिपालकत्वेन
	पिण्डस्यैव प्राधान्यान्नवकोटीद्वारेण तद्विशुद्धिमाह-
	न किणे न किणावेई, न हणे न हणावइ।
	उज्जुत्तो संजमे जो उ, सव्वारंभविवज्जए ।।३२९।।
	व्याख्या-'न किणे न कि॰' न क्रीणीते शालिमुद्गादि स्वयं १, न क्रापयति चान्यैः २ । एवं नहन्ति-न
	सचित्तमचित्तीकरोति, तथा न घातयति, उपलक्षणत्वान्न पचत्योदनसूपादि १ । न पाचयत्यन्यैः २ । क्रीणन्तं घ्नन्तं 💡
	पचन्तं च नानुजानीते ३ । एवं पिण्डविशुद्धिरुक्ता । एकग्रहणे तज्जातीयग्रहणात् शय्यावस्त्रपात्रशुद्धयोऽप्यावेदिता 🖁
	भवन्ति । यदागमः-
	पिंडं सिज्जं च वत्थं च, चउत्थं पायमेव य । अकप्पिय न इाच्छज्जा, पडिगाहिज्ज कप्पियं ।।१।।
	पिंडं असोहयंतो, अचरित्ती इत्थ संसओ नत्थि । चारित्तंमि असंते, सव्वा दिक्खा निरत्थया ।।२।।
	एवं सिज्जं वत्थं फ्तंपि । मूलोत्तरगुणानभिधाय भङ्गचन्तरेण तानेवाह-उद्युक्तः संयमे यस्तु । तत्र संयमः

श्राद्धदिन० ॥१७७८॥	तत्वेऽपि कश्चिदशुद्धवसतिसेवी स्यादतोऽहिरिव परगृहवासी मूलोत्तरदोषविशुद्धशय्यासेवितत्वात् । तत्रापि न सर्वोऽप्यप्रमत्तः	सूत्रम्
	स्यादतो भारण्डवदप्रमत्तः समितिगुप्त्यादिषु सततोपयुक्तत्वात् ॥३३०॥ नीरनाहुव्व गंभीरो, मेरुव्व निप्पकंपओ । सीहो वा निब्भओ जो उ, सत्तभयविवज्जओ ॥३३१॥	9७८

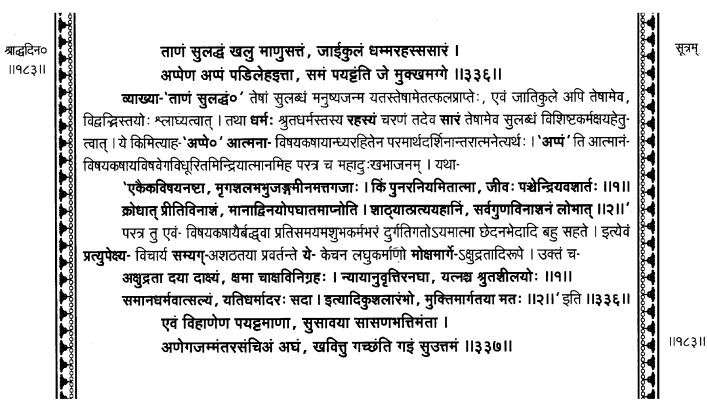

श्राद्धदिन० ।।१८१।।	गुरुराह- परमाधार्मिकदुःखनियन्त्रितत्वसुखलीनत्वाभ्यां पितरावत्र नागच्छतः । कश्चिदरण्येऽरणिकाष्टं खण्डशश्चक्रे वह्निं नाद्राक्षीत्, अथ कश्चिद्विपश्चित् प्रमथ्य तं पातितवान् । एवं मूर्ताग्निवदर्मूर्तत्वमात्मनः । मदनसारितायां लोहमञ्चू- षायां मूर्तस्यापि शङ्खस्वरस्य प्रवेशनिर्गमकारित्वादमूर्तजीवस्य प्रवेशनिर्गमकारित्वे कः सन्देहः । कश्चिद् गोपो वायु- पूरितस्य द्दते रिक्तीकृतस्य च तोलनं, स्पर्शनमयत्वान्मूर्ते वायौ विशेषाभावादमूर्तस्यात्मनः कथं विशेषः । एवं संशयेषु घिछन्नेषु पुण्यपापास्तित्वं च गुरुराह- ध्माभृद्वङ्ख्योर्मनीषिजडयोः सद्रूपनीरूपयोः, श्रीमद्दुर्गतयोर्बलाबलवतोर्नीरोगरोगार्तयोः । सौ शाग्यासुभगत्वसंगमजुषोस्तुत्येऽपि नृत्वेऽन्तरम्, यत्तत्कर्मनिबन्धनं तदपि नो जीवं विना युक्तिमत् ।।९॥ अथ प्रबुद्धः प्रदेशी क्रमागतं नास्तिकत्वं कथं मुश्चामीत्याह । गुरुराह- क्रमागतव्याधिदारिद्रचत्यागवत्, वणिजो नवनवसमर्थवस्तुसमाप्तौ पूर्ववस्तुत्यागवद्वा, तत्त्यागे न कश्चिद्दोषः । ततः स नृपो बहुधर्मं कुरुते । अधौकदा वितृष्णं गृहीतपौषधं नृपं सतृष्णा सूर्यकान्ता विषप्रयोगेणामारयत् । मृत्वा च स नृपः सूर्यामोऽयं देवोऽजनीत्यवादीद्वीरः । एवं प्रदेशिनः केशिसूरिरिव दुर्लभता गुरोः ।।३३३।।	सूत्रम्
	द्वाउजनात्यवादाहारः । एव प्रदाशनः कार्शतूत्तराय दुलनता पुराः ॥३३३॥ एवमीद्य्य्धर्माचार्यप्राप्तिपुरस्सरमुत्तमश्रावकस्योत्तममनोरथं प्रकटयिषुराह- कईयाहं सो पुणो सूरी, लद्धूणं गुणसायरो । निक्खमामि निरारंभो, तस्स पायाण अंतिए ॥३३४॥	1192911

For Private and Personal Use Only

व्याख्या-'कइयाo' कस्मिन् सुवर्षमासपक्षदिनमुहूर्तादिके कालेऽहमित्यात्मनिर्देशे, 'सो' ति तं सर्वनामपदेन श्राद्धदिनव 119651 सर्वजनप्रसिद्धम् । पुनःशब्दस्य विशेषकत्वेन कालादिदोषादेकद्वचादिगुणहीनमपि सूरिं- धर्माचार्य लब्ध्वा गुणसागरं गुणसादरं वा । सर्वत्र प्राकृतत्वेन विभक्तिव्यत्ययः । तत्र गुणा- देशकृलजात्यादयः पूर्वोक्तास्तेषामतिबहुत्वात्सागर इव सागरस्तम् । तथा कालादिदोषाज्जधन्यतोऽपि गुणेषु- गीतार्थत्वक्रियाकरणस्मारणादिषु सादरस्तत्परः यदागमः-कालाइदोसवसओ, इत्तो इक्काइगूणविहीणोवि । होइ गुरू गीयत्थो, उज्जुत्तो सारणाईसु ।।१।।' ततः किमित्याह-निःक्रमामि- बाह्याभ्यन्तरग्रन्थत्यागेन प्रव्रजामि । निष्क्रमणं तु सर्वाशुभपरित्यागेन स्यादि-त्यत आह- 'निरारंमo' निर्गतो निवृत्तः प्राण्युपमर्दस्तज्जनितो वा कर्मबन्धो यस्मादसौ निरारम्भः । एवंभूतः सन् तस्य पादानामन्तिके- सदगुरोश्चरणमुले दीक्षां कदा ग्रहीष्ये इति तात्पर्यार्थः ॥३३४॥ साम्प्रतं प्रस्तुतशास्त्रार्थमूपसंजिहीर्षुराह-एयं पइदिणकिच्चं, समासओ देसियं तु सङ्ढाणं । वित्थरओ नायव्वं, जह भणियं पुव्वसूरीहिं ।।३३५।। व्याख्या-'एयं पड्०' एतत्पूर्वोक्तं 'नवकारेण विबोहो' इत्यादि प्रतिदिनकृत्यं- नित्यानृष्ठेयं समासतः- संक्षे-पेण देशितं, तुशब्दस्त्वग्रे योक्ष्यते, श्राद्धानां- भावश्रावकाणां, विस्तरतस्तु तथा ज्ञातव्यं यथा भणितं पूर्वसूरिभिः-श्रीभद्रबाहस्वामिश्रीहरिभद्रसूरिप्रमुखाचार्यैरावश्यकादिष्विति ।।३३५।। अधुना ये प्रस्तुतशास्त्रश्रवणादिभावितमतयोऽन्तर्मुखा भवन्ति तान् स्तुवन्नाह-

For Private and Personal Use Only

श्राद्धदिन ० ॥१९८५॥	किंची गुरूवएसेणं, किंचि य सुत्ता वियाहियं । सङ्ढाणं दिणकिच्चं तु, मएणं मंदबुद्धिणा ॥३४०॥ व्याख्या-'किंची गुरूवएसेणं किंचि य सुत्ता विआहिअं०' सुगमा ॥३४०॥ एतदध्ययनादावाशंसाद्वारेण तात्कालिकफलमाह- पढंतमाणाण मुणंतयाणं, भव्वाण सङ्ढाण दिणस्स किच्चं । तिलोगनाहाण जिणाण सासणे, भवेउ ताणं तु सुनिच्चलं मणं ॥३४९॥ व्याख्या-'पढंतमाणाण०' सुगमा ॥३४९॥ इदानीं सूत्रकारः परमकारुणिक उपसर्जनीकृतस्वार्थः पर	सूत्रम्
	काऊण सड्ढाण दिणस्स किच्चं, ज किंचि पुन्नं मइ अज्जियंति । तेणं तु भव्वाण भवुब्भवाण, तिक्खाण दुक्खाण भवेउ नासो ॥३४२॥ व्याख्या-'काऊणo' निगदसिद्धम् ॥३४२॥ सर्वोपसंजिहीर्षुराह- अयाणमाणेण जिणुत्तमाणं, मयं महत्थं मइविब्भमेणं । जं मे विरुद्धं इह तस्स वुत्तं, तं मज्झ मिच्छा मिह दुक्कडति ॥३४३॥ व्याख्या-'अयाणमाणेणo' पाठसिद्धम् ॥३४३॥	ାବିଥିମା

	Š	
	, Š	
	Pğ	
	₽g	
1	₽Š	
	\$ 8	अगरकप्पूरमीसं तु
	P 8	अच्चित्तं दन्तवणं
	S	अडप्पयारपूयाए
		अणंतकायं बहुबीयवत्थुं
		अणत्थाणं महाठाणं
	₽ğ	अणेगजमंतरसंचियाणं
	Þğ	अणोरपारम्मि भवोअहिं
	Þğ	अत्थवंतेण सुद्धेणं
	₽g	अन्नं च जीवाईणं
	P	अन्नं चिय सावज्जं
	₽Ŷ	अन्नन्नदेसाण समागयाणं
		अन्नहा एरिसी रिद्धि
		अन्नाणमोहमिच्छत
	P oo	अन्नाणेणं पमाएणं
	Рģ	अन्नेसिं भव्यसत्ताणं
	₽ģ	
	₿	
	\$ 2	

श्राद्धदिनकृत्यस्य	अकाराद्यनुक्रमः	
د المع المع المع المع المع المع المع المع	अन्नो वि पाविही एवं	१८३
રદ્વ	अन्नहा अफलं होड्	१६२
ર૬	अप्पा उद्धरिओ च्चिअ	909
228	अब्बंभे पुण विरई	٤
३१२	अब्मंगे उव्वलणे खति	રદ્
ବର	अयाईओ जहा लोए	२८८
૨૭५	अयाणमाणेण जिणुत्तमाणं	383
୧୪	अरइरईपेसुन्नं	३०४
९३	अलद्धपुव्वं तु भवोयहिंमि	80
રદ્દા	अलद्धपुब्वं तु लहे वि एयं	২९४
૨૦૬	अलुद्धों जो उ दव्वंमि	989
83	अवंतीसुकुमालो य	ঀ৾৾ঀৼ
९०	अविरुद्धो ववहारो	8
33८	असणं पाणगं चेव	900
.36	असुइमुत्तमलप्पवाहरूवयं	३१३

8.4

||920||

श्राद्ध०

अह
अह अह
अह
अह
अह अह
अहे अहे
अह
अह
आइ
आर
आव
आव
आव
आर
आह
इक

ह धम्मदेसणत्थं च	٥٧	इक्कंमि चेव जम्मंमि	ዓዩሪ
हि धम्मदेसणत्थं	ବ୪୍	इक्खूण जंताणि विवज्जयामि	३२३
ह न सक्कइ काउं	226	इत्थिकहा भत्तकहा	રદ્દપ
हिवा चिंतामणि एसो	268	इत्थी नाम मणुस्साणं	390
हिवा नरयाउयं तेण	998	इय जिन्नुद्धारों जिणवरेहिं	990
हो एयस्स इत्थेव	୪२	इय सो महाणुभावो	ঀ৾৾ঽ५
हो धन्नो उ एसो उ	38	इहयं चेव जम्मंमि	9८9
ाहो मोहो महामल्लो	રૂ૦્	इहलोगंमि तिदंडी	92
हो भत्ती अहो रागो	80	इहलोगंमि सुकिती	903
गइन्नं अणवज्जं च	२३८	इहेव जंमंमि सुकित्तिभोगा	१९२
गउहअग्गिदाणं	રદ્દદ્	उरगाईण वि मंता	90
गवस्सयं १ अवस्सकरणिज्जं	২৪০	उसन्नावि य तत्थेव	૧૬૨
गवस्सयं करेमाणो	ર૪ર	उस्सम्मेणं तु सङ्घो उ	રરદ્
गवस्सयं तु काऊणं	୧୪३	एएण पुन्नवंतेणं	88
गसणेण निमंतित्ता	୧७३	एएवि साहुणो लोए	ዓዓያ
गहारं उवहिं देहं	२९८	एयं पयदिणकिच्च	३३५
क्कं च दो तिन्नि व पंच सत्त	. २ ०	एयारिसंपि जाणंतो	३०८

8.6

প্সাব্ধ০

सूत्रम्

Pg

श्राद्ध०

एयारिसंमि दब्वे एयारिसो महाभागो एवं उवभोगवयं एवं जो जिणदब्वं तु एवं देसं तु खित्तं तु एवं देसं तु खित्तं तु एवं वेर्त्ते तु खित्तं तु एवं वाउम्प जे दब्वं एवं पसंसं पकुणंतयाणं एयं मे अत्थसारं तु एवं विहाणेण पयट्टमाणा एवंविहाहिं वग्गूहिं एवंविहाहिं वग्गूहिं एवंविहाहिं वग्गूहिं एवंविहाहिं वग्गूहिं एवं विही इमो सब्वो एसो सावगधम्मो कइयाहं सो पुणो सूरी कत्थ एयारिसो साहू कत्थ मरुत्थतीसु कप्पपायवो कप्पदुमुब्व चिंतामणिब्व			
एयारिसंमि दव्वे	930	कप्पूरमीसियं काउं	६२
एयारिसो महाभागो	333	कम्मओ य वज्जिज्जा	રક્ષ
एवं उवभोगवयं	ຊະຮ	कलाकलावे कुसला कुलीणा	१०६
एवं जो जिणदव्वं तु	938	काऊणं उत्तमंगंपि	цо
एवं देसं तु खित्तं तु	୨७୫	काऊणं विहिणा ण्हाणं	รช
एवं नाऊण जे दव्वं	୧୪५	काऊणं सयणवग्गस्स	ર૧્પ
एवं पसंसं पुकुणंतयाणं	84	काऊण य सामाइयं	રરૂર
एयं मे अत्थसारं तु	ዓረዓ	काउण वत्थदेसेण	39
एवं विहाणेण पयडमाणा	330	काऊण सङ्घाण दिणस्स किच्चं	385
एवंविहाहिं वग्गूहिं	· 220	काएण अत्थि जइ	୧୦
एवंविहाहिं वग्गूहिं	86	कायकंडूयणं वज्जे	ዓረ
एवं विही इमो सव्वो	୦୦	किंची गुरुवएसेणं	380
एसो सावगधम्मो	୧୦୦	किं में कडं किंच मे किच्चसेसं	३२४
कइयाहं सो पुणो सूरी	338	किण्हसप्पं करग्गेणं	୧୩୦
कत्थ एयारिसो साहू	9८८	कुतित्थियाण संसग्गी	રક્ષ
कत्थ मरुत्थलीसु केप्पपायवो	920	कुमित्तसंगमाओ य	ရန္
कप्पदुमुव्व चिंतामणिव्व	90८	कुसीलाणं तु संसग्गी	٩६५

www.kobatirth.org

8**4**

सूत्रम्

প্রাব্ধ০

B-R

P 0

कुसुमेहिं पंचवन्नेहिं	٤७	चिइवंदणं तिकालं
कुसुमेहिं पंचवन्नेहिं	६८	चेइयदव्वं विभज्ज
कूड माणं तुलं चेव	94८	चेइयदव्वं गिणिह्तु
केवलिजोगे पुच्छा	920	चेइयदव्वविणासे
कोऽहं पुणो कंमि कुलंमि जाओ	१९	चेइयदव्वं साहारणं
खवियं नीयागोयं	902	छ्उमत्थो मूढमणो
खामेमि सव्वजीवे	২৫০	छत्तीसगुणगणोवेओ
गंधोदएण न्हवणं	န္ဝ	छण्हं तिहीण मज्झंमि
गंधोदएण न्हावित्ता	રપ	जं एमाइं पयत्था
गासच्छायणमित्तं	929	जओ पूयापभावेणं
गोसीसं चन्दणाणं च	২৫০	जओ सव्वन्नुपन्नतं
घरमज्झं मुत्तूणं	३०२	जओ सुपत्तदाणेणं
घोडगलयमाईए	33	जइ न कस्सवि धारेइ
घोडगलया य खंभे कुडे	38	जइवि न आहाकम्म
घूसिणकप्पूरमीसं तु	५९	जइविस्सामण २० मुचिओ
चंदुव्व सोमयाए	୨୦७	जत्तियगुणपडिक्ती
चलं जीयं धणं धन्नं	୧୩୫	जम्मं दुक्खं जरा दुक्खं

Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सूत्रम्

প্সাব্ধ০

सूत्रम्

जलणाइभए सब्ब	93	जो देइ उवस्सयं मुणिवराण	ዓይ
जावइयं चेव कालं तु	233	जो समो सव्वभूएसु	230
जिणधम्माउ य लोगमि	୧୯୭	जो होइ निसिद्धप्पा	цı
जिणधम्मो हु लोगमि	२८३	टाणे टाणे तओ तत्थ	90
जिणपवयणवुड्टिकरं	୳୪၃	ढोइत्ता अग्गकूरं तु	ရဖ
जिणपवयणवुङ्चिकरं	98่3	तं अत्थं तं च सामत्थं	200
जिणपवयणवुङ्घिकरं	୶୪୪	तं तु पोसहसालाए	280
जिणभवणाइं जे उद्धरंति	900	तं तु सव्वं निरूक्तिा	९०
जिणाणं पूयजत्ताए	२९३	तं नाणं तं च विन्नाणं	९९
जीवे नो वहई जो उ	३२५	तं पुत्तदुच्चरियं व	339
जुआरवेस नडनट्ट भट्ट	રપ્રષ્ઠ	तओ तेसु नियत्तेसु	१९५
जेणं लोगडिई एसा	୧୫୯	तओ प्ररमभत्तीए	ዓያሳ
जेण भवरुक्खकुसुमफलाइं	રૂ૦દ્	तओ पोसहसालाए	23,
जे पुणो जिणदव्वं तु	930	तओ भोयणवेलाए	909
जे में जाणंति जिणा	२९९	तओ य कहिए कज्जे	295
जेसिं संसग्गिदोसेणं	રક્ર	तओ वियालवेलाए	২३০
जो किर पहणइ	২০৪	तगराए इब्मसुओ	999
जोग्गं अईयभावं	922	तज्जोणियाण जीवाणं	220

तत्तो देसं कुलं जाई तन्हा छुहाभिभूओ तप्पणईणं तम्हा तम्हा उ नायतत्तेणं तम्हा जे सीलसंजुत्ता तम्हा सव्वपयत्तेणं तम्हा सव्वपयत्तेणं तम्हा सव्वपयत्तेणं तसाइजीवरहीए तहा बोहं च माणं च	
17 ¥1	
🉀 तम्हा विनायतत्तेणं	
🎉 तम्हा सव्वपयत्तेणं	
🍂 तसाइजीवरहीए	
🏟 🎽 तह चेईहरगमणं ७	
🂫 🖉 तहा कोहं च माणं च	
🛯 👌 तहा सव्वाण धम्माणं	
💡 ता एयं दुल्लहं लहिउं	
💡 ता किं च तं हुज्ज दिणं म	हत्तं
💡 ता ते सुधन्ना सुकयत्थजग	मा
है ता धन्नो सुकयत्थोहं	
है ताण अन्न तु नो अत्थि	

હપ	ताणं सुलद्धं खलु माणुसत्तं	335
୧୭୫	ता पमायं महासत्तुं	२९२
990	ता सोम ! तं वियाणतो	२१९
૧૬	तित्थयर त्तं संमत्त	८२
९६	तिन्नि वा कड्टुइ जाव	૧५૦
900	ते धन्ना ताण नमो	३१९
২০২	तेण पडिच्छीच्छा लोए	939
ર૪૬	तेसिं मज्झड्रियाणं तु	રપર
٩६४	थेरीकुरुनरिंदो य	૨૮
২३	दप्पणभद्दासणवद्धमाण	દ્દ
Ş	दव्वओ बत्थमाईणि	२५०
३०३	दाणाण दाणं वसही पहाणं	१९ १
२९१	दारिद्दकुलुप्पत्तिं	992
୧७९	दुब्भिगंधमलस्सावी	ବ୪୧
३२०	दुल्लहं सद्धं च लद्ध्णं	૨૮૨
390	दुलहं सुइं च लद्धूणं	୧८୨
१८९	दुल्लहो माणुसो जम्मो	ર૧५
99		

श्राद्ध०

श्राद्ध०

١, ğ

देवद्रव्येण या वृद्धि-
देवहररयंमि देवा
देवा वि देवलोएसु
देविंददाणविंदेहि
देवं गुरुं च वंदित्ता
देसं खित्तं तु जाणित्ता
धन्ना एयस्स रिद्धिओ
धन्नाणं संचयाओ य
धन्नेणं सालिभद्देणं
धम्म व सो न याणेइ
धम्मखिसं कुणंताणं
धम्माधम्मं तहा किच्चं
धम्मो पत्थयणं दिव्वं
धम्मो बंधू सुमित्तो य
न कयावि पुन्नरहियाणं
न किणे न किणावेई
न तं चौरा विलुपंति
न पक्खओ न पुरओ

933	नवकारओ अन्नो
୳୧୪	नवकारेण विबोहो
983	नासन्ने नाइदूरमि
ശ്ര	निद्वीवणाइकरणं
રરપ	निद्दं विकहं वज्जिज्जा
୨७୪	निम्ममत्त सुखग्गेणं
89	निसाविराममि विबुद्धएण
२८९	निसिं जे नहि वज्जंति
१८२	निसीहियं च काऊणं
993	निस्सकडे वा ठाइ
१६३	निस्सामित्ता य सिद्धंतं
९१	नीयागोयं खवे कम्मं
૨૮૬	नीरनाहुव्व गंभीरो
२८५	नेव दारं पिहावेइ
१८६	नेव पल्हत्थियं कुज्जा
३२९	नो माया नो पिया भज्जा
290	पंचंगनमणपुव्वं च
20	पच्चक्खाणं तु जं तंमि

८

सूत्रम्

1198311

www.kobatirth.org

, š		
000	पच्चक्खाणं तु काऊणं	٢8
	पडिसिद्धाणं करणे	୧३७
	पढंतमाणाण मुणंतयाण	389
	पणिहाणं च काऊणं	69
	पमायमइरामत्तो	২৭২
	पमायमित्तदोसेणं	994
	परिग्गहपरिमाणं चिय	રપટ
	पहसंतगिलाणेस्	୧୦३
	पाणिवहमुसादत्तं	309
₽ 8	पाणिवहस्स य विरई	२५ ७
	पासेणं पंजरेण य	394
Þ	पियपुत्त-भाय-भइणी-माया-	300
Þŏ	पुत्ता य हुंति से भत्ता	93८
Þö	पुणो चारितसंफ्तो	୧୭୦
Þ	ु पुणो निसीहियं काउं	৭৩
	ु पुणोवि चिंतए तत्थ	999
	पुप्फतंबोलमाईणि	৪ৎ
Pro		

पुप्फेहिं गंधेहिं सुगंधिएहिं	
पुच्चुत्तं सव्वं काऊगं	
पेसंसुण्हाइवग्गस्स	
प्रभारतं ब्रह्महत्या च	
प्रभास्वे मा मतिं कुर्यात्	
बंधित्ता कासवओ	
बंमं तु धारए जो उ	
बाहगदोसविवक्खे २	
भक्खेइ जो उविक्खेइ	
भज्जा पुत्ता य नत्तू य	
भुत्तूण वरे भोए	
भो भो सुणेह तुझ्मे	
मंताणं मंतो परमो इमुत्ति	
मंमाणुवेहिं न वइज्ज वक्कं	
मंसं इमं मुत्तपुरीसमीसं	
मज्जं महुं नवनीयं	
मणगुत्तो वयगुत्तो	

	IX XI
	84
20	84
રદ્	Å
३२१	ě.
२२३	8
934	8
938	8
982	ð H
	Š.
३२६	84
ົບ	8 de
	8 I
992	× €
ર૪५	ĕ ∉
१०९	₿đ
રૂપવ	84
	8.
90	Š.
. 48	ў ч
398	84
	8.
२६०	Ň.
પર	8 a
	84
	8.
	Į į
	ŏ q
	افہ ۃ ا

www.kobatirth.org

सूत्रम्

₽ *

₽

श्राद्ध०

मण्यत्ते संपत्ता
मणेणं तह वायाए
महाणुभावेण गुणायरेणं
मिहोकहा उ सव्वा उ
मुत्तुंपि बारसंगं
मुत्तूण जं किंचिवि देवकज्जं
राईभोयणाओय
राया देसो नगरं भवणं
रुसऊ वा परो मा वा
लक्खं विसं त लोहं च इंगाल-
लहंति सुक्खं तु अणुन्नतुलं
वंदित्ता थुइथुत्तेहिं
वज्जे रसकेसवाणिज्जं
वज्जाउहस्स रामेणं
वत्थं पत्तं च पुत्थं च
वत्थगंधेहिं पवरेहिं

वत्थन्नपाणासणखाइमेहिं

904	वत्थेहिं देवंगदुगुल्लएहिं
9८४	वन्नगंधोवमेहिं च
२०१	वर वाही वर मच्चू
૬	ववहारसुद्धी धम्मस्स
୳୪	वाउव्व अपडिबद्धो
43	वायंति सत्थं तह चिंतयंति
રૂર૮	वाहीणं च महावाही
१९७	विगईणं परिमाणं
299	विणओवयार १ माणस्स भंजणा
૧५६	विवायं कलह चेव
१९५	विसं हालाहलं भुत्तं
३६	विसिद्धवन्ननासेणं
940	विस्सामणं च काऊणं
२०८	विस्सामणं जईणं
902	विहिणा तत्थ वंदित्ता
દ્દષ્ઠ	वीरं नमिऊण तिलोयभाणुं
୵୦७	वेरग्गतिक्खरग्रगणं

ŏ.4

www.kobatirth.org

सूत्रम्

00000	संकासगंधिलावइ
<u>,</u>	संकासो विव भित्तूणं
	संखकुंदोवमेहिं च
	संखेवेणं एए
	संथरणंमि असुद्धं
	संमत्तमाइयाणं
S	संसया जायए मिच्छं
	समणेण सावएण य
	सम्मं वियारियव्वं
₽g	सव्वत्थवि जयणाए
₽ğ	सब्बन्नुणा पणीयं तु
₽ĕ	सब्बेहिं पि जिणेहिं
₽g	सारणा वारणा चेव
	सावज्जजोगपरिवज्जणहा
	साहम्मिया य दुविहा
	साहम्मियाण वच्छल्लं
	साहम्मियाणं वच्छल्लं
2 000	साहुसाहूणिमाईणं
1 8	

998	सि ञ्जाद्वाणं पमुत्तूणं
१३९	सिज्झंति केइ तेण वि
६५	सीयं च उण्हं च सहंति मूढा
୧୭୪	सीसो कंपिय मूई
ঀ७५	सुकुमालेण वत्थेणं
२३६	सुड्ड वि तवं कुणंतो
९५	सुद्धधम्मस्स दायारो
२३९	सुद्धेणं चेव अत्थेणं
९४	सुद्धेणं चेव देहेण
રદ્દ૮	सुबाहू १ भद्दनंदी य
୧୪७	सुमरि त्ता भुवणनाहे
રરર	सुवन्चजुत्तेहिं सुगंधएहिं
२१०	सुहमावपवित्तीए
238	सेहाणं मंदसद्धाणं
રપર	हा ते अन्नाणमोहंधा
200	हिरन्नं च सुवन्नं च
२०९	
24	

የ

રહટ

Øξ

श्राद्ध**े**

सूत्रम्

